

Oppland Sau og Geit

Årsmelding 2022

pluss

Gi kopplamma en god start

Pluss mjølkeerstatninger inneholder protein, fett, mineraler og vitaminer som dekker lammets næringsbehov og gir god tilvekst.

Kjøp helpall
og spar
kr. 40 per
sekk!

Felleskjøpet

Ta vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet Agri: Tlf.: 72 50 50 50 www.felleskjopet.no/pluss

INNHOLD

Oppland Sau og Geit Årsmelding 2022

Takk til våre sponsorer	4
Leder fylkeslaget	5
Sakliste årsmøte i fylkeslaget	6
Årsmelding fylkeslaget	7
Utvikling i medlemstall og antall årsmøteutsendinger	10
Tillitsvalgte i Oppland Sau og Geit	11
Tillitsvalgte i NSG fra Oppland	11
Lokallagsledere i Oppland	13
Regnskap og balanse fylkeslaget	14
Revisjonsberetning	17
Småfehold i Oppland	19
Organisert beitebruk	20, 31
Geitehold i Oppland	27
Radioaktivitet	28
Beitelag i Oppland	30
Årsmelding Oppland Radiobjøllelag	34
Regnskap og balanse Oppland Radiobjøllelag	42
Rovviltbolk	44
Leder Ring 41	54
Sakliste årsmøte Ring 41	54
Årsmelding Ring 41	56
Avdelingsledere i Ring 41	57
Regnskap og balanse Ring 41	60
Sakliste årsmøte Oppland Gjeterhundlag	62
Årsmelding Oppland Gjeterhundlag	63
Sammen inn i fremtiden...	66
NM- saueklipping og ullhåndtering på Oppdal 2022	67
Regnskap og balanse NM- saueklipping og ullhåndtering	68

Takk til våre sponsorer

**Oppland Sau og Geit takkar alle sponsorane våre for bidraga i 2022,
og ønsker døkk eit godt nyttår i 2023!**

- Os ID
- Strand Unikorn AS
- AS Nessemaskin
- Fjøssystemer AS
- Felleskjøpet Agri SA
- Sparebank 1 Gudbrandsdal
- Telespor AS
- Findmy
- Nortura SA - **Hovedsponsor**
- Sikringsradion AS
- Husdrysystemer AS
- Furuseth AS
- Fatland AS Oslo
- Bekkevolds Lyskopi

Leders tale

«Tilbake til start»

Nytt år nye muligheter og det er tid for årsmøte. Denne gangen er vi samlet på Spidsbergseter. Her har vi vært mange ganger før, så vi er liksom på «gamle tomter» med OSG historie langt inn i veggene. Sjøl var jeg på mitt første årsmøte akkurat her som 1. vara i 2002 sammen med bla Håkon Sigstad som da var sekretær i OSG, og Pål som var styremedlem, så tiden flyr.

Når tiden flyr så er det et tegn på at man trives. Og trives gjør vi i OSG. Vi er et aktivt styre med ideer, meninger og interesse for det vi holder på med. Kanskje litt skryt, men man må ha dette med seg når man skal være med i et organisasjonsarbeid som det OSG er. Det vet dere også alle her, hvor nettopp dere tillitsvalgte i lokallagene møter opp. Alle som møter opp på arrangementer, vanlige møter og drøftinger i organisasjonen er viktige og helt nødvendige. Vi blir færre, dessverre. Det går utover akkurat det som er nevnt her, og i tillegg samarbeidet og kameratskapet ellers i året. Ikke minst under beitesesongen da vi må være mange skal det fungere. Alt fra beitetilsyn, dugnad på sankekvea og ikke minst selve sinkinga. Geitenæringen sliter med at det blir langt til naboen, og akkurat miljøet er viktig for at vi fortsatt finner glede og motivasjon.

Det å engasjere seg er viktig. Bli med i en eller annen form! Ta del i samholdet som et styre er og vær kreativ! Og akkurat det er dere. Takk til lokallaga som har engasjert seg, stått på og vist fram næringa vår. Alle trenger vi et kollegiale, og det finner man ved å være medlem i NSG, nettopp fordi dere i lokallagene lager en arena hvor folk kan møtes og trives. Tusen takk for det!

Det mangler ikke på hverken meninger eller forståelse om hvordan Norsk landbruk skal bestå. Det siste og som fortsatt ikke er ferdig behandlet er Gryttenutvalget sin rapport. Tja, hva skal man si? Lite inntekt og mye arbeid, det vil si omrent som før. Jordbruksforhandlinger er vårt redskap for å få løftet næringen. Her blir lista lagt på bakgrunn av hva man har klart å nå fram med. Dette året skapte det forventinger da faglaga ga klart uttrykk for at sauene skulle få et løft. Geita ble heller ikke glemt, men det er sauene som ligger lavest, men vi unner hver en geitebonde det de får slik at vi kan opprettholde de om lag 250 brukene med geitemelk som er igjen her til lands. NSG har tatt tak i det med jordbruksforhandlinger og det fortjener de ros for. De har satt det tidlig på dagsorden og vært tydelige på hva de har ment. Det må de fortsette med, for sauebrukene er av de med lavest inntekt innen landbruket. Festtaler, kaffe og wienerbrød er vi ferdige med. Det må handles og landbruket må få et nødvendig løft. Økte priser til bonden hjelper lite når det blir oppspist av en kostnadsvekst vi knapt har sett maken til.

Året i år var heller ikke noe unntak med rovdyrproblematikken. Det er så meningsløst med så mye arbeid og fortvilelse i slike saker når det går skikkelig galt. I år

var Nord-Gudbrandsdalen de som ble hardest rammet. Vi i OSG føler oss også nokså hjelplause i slike saker. Men vi prøver etter beste evne. Vi gikk på landbruksministeren og vi fikk statssekretæren i KLD til å møte oss på Dovre en høstdag i slutten av august. Det føltes godt å få samlet folk som har slitt med rovdyr så å si siden beite-slipp. Sterke inntrykk var det når den ene etter den andre sto fram med sin historie. «Neste helg har e konfirmasjon å e har ikke gjort et skjett» sa Kari fra Skjåk. Muntert ble det når Lars fra Ringebu gikk opp å spørte: «Kå det hæng ti? Ja hva henger det i? Hvorfor må det være slik at sauebrukeren skal bære byrden for en feilslått rovdyr-problematikk? Ja, faktisk så feilslått at staten kjøpte ut 2 besetninger slik at de kunne slutte med sau og finne på noe annet. Det skjer midt i matfatet i de beste beiteområdene, i 2023 med byråkratisk og politisk velsignelse.

Mer gledelig er det at vi nå er i en produksjon av lammekjøtt i mer eller mindre balanse. Lagrene er tomme, og alt ligger til rette for en riktig produksjon ser det ut til. Men vi lever i en utsatt næring. Markeder snur, det vet vi og produksjonen kan endres. Det skal ikke så mange søker til pr. besetning før vi fort kan produsere for mye, eller selge for lite som jeg personlig mener er et problem. Vi er en grønn næring, bærekraftig og med 96 % norsk produsert fôr på fôrseddelen. Og for ikke å glemme: beitet og utmarka vi forvalter. Både sau og lam, kje og andre geiteprodukt burde være et klart valg i handlekurva til den norske forbrukeren.

Tross både utfordringer, gleder og sorger er jeg optimist på vegne av småfenæringen. Vi har en av verdens fineste jobber, vi lever av å høste utmarka, vi jobber i sol, regn, snø og vind. Ja vi er faktisk tøffe. Men man kan ikke leve av å være tøff, i alle fall ikke vi. Vi må jobbe sammen, stå på og være en del av felleskapet som medlemskapet i NSG er.

Til slutt: Takk til alle som har bidratt for småfeets beste i Oppland på en eller annen måte. Jeg vil gratulere til alle de som har gjort en innsats i bruk av gjeterhund, saueklipping, kåring eller andre organisatoriske aktiviteter hvor det finnes en link inn til «småfefamilien» dette året. Tusen takk og godt årsmøte!

Knut Evensen
leder i OSG

Årsmøte i Oppland Sau og Geit lørdag 25. februar 2023

Møtested: Spitsbergseter Rondane Resort, Ringebu

Møtestart: Lørdag 25. februar 2023 kl. 08.45.

Sakliste:

1. Åpning av årsmøte og seminarhelga
2. Godkjenning av innkalling og sakliste
3. Opprop
4. Valg av to til å underskrive protokollen sammen med møtelederen
5. Årsmelding for Fylkeslaget 2022
6. Revidert regnskap for Fylkeslaget 2022
7. Årsmelding for Radiobjøllelaget 2022
8. Revidert regnskap for Radiobjøllelaget 2022
9. Saker som styret og lokallaga vil ha behandla
10. Valg
  - a. Leder for 1 år
  - b. 2 styremedlemmer for 2 år
  - c. Nestleder til styret for 1 år
  - d. 3 varamedlemmer til styret for 1 år i nummerrekkefølge
  - e. Revisor for 1 år
  - f. 1 medlem m/vara i valgnemnda for 2 år
  - g. Leder i valgnemnda m/vara for 1 år
  - h. 4 utsendinger m/2 vara i nummerordenen til Årsmøte i NSG 15.-16. mars 2023
  - i. Møteleder m/vara for årsmøtet i OSG 2024
  - j. Valg av ansvarlig til utleie av utstyr i Oppland Radiobjøllelag for 1 år
  - k. Fastsette godtgjørelser til tillitsvalgte, til leder og til rovviltansvarlig i 2023
  - l. Fastsette leiepris pr. enhet for det vi måtte ha av Telespor, Findmy, Smartbjella, Nofence og Biocontrol saltsteinavlesere for 2023
11. Arbeidsoppgaver og budsjett for Fylkeslaget og Oppland Radiobjøllelag for 2023
12. Tid og sted for årsmøte 2024
13. Avslutning årsmøte
14. Generaldebatt
15. Årsmøtemiddag m/utdeling av premier og utmerkelser
16. Seminar

Velkommen til årsmøte og seminarhelg

på Spitsbergseter Rondane Resort, Ringebu, 24. – 26. februar 2023

➔ Ring Pål Kjorstad, tlf. **99034406** for påmeldinger eller andre spørsmål.

Årsmelding for Oppland Sau og Geit 2022

Styret:

Leder:	Knut Evensen, Fåvang
Nestleder:	Ola Hareland, Lesja (repr. for Ring 41)
Styre-medlemmer:	Jonny Mathisen, Nord-Fron (rovviltansvarlig) Frode Rudland, Kolbu Kjell Gudmund Svenn, Vang (rep. gjeterhund)
Vara-medlemmer:	1. Svanhild Rindhølen Gardsteig, Slidre (geitererepr.) 2. Even Sjurrud, Gausdal 3. Anne Ingeborg Terningen, Nordre Land
Sekretær/kasserer:	Pål Kjorstad, Sør-Fron
Regnsk.fører:	Leif Arne Sandbekken, Eina
Revisor:	Ken Lunn, Vestre Toten og Ole Johan Sønsteby, Skreia

Årsmøtet

Årsmøtet ble holdt på Quality Hotel Strand, Gjøvik, lørdag 19. februar 2022. Som ofte før ble årsmøte- og seminarhelga arrangert sammen med Hedmark Sau og Geit.

Deretter fortsatte årsmøtene til fylkeslagene i 2 forskjellige saler og møteleder Ellen M. Syse åpnet årsmøtet for OSG og gav ordet til Knut Evensen, som holdt leders tale. Han innleide med gledesbudskapet om at nå vi endelig igjen kunne være sammen fysisk og ha det trivelig og sosialt denne helga. Han kom inn på produksjonen vår som i stor grad er produsert på utmarksbeite, der vi dessverre må slåss en stadig større kamp med andre brukergrupper, som vil ha en større del i ressursene våre enn vår produksjon tåler. Vi i OSG må ta vare på og sørge for at vi kan bruke fotosyntesen til å kunne utnytte beiteretten vi har. At andre interesser som verning, fredning, utbygging og friluftsliv også vil ha sitt og si er vi klar over, men økonomien, produksjonen og ressursgrunnlaget vårt er såpass nødvendig at på et sted må grensen for andres inngripen settes. Vi mener å vite at matproduksjonen vi driver er svært viktig beredskapsmessig og nasjonalistisk sett, men for at arbeidet skal bli gjort må det ligge en økonomisk fortjeneste til grunn.

I 2022 ble det fra NSG og OSG lagt mye arbeid på innspill til jordbruksforhandlingene, og det får vi håpe var verdt arbeidet. I forhold til klima og utslipp kommer vi stadig litt i klinsj med dette, men kommer selvsagt likevel ikke utenom temaet. Vi må stå på og fortelle de gode historiene hvordan vi driver som næring, som faktisk tidvis kan sammenlignes med økologisk drift. Vi er ingen klimaverstinger og kan med erfaring fra både faglaga og fra vår egen organisasjon på nasjonalt nivå se, at vi på grasa trenger å framsnakke oss selv!

Knut nevnte også at vi hadde møte m/Opplandsbenken på Stortinget der vi mere direkte enn vanlig fikk utrykt oss rundt rovdyr, beitedyr, økonomi og mере generelt og regionalt om den delen av landbruksfamilien vi representerer.

I forhold til vår egen organisasjon må vi likevel være mest opptatt av at medlemmene våre ser at noe blir gjort for dem, og at medlemskontingenent faktiske gir synlege resultater. På samme måte er vi mere enn noen gang opptatt av rekruttering til næringa vår. Slik økonomien og arbeidsmengden i forhold til fortjenesten er nå, så er nettopp rekrutteringen i seg selv en stor utfordring. De

unge ser selvsagt på andre yrker, og det er dessverre ikke unaturlig at de velger noe annet hvis tvilen kommer opp. Men dette må vi gjøre noe med! Knut takket til slutt alle samarbeidsparter og spesielt vår hovedsponsor Nortura.

Knut ga etter talen ordet til Ellen som møteleder, og hun ga deretter ordet til sekretær, Pål Kjorstad. Det møtte 35 stemmeberettigede utsendinger fra 21 lokallag. Inkludert 5 stemmeberettigede fra styret, var det samlet 40 stemmeberettigede delegater. 9 lag var uten representant i årsmøtet

Av saker som ble drøftet i årsmøtet og tilbakemeldinger kan nevnes:

- Godt dokumentert årsmelding, som det er viktig å føre videre i OSG.
- Det ble vedtatt å kreve inn kr. 30,- i driftstilskudd fra lokallaga dette året.
- Fylkeslaget skulle støtte lokallagene med kr. 1000,- pr. årsmøteutsending
- Det ble vedtatt å sende en sak til NSG for å komme videre i prosessen med påkjørsel av sau langs jernbanen
- Det ble vedtatt å sende en oppfordring til NSG om at årsmøtet i NSG skal stille et klart krav om økt inntekt til sauebonden på kort og lang sikt, der årsmøte i OSG også la ved innspillet til jordbruksforhandlingene fra OSG for dette året.
- Arbeidsplan med prioriterte oppgaver i 2022 ble vedtatt og styret har brukt denne aktivt på alle styremøter i 2022.
- Budsjett for 2022, herunder leiesum for elektronisk overvåkningsutstyr i 2022 på kr 260,- pr. enhet. Saltsteinavleser faktureres med kr 3500,- pr. enhet og Nofence-enheter i prosjektet i Midt-Gudbrandsdalen faktureres med kr 500,- pr. enhet.
- I Generaldebatten ble følgende tema i tillegg til de over diskutert: Lavterskelttilbud til småfeholdere som trenger en å snakke med, driftstilskudd på sau over jordbruksavtalen, frivillig markedsregulering av sau- og lammekjøtt, dagsats på avløyserutgifter i jordbruket, herunder at svangerskapspermisjon oppleves urettferdig, økt støtte til små og bratte arealer, medlemskontingenent – differensiert til støttemedlemmer og småbrukere, rettshjelp – økning fra 100.000 til 500.000, NSG – synliggjøre organisasjonen bedre, sauemidden som ble oppfatta som negativ medlemspleie, NSG – flere ansatt for å få gjort mere, beiteretsak på Gran og Innlandet Bondelag – er på hugget for å hjelpe oss i jordbruksavtalen.

Premier

Utdeling av premier og utmerkelser ble gjennomført under årsmøtemiddagen der Anne Kari Haugalien kvitterte med en fantastisk sketsj der ho sammenlignet seg selv eksteriørmessig med en øye.

Premier og utmerkelser ble tildelt:

- Premie for beste vær 2020 ble tildelt: Peder Leirdal, avdeling 57 Toten
- Premie for beste vær 2021 ble tildelt: Hege Fossum, avdeling 47 Øyer
- Premie for beste spælvær 2020 ble tildelt: Ane og Sondre Borgedal, avdeling 45 Fåvang

- Premie for beste spælvær 2021 ble opplyst om at oppdretter var avdøde Arne Amrud, avdeling 45 Fåvang
- Premie for beste bukk ble tildelt: Pål Eiesar, Skjåk Sau og Geit
- Premie for beste gjeterhund: Jan Briskeby, Hadeland Sau og Geit
- Premier for de 3 beste lokallaga: Nr. 1, delt mellom Fåvang Sau og Geit og Nordre Land Sau og Geit med kr 5000,- kvar. Nr. 3 Ringebu Sau og Geit med kr 2500,-

Fylkeslagets diplom ble tildelt 1. Anne Kari og Steinar Haugalien og 2. Ole Petter Berget, alle fra Nord-Fron Sau og Geit.

Gro Arneng ble takket for sin store innsats i fylkesstyret.

Fagforedraga på seminaret

- Utfordringer ringdrift, v/Ronald Slemmen
- Gjeterhund, v/Jo Aagnar Hansen
- Ammegeit, v/Simon Støa
- Melkegeit m/full pakke, v/Marianne Rønning
- Sau m/full pakke, v/Pål Annars Stenberg
- Oppmuntringsinnslag, v/Hans Espen Ghile
- Nortura, v/Eirik Kolbjørnshus
- Takketale m/faglig humor, v/Anne Kari Haugalien
- GS-ringarbeid, uttak seminrværer og tilslag semin, v/Martin Gløersen, NSG
- Elektronisk overvåking sammen m/kadaverhund, v/Jonny Mathisen
- Smartbjella v/Morten Negaard Hilstad
- Telespor, v/Audun Beitnes MacMillan
- Findmy, v/Marit Mjøen og Anne Laila Fossum
- Felleskjøpet, v/Rune Lostuen
- Sauemidd og livdyrsalg, v/Line Lundstein, Mattilsynet
- Orientering fra NSG, v/Marthe Lang-Ree og Ronald Slemmen

Utstillere under arrangementet:

- Husdysystemer v/Olaf Larshaugen fra Fron Traktorservice
- Findmy AS v/Marit Mjøen og Anne Laila Fossum
- Telespor AS v/Audun Beitnes MacMillan og Nicolai Boberg Jansen
- Smartbjella v/Morten Negaard Hilstad
- NSG medlemsbutikk v/Anne Terningen

Året 2022

Oppland Sau og Geit hadde i 2022 1076 (1122) medlemmer. Av disse var 19 (21) æresmedlemmer, 98 (101) husstandsmedlemmer, 84 (77) støttemedlemmer og 875 (923) hovedmedlemmer, herav 553 (577) hovedmedlemmer med over 50 dyr og 322 (346) medlemmer med 1-50 dyr.

Styret har i 2022 hatt 13 styremøter, inkludert 5 møter på Teams og behandlet i alt 82 (100) saker. Det foreligger 11 styremøtereferater på nettet, da referatene av 2 møter tett på hverandre 2 ganger ble sydd sammen til 1 referat. I tillegg er det foretatt mye administrativt ved mail-, telefonkontakt og andre møter mellom ledda i organisasjonen.

Av saker styret har behandlet/arbeidet med i 2022 kan nevnes:

- Årsmelding for 2021 vart utarbeida og sendt ut i posten til medlemmene
- Gjennomført 2 møter på Teams i valgnemnda med

intervju av kandidater i OSG

- Gjennomføring av årsmøte i OSG m/generaldebatt og seminar
- Innspill til jordbruksforhandlingene i NSG, inkludert møter med faglaga i Oppland
- Arbeidsplan og budsjett for 2022 m/oppfølging på hvert styremøte
- Deltagelse på representantskapsmøter, ekstraordinært årsmøte og årsmøte i NSG
- Flere innspill til Representantskapet, styret i NSG og valgkomiteen i NSG
- Høringsinnspill sendt inn til NSG
- Forberedelse av årsmøte- og seminarhelga 2023 m/ Hedmark på Spitsbergseter
- Organisasjonsmessige saker angående saker i lokal-lag, fylkeslag og landslag
- Møte med SNO og mye telefonkontakt med SNO
- Oppfølging av og møte med faglaga i Oppland og Innlandet
- Drift av Oppland Radiobjøllelag inkludert aktiv delta-gelse i lammetapsprosjekt i Lesjaskog, aktiv deltagelse i lammetapsprosjekt i Øyer, aktiv hjelp til lammetap-sprosjekt i Hedmark og aktiv deltagelse i prosjekt No-fence for storfe i Midt-Gudbrandsdalen, møter med FM Innlandet, Telespor, Findmy, Smartbjella og Nofence
- Møter og deltagere i prosjekt GPS-info i samarbeid med Nord-Fron kommune
- I et styremøte møtte vi representanter fra Nortura og styret i Hedmark Sau og Geit for info og erfaringsutvek-sling
- Ny 3-årig samarbeidsavtale med hovedsponsor Nortu-ra fulgt opp og underskrevet
- Styremøte m/tur til Toten for møte med ammegeiteholder
- Deltagelse og møte i «Bondens nettverk» i Midt-Gud-brandsdalen
- Ledermøte på Teams med lokallagsledere og andre styremedlemmer/sekretærer i laga ble gjennomført i stedet for regionmøter
- Deltagelse på møtene i Rovviltnemnda med aktivt søker-lys på jerveutfordringer i møtene og i tillegg på møter med kommuner
- Deltagelse i Fjellbeiteprosjektet i Valdres
- Nasjonalt møte i regi av OSG om omstilling m/im-pliserte, ulike parter, sentrale tillitsvalgte, politikere, byråkrater og media
- Møter m/NSG i samband med NM og VM i ullhåndte-ring og saueklipping
- Oppland Sau og Geit har vært aktive på Facebook
- Aktiviteten på hjemmesiden har ikke vært så høy som ønsket
- Deltagelse på årsmøte og ledermøte i Innlandet Bon-delag, årsmøte i Oppland Bonde- og Småbrukarlag og ledermøte i og felles styremøter med Hedmark Sau og Geit
- Deltagelse og foredrag på seminarer i regi av Statsfor-valteren Innlandet og Nordland Deltagelse på seminar i regi av Norsk Bonde og Småbrukarlag og Tyr
- Deltagelse på webinar i regi av Findmy og Telespor
- Deltagelse/ressurs i webinar om erstatningssøknad i regi av statsforvalteren Innlandet
- Deltagelse på geitedager i regi av NSG og Tine
- Deltagelse m/foredrag på medlemsmøter, styremøter og årsmøter i lokallag i Oppland
- Møte m/Opplandsbenken på Stortinget på Teams etter valget

- Produsert beitetilsynsvester og starta på en informasjonsplakat om påkjøring av husdyr
- Bistand m/NM i ullhåndtering og saueklipping i 2022
- Deltagelse i styremøte og samling i Landbruksråd Innlandet
- Deltagelse ved lokallagsjubileum i Nordre Land 70 år og Skjåk 75 år
- Arrangement av NM i ullhåndtering og saueklipping i 2023 i samarbeid m/Midtdalen
- Arbeid og initiativ til å arrangere VM i ullhåndtering og saueklipping i Norge i 2026
- Møter med Oppland Gjeterhundlag om gjeterhund-ekvipasjer og beredskapsgruppe
- Oppfølging av enkeltsaker i utmark, gjerder og beitelags
- Styremøtene i OSG ble ført på vanlig måte i 2022, men lærdommen m/Teams ført til at vi brukte den løsningen videre da de er praktiske mht. tidsforbruk, kjøring, servering og at man kan ta de raskt når det måtte skje noe
- Informasjon og oppfølging angående organisert beitebruk og FKT-midler
- Informasjon og oppfølging av saker angående gjeterhund og saker i OGL
- Informasjon og oppfølging av saker angående avlsarbeid på sau i Ring 41
- Informasjon og oppfølging av saker angående geit
- Informasjon og oppfølging i rovtiltsaker og utmarksbeitesaker

Det er dette året ført ein detaljert møteplan på 74 møter:

Dato/Dato frå og til	Møte/arrangement og sted	Deltakarar frå styret/styret
07/01 2022	Styremøte på Teams	Styret og Pål
11/01 2022	Møte om påkjøring-plakat i OSG	Kjell G, Frode, Jonny, Pål
14/01 2022	Styremøte på Teams	Styret og Pål
18/01 2022	Styremøte HSG	Knut og Pål
19/01 2022	Møte i valnemnda i OSG på Teams	Styret i OSG og Pål
20/01 2022	Møte i valnemnda i OSG på Teams	Styret i Ring 41 og Pål
31/01 2022	Årsmøte Lesja Sau og Geit	Ola
01/02 2022	Regionnmøte i OSG på Teams	Styret og Pål
02/02 2022	Regionnmøte i OSG på Teams	Styret og Pål
08/02 2022	Møte om årsmøtet på Teams	Knut, Pål og HSG
15/02 2022	Møte jordbruksforhandlingar, Vinstra	Knut, Ola, Jonny og Pål
16/02 2022	Styremøte på Teams	Styret og Pål
18/02 2022	Styremøte på Gjøvik	Styret og Pål
18.-20/02 2022	Årsmøte og seminar OSG på Gjøvik	Styret m/styret i HSG
22/02 2022	Dialogmøte m/STIN på Teams	Knut, Jonny og Pål
23/02 2022	Møte i prosjekt Nofence, Vinstra	Pål
24/02 2022	Webseminar Nordland, Teams	Pål
07/03 2022	Møte m/NBS i Ringebu	Knut
09/03 2022	Fiellbeiteprosjektet, Fagernes	Knut, Kjell G og Pål
12/03 2022	Årsmøte OBS på Lillehammer	Pål
15/03 2022	Møte i prosjekt dyr på beite, Vinstra	Pål
15.-16/03 2022	Årsmøte NSG, Kløfta	Knut, Ola, Jonny og Frode
16/03 2022	Årsmøte IB på Lillehammer	Kjell Gudmund
17/03 2022	Møte i rovtiltnemnda, Lillehammer	Jonny
21/03 2022	Møte i prosjekt Vestre Åmot, Rena	Pål
21/03 2022	Møte m/Journalist i GD, Sør-Fron	Knut
21/03 2022	Medlemsmøte Nordre Land	Knut
24/03 2022	Møte m/STIN og Telespor	Pål
24/03 2022	Møte m/org. i N-Fron på Teams	Pål
29/03 2022	Møte m/Gausdal kommune	Knut og Pål
30/03 2022	Møte m/NSG og NIOS om sporing	Pål
31/03 2022	Møte m/STIN om prosjekter 2022	Pål
05/04 2022	Møte m/Gausdal kommune/beitelag	Knut og Pål
05/04 2022	Seminari m/Tyr om jordbruksavtala	Knut
06/04 2022	Styremøte, Fåvang	Styret
26/04 2022	Møte om Lesjaprosjektet på Teams	Statsforvaltar og Pål
07/04 2022	Webseminar Findmy	Findmybrukere i Oppland
08/04 2022	Møte i Prosjekt Nofence, Vinstra	Jonny og Pål
25/04-08/07 2022	Radiobijellesong	Jonny og Pål
15.-16/06 2022	Styremøte – besøk + Urbane tofninger	Styret
02/08 2022	Møte i Prosjekt GPS-info, Vinstra	Jonny og Pål
03/08 2022	Styremøte, inkl. m/NSG, Vinstra	Styret
10/08 2022	Møte m/leder i rovtiltnemnda	Knut, Jonny, Ola og Pål
25/08 2022	Styremøte m/omstillingsmøte, Dovre	Styret, lokallag og NSG
26.-28/08 2022	Geitedagar, Ørstad	Svanhild
29/08 2022	Webseminar Findmy, nye modeller	Pål
01/09 2022	Teamsmøte m/NSG om NM i klipping 2023	Knut og Jonny
13/09 2022	Bondens nettverk i Midt-Gudbrandsdalen, Sør-Fron	Knut og Pål
20/09 2022	Styremøte, HSG og Nortura	Styret + ovl og gjeterhund
30/09-01/10 2022	NM i saueklipping, Oppdal	Utleigd utstyr
05/10 2022	Prosjekt gjeterhundekvipasjer, OGL	Jonny møtte
06/10 2022	Møte i rovtiltnemnda og styremøte i OSG og møte m/faglaga IB og OBS	Styret, Jonny innleidde i ope post
18/10-19/10 2022	Rep. møte NSG	Knut og Pål møtte
19/10 2022	Fjøsmøte Fåvang Sau og Geit	Jonny møtte
20/10 2022	Webinar erstatningssøknad for tap av dyr til freda rovritt, SFIN	Pål møtte
27/10 2022	Teamsmøte m/NSG om NM og VM i ull og klipp	Pål møtte
01/11 2022	Haustmøte i Fåvang Sau og Geit	Knut og Pål møtte
04/11 2022	70-årsjubileum Nordre Land Sau og Geit	Frode møtte
07/11 2022	Møte i NM-komiteen ull og klipp i Ringebu	Knut, Jonny og Pål møtte
08/11 2022	Teamsmøte m/NSG om NM og VM i ull og klipp	Jonny og Pål møtte
10/11 2022	Møte i Ring 41 Oppland i Øyer m/avdelingar og kåningsdommarar	Ola møtte
11/11 2022	Sankepub i Gausdal Sau og Geit	Knut møtte
15/11 og 16/11	Styremøte 15/11, Landbruksråd, Innlandet, Scandic Hotel, Lillehammer	Styret i OSG/HSG
20/11 2022	Årsmøte i Vågå Sau og Geit	Knut møtte
23/11 og 24/11	Beiteseminar, Gardermoen, NBS	Anne og Pål deltok
25/11 2022	Skjåk Sau og Geit 75 år	Pål deltok
29/11 2022	Møte for sentralt tillitsvalde på Teams	Knut deltok
30/11 2022	Styremøte på Teams	Styret i OSG
05/12 2022	Møte i NM-komiteen i Ringebu	Jonny og Pål deltok
08/12 2022	Styremøte på Teams	Styret i OSG
13/12 2022	Leirarmøte på Teams om kvelden	Styret, Lokallaga i OSG
15/12 2022	Teamsmøte m/NSG om VM i ull og klipp	Jonny, Knut og Pål
19/12 2022	Møte i prosjekt Nofence på Vinstra	Knut og Pål
19/12 2022	Møte i rovtiltnemnda på Lillehammer	Jonny møtte

Utvikling i medlemstall

og antall årsmøteutsendinger fra lokallaga

Lokallag/ medlemmer	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Herav hust/st. medl.	Herav æres- medl.	Årsmøte utsend- inger for 2022
Lesja	67	65	60	60	58	55	55	9	1	3
Dovre	31	30	34	33	27	31	31	3	0	2
Skjåk	39	40	39	38	32	34	35	6	0	2
Lom	42	40	41	39	41	42	39	5	1	2
Vågå	76	75	72	74	69	72	73	11	1	3
Sel	20	21	19	19	17	16	18	7	0	1
Heidal	20	19	20	15	12	10	8	0	0	1
Nord-Fron	65	68	65	66	61	59	58	12	1	3
Sør-Fron	60	57	54	56	56	57	50	7	1	2
Ringebu	35	32	30	30	36	39	34	6	0	2
Fåvang	64	62	64	62	64	65	63	9	5	3
Øyer/Tretten	41	43	39	33	35	36	35	6	0	2
Gausdal	102	100	104	95	92	88	80	18	0	4
Fåberg	61	62	59	58	61	57	55	8	1	3
Biri	42	43	41	38	35	34	39	9	2	2
Snertingdal	28	28	23	23	24	24	23	3	0	1
Vardal	18	20	19	18	16	16	15	3	2	1
Østre Toten	24	23	22	22	19	19	19	1	2	1
Toten III	38	36	36	33	32	30	30	7	0	2
Kolbu	47	47	42	40	39	41	34	10	1	2
Vestre Toten	29	33	31	26	22	23	21	4	0	1
Hadeland	58	66	62	60	51	47	42	3	0	2
Søndre Land	26	25	28	27	24	23	23	6	0	1
Nordre Land	47	47	51	50	50	54	53	7	0	3
Etnedal	16	17	16	17	17	15	14	1	0	1
Sør-Aurdal	20	20	19	16	16	16	13	1	1	1
Nord-Aurdal	32	33	31	29	27	28	28	3	0	2
Slidre	70*	67	64	59	57	58	54	5	0	3
Austvang	17	16	13	16	16	15	15	3	0	1
Vang	15	15	13	22**	20	20	19	3	0	1
Sum	1259	1260	1220	1174	1126	1124	1076	177	19	58

*) Vestre Slidre og Øystre Slidre ble fra og med 2016 til Slidre Sau og Geit.

**) Øye og Vang ble fra og med 2019 til Vang Sau og Geit.

Med 1076 medlemmer har Oppland Sau og Geit 4 utsendinger til årsmøte i NSG for 2022.

Medlemstallet er tatt ut av «MinSide» nsg.no pr. 08/01 2023.

Fåberg Sau og Geit/Gausdal Sau og Geit og Vang/Austvang vil slå seg sammen i 2023.

Tillitsvalgte i Oppland Sau og Geit 2022

Styret	Navn	Telefon	E-postadresse
Leder:	Knut Evensen	90575919	knut.evensen@nortura.no
Nestleder:	Ola Hareland	97120054	ola@lesja.net
Styremedl:	Kjell Gudmund Svien	99466115	kjellgsvien@gmail.com
Styremedl:	Jonny Mathisen	48230371	jonn-ma@online.no
Styremedl:	Frode Rudland	92253048	froderudland@gmail.com
Varam. nr.1:	Svanhild R. Gardsteig	47643715	svanil_87@hotmail.com
Varam. nr.2:	Even Sjurrud	91558849	evesjur@hotmail.com
Varam. nr.3:	Anne Ingeborg Terningen	97791197	anne.terningoen@online.no
Daglig leder:	Pål Kjorstad	99034406	pkjorstad@outlook.com

Værringstyret	Navn	Telefon	E-postadresse
Leder:	Peder Leirdal	99621194	peder_leirdal@live.com
Nestleder:	Odd Steinar Granheim	97560167	osgranheim@hotmail.com
Medlem:	Ola Hareland	97120054	ola@lesja.net
Medlem:	Helge Nordlien	91829569	helgejn@online.no
Varam. nr. 1:	Eirik Kolbjørnshus	90636310	eirik8randi@gmail.com
Varam. nr. 2:	Jens Ove Isumhaugen	90197214	jisumhau@gmail.com
Varam. nr. 3:	Vegard Amrud	98087414	vegamr@hotmail.no
Sekretær:	Terje Bakken	95060928	terje.bakken@norilia.no

Valgkomite

Leder:	Sondre Imsgard, 3520 Jevnaker	vara: Arnfinn Beito, 2950 Skammestein
Nestleder:	Inger Marie Nyløkken, 2666 Lora	vara: Helen Svare, 2680 Vågå
Medlem:	Pål Hveem Kjølsæth, 2847 Kolbu	vara: Johnny Høyesveen, 2634 Fåvang
Medlem:	Pål Borgen, 2634 Fåvang	vara: Ola M. Sylte, 2640 Vinstra

Tillitsvalgte i NSG 2022 fra Oppland

Styret, representantskap, råd og utvalg

Nestleder i NSG, representant i AU i NSG, leder i Markedsrådet i NSG:

Marthe Lang-Ree, 2636 Øyer

Medlem i Representantskapet i NSG og leder i kontrollutvalet i NSG:

Fylkesleder: Knut Evensen, 2634 Fåvang

Leder i Ull- og klipperådet i NSG:

Eirik Kolbjørnshus, 2943 Rogne

Personleg vara for i Fagråd for Geit fra Tine:

Ken Lunn, 2846 Bøverbru

Representant i Utmarksrådet i NSG fra 1/1 2023:

Jonny Mathisen, 2642 Kvam

Representant i Avlsrådet for sau i NSG fra region Øst:

Peder Leirdal, 2847 Kolbu

Representant i Gjeterhundrådet i NSG for region Øst:

Torkjel Solbakken, 2686 Lom

Personlig vararepresentant i Avlsrådet for sau i NSG fra Nortura:

Terje Bakken, 2870 Dokka

Medlem av avlsrådet for Border Collie som veteraner:

Are Karen Krogh, 2642 Kvam

Medlem av avlsrådet for Working Kelpie i NSG:

Camilla Oden, 2636 Øyer

Møte med godsøya i utmarka, foto Marte R. Dalseg.

Lokallagssledere i Oppland 2022

Lag	Leder	Adresse	Mobil	E-post
Lesja	Harald Nystuen	2669 Bjorli	91670740	haral-n@online.no
Dovre	Torbjørn Elvestad	2663 Dovreskogen	48048029	jaktdilla@hotmail.com
Sel	Odd Ivar Svelstad	2670 Otta	95239672	odd.ivar.svelstad@gmail.com
Heidal	Frans Fuchs, fungerende	2677 Nedre Heidal	90143563	fransfuchs62@gmail.com
Skjåk	Susanne Brenna	2693 Nordberg	48008160	srbbrenna@live.no
Lom	Tormod Rusten	2686 Lom	95210892	tormoru@online.no
Vågå	Mathias Snærle	2680 Vågå	41331258	isnerl@online.no
N. Fron	Ola Masseng Sylte	2640 Vinstra	91718012	ola.m.sylte@hotmail.com
S. Fron	Erik Blakstad Haave	2647 Sør Fron	99484343	nordrehove@gmail.com
Ringebu	Lars Rudi	2630 Ringebu	99439276	lars.rudi@gmail.com
Fåvang	Håvard Amrud	2634 Fåvang	94057389	amrud@online.no
Øyer/Tretten	Eivind Buhaug	2635 Tretten	91369826	eivindbuhaug@hotmail.com
Gausdal	Ingvild Aarhus	2553 Vestre Gausdal	40552401	ingvild_aarhus@hotmail.com
Fåberg	Ole Christian Myhren	2614 Lillehammer	91113893	olechrmy@online.no
Biri	Håkon Rogne	2837 Biristrand	48068420	hakrogne@bbnett.no
Snertingdal	Kristin Marcussen Kongelf	2839 Øvre Snertingdal	95022691	kristin.m.kongelf@gmail.com
Vardal	Hans Bekkemellem	2825 Gjøvik	90989537	bmellem@hotmail.no
Ø. Toten	Ola Kai Scheie	2850 Lena	97028650	okskeie@gmail.com
Toten III	Wenche E. Rustad Wangen	2849 Kapp	46968479	wenche.rustad.wangen@hotmail.com
Kolbu	Anita Schjøll	2850 Lena	91395871	schollanita@gmail.com
V. Toten	Theis Theisen Amlie	2846 Bøverbru	45242522	theis.theisen.amlie@felleskjopet.no
Hadeland	Sondre Imsgard	3520 Jevnaker	90569751	neveimsg@online.no
S. Land	Asbjørn Storsveen, nestleder	2864 Fall	91394523	asbjstor@bbnett.no
N. Land	Marianne Hamre	2880 Nord-Torpa	91195845	mariannehamre60@gmail.com
Etnedal	Gunhild Bergene	2890 Etnedal	97721672	guhabergene@gmail.com
S. Aurdal	Ole Arne Øyhus	2930 Bagn	90740933	oleoyhus@bbnett.no
N.Aurdal	Oddgeir Hilmen-Fodnes	2900 Fagernes	95871437	ohf@n2u.no
Slidre	Eirik Kolbjørnshus	2943 Rogne	99037525	eirik.kolbjornshus@nortura.no
Austvang	Erik André Flaate Lien	2973 Ryfoss	93672783	erik_123_6@hotmail.com
Vang	Inga Bøe	2975 Vang i Valdres	91194917	inga-vang@hotmail.no

Fatland

Vi hjelper deg til enda bedre resultater!

Ta kontakt med oss for en hyggelig
prat om våre konkurransedyktige
priser og vilkår.

Fatland Oslo:
96946181

Årsregnskap 2022 – Fylkeslaget

Inntekter	2022	2021
Sponsorer/annonser	85 000	82 500
Hovedsponsor: Nortura	45 000	45 000
Kontingenter	359 923	370 065
Ekstra driftstilskudd fra lokallagene	28 655	
Salg NSG produkter m.m.	8 095	
Servicehjelp div. prosjekter		11 223
Tilskudd infoside rovvilt	10 000	10 000
Renteinntekter	5 741	1 377
Sum inntekter	542 414	520 165

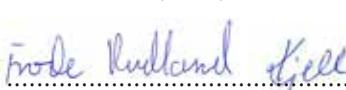
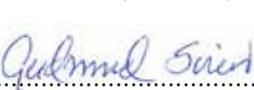
Utgifter	2022	2021
NSG produkter for videresalg m.m.	39 175	9 263
Godtgj. Leder	25 000	25 000
Godtgj. Tillitsvalgte og annen lønn	94 400	58 050
Godtgj. Rovvitarbeid	77 000	73 300
Fastgodtgjørelse administrasjon	56 500	57 467
Godtgj. Regnskap, revisjon	18 500	17 125
Skattepliktig reisekostnad	3 145	2 480
Arbeidsgiveravgift	29 098	24 739
Fakturering, kontorutstyr m.m.	4 086	3 350
Juridisk bistand Rovvilt		19 000
Årsmelding	23 052	23 574
Støtte årsmøteutsendinger	33 750	
Årsmøte	64 866	10 426
Styremøter/medlemsmøter og kurs	55 066	68 099
Porto	7 158	4 011
Reisekostnader møter m.m.	26 255	21 377
Andre kostn: Premier, gaver m.m.	19 025	5 402
Sum utgifter	576 076	422 663

Resultat	-33 662	97 502
-----------------	----------------	---------------

Balanse 2022 – Fylkeslaget

Eiendeler	2022	2021
Kundefordringer	67 055	62 505
Tilgode fra Værringen	47 192	18 124
Tilgode fra Radiobjøllelaget	205 010	132 278
Tilgode fra NM i saueklipping	8 095	
MVA til gode	2 901	
Kortsiktige fordringer	330 253	212 907
Bankkonto fylkeslaget	727 159	821 970
Sum eiendeler	1 057 412	1 034 877

Egenkapital og gjeld	2022	2021
Egenkapital 1. Januar	900 191	802 689
Endring egenkapital i året	-33 662	97 502
Egenkapital 31. desember	866 529	900 191
Levrandørgjeld	11 220	23 750
Skyldig skattetrekk	96 055	73 561
Skyldig MVA		8 179
Skyldig arb.g.avgift	34 878	29 196
Skyldig honorarer og kjøregodt.	48 730	
Kortsiktig gjeld	190 883	134 686
Sum egenkapital og gjeld	1 057 412	1 034 877

 Knut Evensen (leder) Ola Hareland (nestleder) Jonny Mathisen

 Frode Rudland Kjell Gudmund Svien Pål Kjorstad (daglig leder)

Vi har det meste - rimeliggare enn dei fleste

Mjølkepumpe 	Råmjølkerstatning 	Klippeutstyr Stort utval av: hengemaskiner, handklippemaskiner, knivar og kammar m.m.
Mjølkepumpe for sau og geit. Enkel i bruk.	Reddar tusenvis av lam.	
Nessemaskin		Sjøarsv.5, 6994 Nessane, Tlf. 57 69 48 00 www.nessemaskin.no
		Be om gratis katalog eller sjå vår nettbutikk

Samlet balanse 2022 – Oppland Sau og Geit

Eiendeler	2022	2021	2020
Værer Statusverdi 31.12	265 000	233 000	237 000
Varebeholdning	265 000	233 000	237 000
Kundefordringer	1 379 145	1 854 662	204 308
Div. fordringer fylkeslaget	260 297	150 402	107 476
Kortsiktige fordringer	1 639 442	2 005 064	311 784
Tilgode MVA: Avd. 21, 22 og 24	429 639	321 276	156 429
Bankkonto Fylkeslag	727 160	821 970	796 626
Bankkonto Værringen	1 032 410	1 412 552	2 002 128
Bankkonto Radiobjølle	815 991	676 379	726 150
Bankkonto NM i saueklipping	58 306	25 195	25 195
Sum bankinnskudd	2 633 867	2 936 096	3 550 099
Sum eiendeler	4 967 948	5 495 436	4 255 312

Egenkapital og gjeld	2022	2021	2020
Egenkapital 1. Januar	3 994 998	3 554 618	3 068 064
Endring egenkapital i året	26 093	440 380	486 554
Egenkapital 31. Desember	4 021 091	3 994 998	3 554 618
Levrandørgjeld	501 896	657 837	361 370
Skyldig MVA: Avd. 25	5 000	75 898	75 706
Div. gjeld Fylket (lønn, skatt, m.m.)	179 664	102 758	156 142
Div. gjeld Værringen 41 Oppland	47 192	531 667	12 333
Div. gjeld Radiobjølle	205 010	132 278	95 143
Div. gjeld: Avd. 25 Saueklipping	8 095		
Kortsiktig gjeld	946 857	1 500 438	700 694
Sum gjeld og egenkapital	4 967 948	5 495 436	4 255 312

Egenkapital Avdelingene	Egenkap. 1/1	Endring 2022	Egenkap. 31/12
Fylkeslaget	900 190	-33 662	866 528
Værringen 41 Oppland	2 248 759	-5 633	2 243 126
Radiobjøllelaget	846 049	65 388	911 437
Sum egenkapital	3 994 998	26 093	4 021 091

Oppland Sau og Geit

Revisjonsberetning 2022

Hovedregnskap og avdelingsregnskapene for 2022 er gjennomgått og kontrollert ut fra framlagte rapporter, bilag og årsoppgaver.

Det er foretatt stikkprøver av de bokførte bilag og lønn, arbeidsgiveravgift og skattetrekk. Disse er kontrollert og avstemt. Merverdiavgift er kontrollert og avstemt.

Aldersfordelt saldoliste for kunder og leverandører er gjennomgått og kontrollert.

Mellomregning mellom de forskjellige avdelingene er kontrollert.

Alle regnskapsmessige saldoer er i samsvar med kontoutskrifter og årsoppgaver fra bank 31.12.22, og bokførte saldo på bankkontoer for hver avdeling er:

Fylkeslaget, kr: 727 160

Værringen, kr: 1 032 410

Radiobjøllelaget, kr: 815 991

NM i saueklipping, kr: 58 306

Resultat for Fylkeslaget, Værringen, Radibjøllelaget og NM i saueklipping

	2022	2021
Fylkeslaget	-33 662	97 502
Værringen	-5 633	-2 501
Radiobjøllelaget	65 388	345 380
NM i saueklipping	0	0
Oppland Sau og Geit samlet	26 093	440 380

Egenkapital for hver avdeling og samlet for Oppland Sau og Geit

	2022	2021
Fylkeslaget	866 528	900 190
Værringen	2 243 126	2 248 759
Radiobjøllelaget	911 437	846 049
Samlet egenkapital 31/12	4 021 091	3 994 998

Bøverbru 31. januar 2022

Ole Johan Sønsteby
Ole Johan Sønsteby

Ken Sivesindtajet Lunn
Ken Sivesindtajet Lunn

Bli med på landslaget for norsk matproduksjon

Norske bønder produserer verdens beste og reneste mat. Mat i overlegen særklasse.

Vi i Furuseth har i over 100 år hatt som ambisjon å unngå import av kjøtt.

Det er vi stolte av. Takk til bønder i Gudbrandsdalen som trofast leverer dyra sine til oss.

Som den norske bonden, har vi i Furuseth tradisjon for kvalitet i alle ledd.
Derfor kan du trygt levere dyra dine til oss. Det er vi sikre på vil bli lønnsomt på alle måter.

Ta kontakt og bli med oss på landslaget!

Furuseth henter fra Viken, Innlandet og Vestfold og Telemark.

Småfehold i Oppland 2022

1. Sauetall i Norge og i Oppland

- Søyetallet i Norge har i flere år vært stabilt rundt 900 000 vinterfôra sører. På landsbasis er antallet redusert med 2 % siste år og var i mars 2022 vel 885 000 vinterfôra sører.
- Antall produsenter er på landsbasis redusert med 200, det tilsvarer en reduksjon på 1,5 %.
- Oppland har om lag 95 000 vinterfôra sører.

Dette er en reduksjon på 1,2 % fra 2021.

- Oppland hadde 1 174 sauaproodusenter i mars 2022. Dette var 24 færre produsenter fra 2021, som tilsvarer en nedgang på 2 %.
- Oppland har 11 % av søyetallet i Norge og 9 % av sauaproodusentene i Norge.
- Gjennomsnittsbesetningen i Oppland har 81 vinterfôra sører.

Sauetall i Norge - tall fra Landbruksdirektoratet (p 145):

Fylke	Antall sører 1. mars 2022	Antall prod. 1. mars 2022	Antall v.f per flokk	Antall sører 1. mars 2021	Antall prod. 1. mars 2021	Antall v.f per flokk	Antall sører 1. mars 2020	Antall prod 1. mars 2020
Rogaland	186 700	2 390	78	191 000	2 420	79	188 000	2 430
Vestland	171 700	3 560	48	172 000	3 570	48	171 500	3 580
Innlandet	137 800	1 730	80	140 000	1 780	79	140 000	1 790
Trøndelag	97 100	1 180	82	99 200	1 210	82	104 000	1 260
Nordland	75 300	830	91	77 100	850	91	79 100	860
Møre og Romsdal	53 400	1 020	52	54 700	1 030	53	55 700	1 040
Viken	53 200	890	60	55 000	900	61	55 200	930
Troms og Finnmark	50 600	530	95	52 800	550	96	54 200	550
Agder	36 800	740	50	36 400	740	49	35 500	710
Vestfold og Telemark	22 600	450	50	23 500	470	50	23 100	480
Oslo	120	10	12	100	10	10	100	10
Norge	885 320	13 330	66	902 600	13 530	67	906 400	13 640

Søyetal per 1. mars - tall fra landbruksdirektoratet (p 145):

Fylke	Antall sører 1. mars 2022	Antall prod. 1. mars 2022	Antall v.f per flokk	Antall sører 1. mars 2021	Antall prod. 1. mars 2021	Antall sører 1. mars 2020	Antall prod 1. mars 2020
Oppland	95 014	1 174	81	96 150	1 198	95 750	1 198
Hedmark	42 834	557	77	43 850	582	44 250	592
Innlandet	137 848	1 731	80	140 000	1 780	140 000	1 790

Ettersank, foto Tyinlam.

Regionene i Oppland

Det er små endringer i antall vinterfôra sører i regionene i Oppland siste år. Søyetallet er økt i Midt-Gudbrandsdal og Gjøvik/Toten/Land, og noe redusert i de øvrige regioner. Gjennomsnitts-besetningen har 81 vinterfôra sører,

og variasjonen er fra 94 v.f i Midt-Gudbrandsdalen til 51 v.f på Hadeland. Antall produsenter er noe redusert i alle regioner, bortsett fra Midt-Gudbrandsdalen.

Søyetal i Oppland - tall fra landbruksdirektoratet:

Region	Antall sører 1. mars 2022	Antall prod. 1. mars 2022	Antall v.f per flokk	Antall sører 1. mars 2021	Antall prod. 1. mars 2021	Endring i søyetal fra -21 til -22
Nord-Gudbr.dal	23 757	283	84	24 326	290	-2,3 %
Midt-Gudbr.dal	21 057	224	94	20 853	219	+3,8 %
Gjøvik-Toten-Land	20 402	260	78	20 331	265	+0,3 %
Lhmr-regionen	14 541	175	83	14 645	183	-0,7 %
Valdres	12 956	187	69	13 463	193	-3,8 %
Gran/Hadeland	2 301	45	51	2 536	48	-9,3 %
Oppland	95 014	1 174	81	96 150	1 198	-1,2 %

2. Organisert beitebruk i 2022

For første gang er det under 1000 produsenter som slipper sau i utmarka gjennom organisert beitebruk i sauefylket Oppland. Reduksjonen er som på landsbasis. 21 færre produsenter tilsvarer en nedgang på vel 2 %.

Antall sører og lam som slippes gjennom organisert beitebruk var 221 560 i 2022. Dette er vel 3 500 færre dyr, og tilsvarer en nedgang på 1,6 %.

Nord-Gudbrandsdalen er som tidligere den mest saurike regionen i Oppland. Gjennomsnitts-besetningen i Oppland sendte 224 sører og lam på utmarksbeite i 2022. Midt-Gudbrandsdalen har de største snittbesetningene med 252 sører og lam, og Valdres de minste med 197 sører og lam på utmarksbeite.

Beitelaga er svært viktige organisasjonsenheter for sauenværinga i Oppland. Høsten 2022 ble det levert statistikk fra 74 organiserte beitelag med sau om antall sører og lam sluppet og sanket på utmarksbeite. I tillegg har Oppland 11 beitelag som kun er for store.

Mange av beitelaga er store og er delt opp i underområder slik at det i alt er samlet inn opplysninger fra 126 beiteområder med sau. I snitt har et beiteområde 1 760 sører og lam og 8 medlemmer. Variasjonen er stor, fra beitelag/beiteområder med 1 til 2 medlemmer og under 100 sau til store lag med 20 -25 medlemmer og over 6 000 sau. Rapportene fra beitelaga viser i hovedtrekk god organisering, mye tilsyn og samarbeid.

Tall fra Organisert beitebruk 2022:

Region	Antall sører og lam sleppt 2022	Antall prod. 2022	Antall sau sleppt per besetning	Antall sører og lam sleppt 2021	Antall prod. 2021	Antall sører og lam sleppt 2020	Antall prod. 2020
Nord-Gudbr.dal	57 961	272	213	59 271	264	59 984	262
Midt-Gudbr.dal	50 626	201	252	51 041	198	51 655	203
Lhmr-regionen	32 442	138	235	32 365	142	33 541	151
Gjøvik-Toten -Land	43 692	196	223	44 187	208	43 691	211
Hadeland/Gran	6 753	30	225	7 043	35	8 037	39
Valdres	30 086	153	197	31 239	164	30 168	149
Sum Oppland	221 560	990	224	225 146	1 011	227 076	1 015

3. Registrering av tap på utmarksbeite gjennom organisert beitebruk 2022

På landsbasis har 743 beitelag rapportert inn til Organisert beitebruk i 2022, og 85 av disse beitelaga er fra Oppland (11%).

Det er svært varierende deltakelse i OBB i de ulike fylkene. Innlandet er det absolutt største fylket med sau organisert gjennom OBB med 312 000 sau, etterfulgt av Vestland med 279 000 sau. Når tallene brytes ned til de gamle fylkene, er det som tidligere Oppland som har flest sauver på utmarksbeite organisert gjennom OBB i eget fylke.

På fylkesnivå er det Nordland og Trøndelag som har de

største tap av sau på utmarksbeite registrert gjennom OBB med henholdsvis 7,28 % og 6,86 %. Rogaland, har som tidligere, det laveste tap med 3,60 %. Innlandet har en tapsprosent på 4,70 % for 2022, den samme som i 2021. I 2020 var tapsprosenten for hele Innlandet 4,11 %.

Når innkomne tall fra kommunene i Innlandet sorteres på Oppland og Hedmark, har Oppland en gjennomsnittlig tapsprosent på 4,33 % for 2022, den samme som i 2021. I 2020 var tapsprosenten for Oppland 3,79 %. Tilsvarende tall for Hedmark er et samlet tap på 5,75 % i 2022, 5,61 % for 2021 og 4,90 % for 2020.

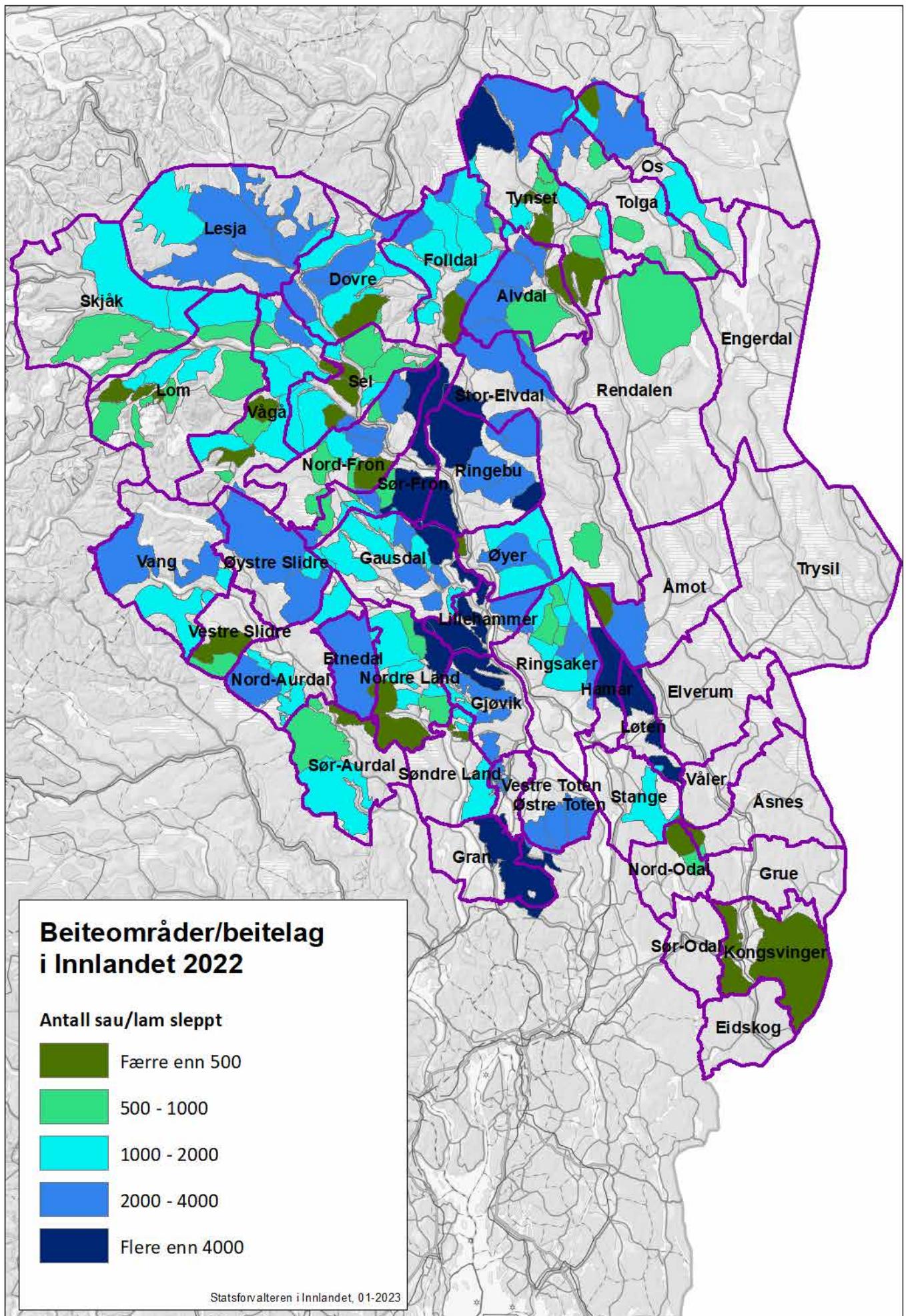
Tall fra organisert beitebruk 2022 og 2021. Merk – svært varierende deltakelse i OBB:

	Fylker med de største tap registrert i OBB *	Antall sau og lam sluppet på utmarksbeite i 2022	Tapsprosent sau og lam OBB 2022	Antall sau og lam sluppet på utmarksbeite i 2021	Tapsprosent sau og lam OBB 2021
1	Nordland	134 383	7,28	140 105	6,99
2	Trøndelag	173 860	6,86	184 118	6,31
3	Troms og Finnmark	96 151	6,08	97 013	5,50
4	Møre og Romsdal	74 128	5,95	70 741	6,40
5	Agder	47 328	5,31	44 315	5,88
6	Innlandet	311 990	4,74	316 365	4,70
7	Vestfold og Telemark	39 124	4,22	7 063	6,60
8	Vestland	278 634	4,21	277 073	4,22
9	Oslo og Viken	95 146	3,83	94 127	7,45
10	Rogaland	97 214	3,60	105 301	3,82
	Norge	1 347 958	5,18	1 336 221	5,38

* data fra 24.01.23 – enkelte fylker er ikke ferdigregistrert

Tall fra organisert beitebruk –Innlandet 2022:

	Antall sører sluppet	Antall lam sluppet	Sum sører og lam sluppet	Antall sører tapt	Antall lam tapt	Taps-prosent sører	Taps-prosent lam	Taps-prosent sører og lam	Antall lam per søye
Oppland	80 768	140 792	221 560	2 073	7 500	2,57	5,32	4,33	1,74
Hedmark	33 265	57 165	90 430	1 002	4 200	3,01	7,35	5,75	1,72
Innlandet	114 033	197 957	311 990	3 075	11 700	2,70	5,91	4,74	1,74

Kommuneoversikt – største og minste tap registrert gjennom OBB 2022:

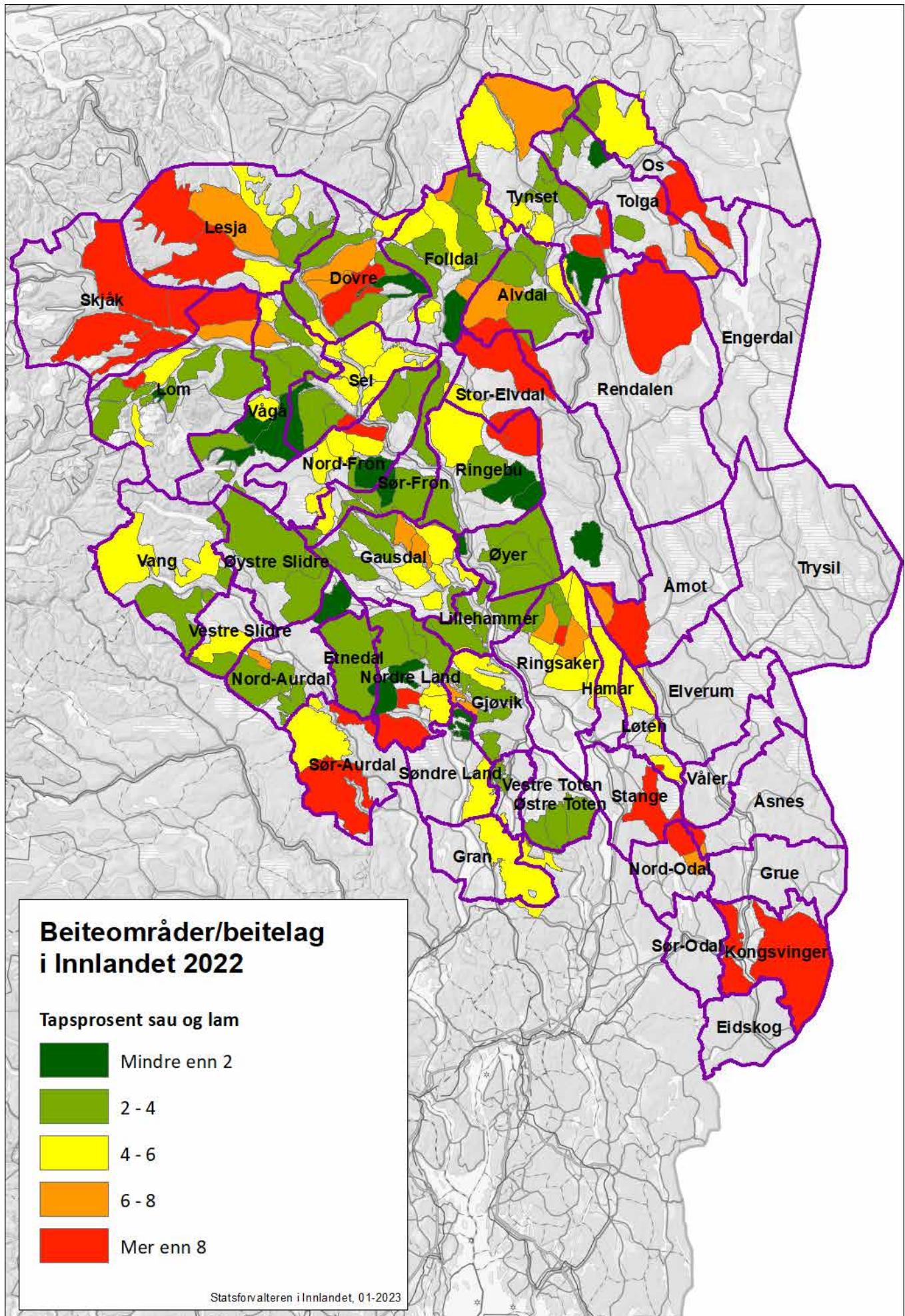
	Kommuner med de største tap i 2022	Antall sau på utmark i 2022	Taps-prosent i 2022	Antall sau tapt på utmark i 2022	Antall sau på utmark i 2021	Taps-prosent i 2021	Antall sau tapt på utmark i 2021	Nr. i 2021	Nr. i 2020
1	Skjåk	5 560	12,10	673	6 085	9,02	548	1	2
2	Sør-Aurdal	2 558	7,74	198	2 527	7,20	182	3	4
3	Lesja	17 003	6,34	1 078	17 010	7,32	1 246	2	1
4	Dovre	9 617	5,75	552	9 592	4,93	473	5	8
5	Sel	5 555	5,26	292	6 521	7,18	468	4	3
6	Nord-Fron	15 326	4,86	745	15 076	4,49	677	7	5
7	Gran	6 753	4,71	318	7 043	3,96	279	10	7
8	Gjøvik	12 369	4,50	556	12 824	3,82	490	11	11
9	Gausdal	18 284	4,35	796	18 106	4,13	747	8	10
10	Vang	7 525	4,00	301	7 483	3,25	243	19	16
11	Lom	7 174	3,81	273	6 951	3,50	243	15	20
12	Nordre Land	15 070	3,78	570	15 131	3,53	534	14	9
13	Søndre Land	3 503	3,63	127	3 160	3,77	119	12	19
14	Østre Toten	10 716	3,58	384	11 232	3,60	404	13	12
15	Vestre Toten	2 034	3,54	72	1 840	3,26	60	18	18
16	Vestre Slidre	2 116	3,40	72	2 364	2,12	50	24	24
17	Ringebu	20 058	3,36	673	20 270	4,80	973	6	14
18	Vågå	13 052	3,32	433	13 112	3,07	403	22	22
19	Lillehammer	7 598	3,28	249	7 845	3,96	311	9	17
20	Nord-Aurdal	8 393	3,28	275	9 340	3,09	289	21	13
21	Øystre Slidre	7 057	3,10	219	7 183	3,38	243	16	21
22	Øyer	6 560	3,05	200	6 414	3,35	215	17	6
23	Sør-Fron	15 242	2,99	456	15 695	3,14	493	20	15
24	Etnedal	2 437	2,50	61	2 342	2,82	66	23	23
	Oppland	221 560	4,32	9 573	225 146	4,33	9 756		

Tall fra OBB gjennom flere år viser at mange beitelag i Oppland har lave tap. I 2022 var det registrert statistikk fra 74 beitelag og 126 beiteområder med sau. 27 % av sauen i Oppland ble sluppet i beiteområder hvor det var

under 3 % tap. Tilsvarende var det 9 % av sauen i Oppland som var i beiteområder med mer enn 7 % tap. Denne store variasjonen kommer godt fram i kartet som viser tap på utmarksbeite i Innlandet.

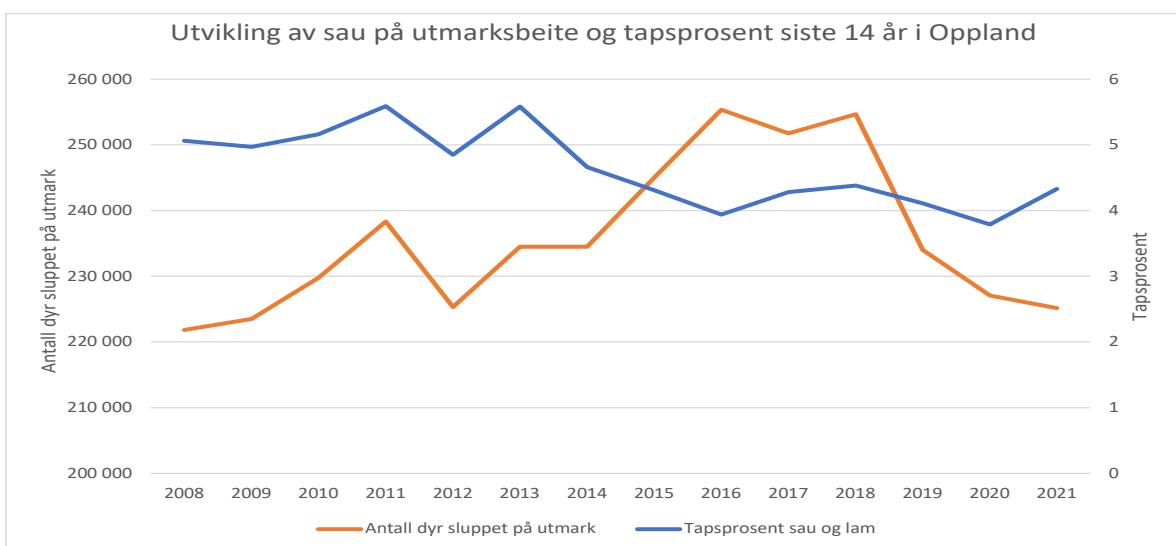
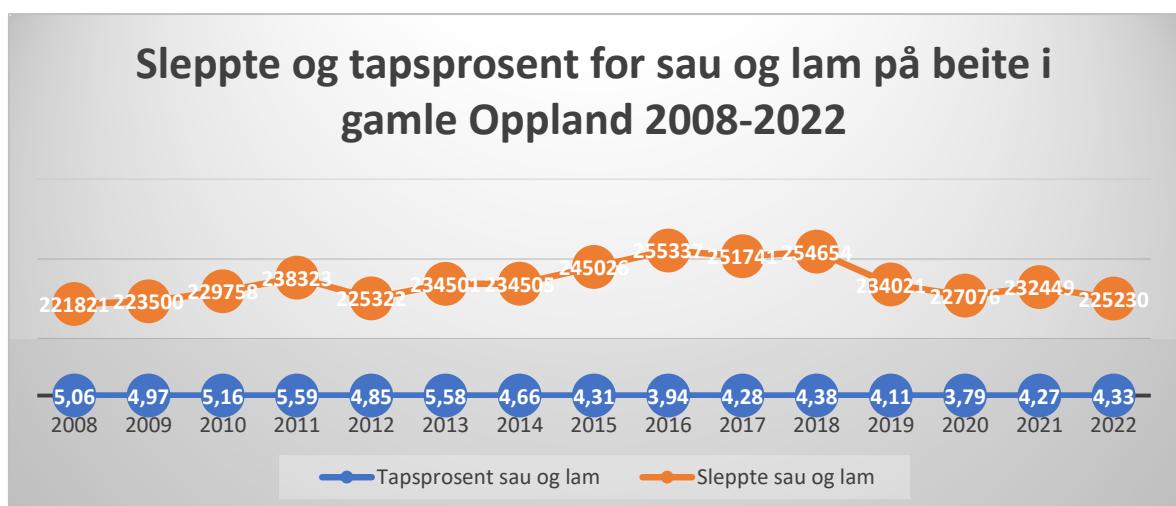
Tabell over antall beitelag og antall sau fordelt i beitelag med ulike tapsprosenter:

	Tap under 2 %	Tap 2-3 %	Tap 3-4 %	Tap 4-5 %	Tap 5-6 %	Tap 6-7 %	Tap 7-8 %	Tap 8-9 %	Tap over 9 %
Antall beitelag	13	28	28	14	19	7	2	7	8
Antall sau	12 000	47 000	62 000	33 000	34 000	13 000	2 000	11 000	7 000
Andel av sau i Oppland	6 %	21 %	28 %	15 %	15 %	6 %	1 %	5 %	3 %

Tapsoversikt -OBB Oppland 2008 -2022:

År	Tapsprosent sau	Tapsprosent lam	Tapsprosent sau og lam	Antall dyr tapt på utmarksbeite	Antall dyr sluppet på utmark
2022	2,58	5,33	4,33	9 745	225 230
2021	2,62	5,20	4,27	9931	232 449
2020	2,61	4,46	3,79	8 604	227 076
2019	2,65	4,93	4,11	9 622	234 021
2018	3,00	5,18	4,38	11 122	254 654
2017	2,50	5,31	4,28	10 771	251 741
2016	2,73	4,63	3,94	10 068	255 337
2015	2,42	5,38	4,31	10 945	245 026
2014	2,78	5,73	4,66	10 087	234 505
2013	2,84	7,15	5,58	13 085	234 501
2012	2,60	6,20	4,85	10 928	225 322
2011	3,46	6,81	5,59	13 322	238 323
2010	3,21	6,26	5,16	11 856	229 758
2009	3,11	6,02	4,97	11 108	223 500
2008	3,17	6,14	5,06	11 224	221 821

Store utmarksbeitekommuner i Innlandet – registrert gjennom OBB 2022:

	Kommune	Antall sau og lam sluppet på utmarksbeite 2022	Tap av sau og lam på utmarkbeite 2022	Antall sau og lam sluppet på utmarksbeite 2021	Tap av sau og lam på utmarksbeite 2021	Antall storfe sluppet på utmarksbeite 2022	Antall storfe sluppet på utmarksbeite 2021
1	Ringebu	20 058	3,36	20 270	4,80	1 164	1 148
2	Foldal	19 090	4,48	19 500	4,50	850	919
3	Gausdal	18 284	4,35	18 106	4,79	2 765	2 654
4	Lesja	17 003	6,34	17 010	7,32	2 382	2 406
5	Nord-Fron	15 326	4,86	15 076	4,49	1 645	1 708
6	Sør-Fron	15 242	2,99	15 695	3,14	1 814	1 612
7	Nordre Land	15 070	3,78	15 131	3,53	1 145	945
8	Ringsaker	15 062	5,38	14 652	4,52	1 845	1 805
9	Tynset	13 679	5,38	14 062	5,96	2 161	2 244
10	Vågå	13 052	3,32	13 112	3,07	1 963	2 037
11	Gjøvik	12 369	4,50	12 824	3,82	1 375	1 360
12	Alvdal	10 733	4,43	10 688	4,85	546	546
13	Østre Toten	10 716	3,58	11 232	3,60	896	933
14	Dovre	9 617	5,75	9 592	4,93	574	743
15	Nord-Aurdal	8 393	3,28	9 340	3,09	983	899
16	Os	7 850	6,04	7 997	5,23	1 062	939
17	Lillehammer	7 598	3,28	7 845	3,96	1 514	1 574
18	Vang	7 525	4,00	7 483	3,25	462	411
19	Tolga	7 481	3,14	7 727	4,14	812	805
20	Lom	7 174	3,81	6 951	3,50	850	920
21	Øystre Slidre	7 057	3,10	7 183	3,38	827	898
22	Gran	6 753	4,71	7 043	3,96	1 228	1 089
23	Øyer	6 560	3,05	6 414	3,35	423	442
24	Skjåk	5 560	12,10	6 085	9,01	1 512	920
25	Sel	5 555	5,26	6 521	7,18	513	467
26	Stor-Elvdal	5 364	10,38	5 511	9,16	484	439
27	Hamar/Løten	4 800	5,42	4 688	4,22	920	886
28	Søndre Land	3 503	3,63	3 160	3,77	244	255
29	Åmot	2 572	11,12	2 709	11,78	253	198
30	Sør-Aurdal	2 558	7,74	2 527	7,20	726	607
31	Etnedal	2 437	2,50	2 342	2,82	217	193
32	Vestre Slidre	2 116	3,40	2 364	2,12	1 081	967
33	Vestre Toten	2 034	3,54	1 840	3,26	567	387
34	Stange	1 852	11,56	1 654	13,24	768	718
35	Nord-Odal	912	8,22	719	12,24	298	283
36	Rendalen	750	22,67	754	12,60	417	370
37	Kongsvinger	198	23,74	198	12,12	127	134
38	Grue					439	432
39	Elverum					256	378
	Innlandet	311 990	4,74	316 365	4,70	38 108	36 671

6 kommuner i tidligere Hedmark fylke har ikke beiteland registrert i OBB. Det er Eidskog, Sør-Odal, Våler, Åsnes, Trysil og Engerdal.

Antall storfe i Innlandet på utmarksbeite registrert gjennom OBB er økende fra år til år, og var i 2022 vel 38 000

storfe. Gausdal og Lesja er kommunene med flest storfe på utmarksbeite gjennom OBB.

4. Geitehold i Norge og i Oppland

Det blir stadig færre mjølkegeiter i Norge. På landsbasis er antallet redusert med 1 375 geiter, som tilsvarer 3,8 %.

Antall foretak er redusert med 2,5 %. Innlandet har 15 % av alle mjølkegeiter i Norge og 18 % av alle mjølkgeitprodusentene. I snitt er det 131 mjølkegeiter per besetning.

Geitehold i Norge 1. mars 2022 -tall fra landbruksdirektoratet (p 140 og p 142):

Fylke	Antall mjølkegeiter 2022	Antall foretak 2022	Antall mjølkegeiter per foretak	Antall ammeyeiter 2022	Antall foretak 2022	Antall mjølkegeiter 2021	Antall ammeyeiter 2021
Vestland	8 358	71	118	2 452	242	8 560	2 369
Troms og Finnmark	7 808	52	150	206	10	7 965	156
Innlandet	5 281	50	106	1 942	141	5 923	1 825
Møre og Romsdal	4 283	24	178	1 026	101	4 269	1 181
Nordland	3 716	22	169	369	39	3 751	323
Rogaland	1 640	11	149	611	72	1 971	539
Oslo og Viken	1 895	16	118	816	74	1 826	786
Vestfold og Telemark	1 741	14	124	337	30	1 767	311
Trøndelag	481	7	69	1 200	119	546	1 058
Agder	20	1	20	295	44	20	294
Norge	35 223	268	131	9 254	872	36 598	8 842

Store geitekommuner i Oppland og Hedmark

Geitehold i Innlandet 1. mars 2022 -tall fra landbruksdirektoratet (p 140 og p 142):

Kommune	Antall mjølkegeiter 2022	Antall foretak 2022	Antall mjølkegeiter per foretak	Antall ammeyeiter 2022	Antall foretak 2022	Antall mjølkegeiter 2021	Antall foretak 2021	Antall ammeyeiter 2021	Antall foretak 2021
Vang	686	5	137	39	5	699	5	32	4
Øystre Slidre	677	7	97	162	7	696	7	154	7
Ringebu	504	4	126	48	4	577	4	46	6
Skjåk	439	4	110	69	5	436	4	48	5
Vågå	329	3	110	57	6	293	3	47	6
Lom	261	2	131	24	3	267	2	14	2
Lesja	253	2	127	10	1	253	2	13	2
Nord-Fron	207	1	207	131	6	160	1	171	6
Vestre Slidre	99	1	99	43	5	90	1	34	3
Sel	69	1	69	316	7	68	1	276	2
Folldal	412	3	137	0	0	417	3	2	1
Os	296	3	99	74	3	286	3	73	4
Stor-Elvdal	215	3	72	0	0	257	3	0	0
Tynset	159	1	159	75	6	156	1	65	5
Alvdal	92	2	46	9	2	101	2	0	0
Trysil	101	1	101	29	2	96	1	16	1
Tolga	39	1	39	44	1	45	1	43	1
Sum 17 kommuner	4 838	44	110	1 130	63	4 897	44	1034	55

Disse 17 kommunene har 93 % av mjølkegeitene og 58 % av ammegeitene i Innlandet. Vang og Øystre Slidre i Valdres er de største geitekommunene i Innlandet med

henholdsvis 686 og 677 mjølkegeiter. Gjennomsnittsbesetningen i Innlandet har 110 mjølkegeiter.

5. Radioaktivitet

Kjernekraftulykken i Tsjernobyl, Ukraina, skjedde i april 1986 og i mer enn 35 år har det vært gjennomført et stort overvåkingsprogram av rein, sau, ku- og geitemjølk. Fram til 2019 var mange beitelag i 10 kommuner i Oppland

underlagt denne radioaktivitetsovervåkingen.

De 3 siste år har Mattilsynet redusert overvåkingen betydelig. Høsten 2022 ble det målt i 12 enkeltbesetninger fra Nord-Gudbrandsdalen og Valdres. Ingen besetninger ble pålagt nedforing.

Oversikt over radioaktivitetsovervåking i Oppland siste 14 år:

År	Antall besetninger med måling av dyr	Antall besetninger som ble pålagt nedforing
2022	10	0
2021	12	0
2020	9	0
2019	111	29
2018	69	7
2017	155	3
2016	190	32
2015	149	3
2014	209	112
2013	113	6
2012	143	2
2011	185	78
2010	220	138
2009	281	112
2008	262	98

Beste bukk

Beste bukk i Oppland 2022: (basert på indeks 10/11 2022):

GS-merke	024315 (17.03.2020)
Fødselsbuskap	34390077, Krogsvæn Gard v/Tore Krogsvæn, Fåvang
Individnr. ved kåring	34390077 - 00545
Kåringssnr.	2020820
Fødselsdato	09.01.2020
Rase	Norsk melkegeit
Seminbukk	Nei
Kaseinstatus	5 (5=ikke null*ikke null)
Avkomsgranska	208 Krogsvæn
Status	Død (11.11.2021)
Avlsverdi	128 (07.12.2022), pr. 02.02.2023: 126)

På nasjonalt nivå er «beste bukk» 1 år eldre enn det vi i Oppland har brukt. Skulle vi ha brukt den regelen ville bukken 2019134 frå Pål Eiesar, Skjåk ha vorte kåra til beste bukk, men den vart beste bukk i Oppland i 2021. Reglane for beste bukk i Oppland kan evaluerast i 2023.

Geit på rekke og rad på utmarksbeite, foto Marte R. Dalseg.

Beitelag i Oppland 2022

Navn	Kom.nr	Kommune	Postnr.	Sted	E-post	Telefon
Fåberg Østside Beitelag	3405	Lillehammer	2611	LILLEHAMMER	smaabruk@vaarnes.no	99614715
Fåberg Vestside Beitelag	3405	Lillehammer	2625	FÅBERG	haakonih@hotmail.com	41696885
Gjøvik Avløselag Sa	3407	Gjøvik	2810	GJØVIK	gjovik@leihjelp.no	93439937
Dovre Vestside Beitelag	3431	Dovre	2660	DOMBÅS	rykhus@hotmail.no	48136537
Einbuggdalen Sankarlag	3431	Dovre	2662	DOVRE	ninaholum88@gmail.com	95702037
Bergsgrenda Sausankelag	3431	Dovre	2662	DOVRE	bsvendsgard@gmail.com	90049359
Grimsdalen	3431	Dovre	2662	DOVRE	lars@bergsengseter.no	90118354
Skogseter Beitelag	3431	Dovre	2663	DOVRESKOGEN	joktdilla@hotmail.com	48048029
Jetta Sankelag	3432	Lesja	2663	DOVRESKOGEN	elerhau@online.no	94132880
Sørhella Beitelag	3432	Lesja	2665	LESJA	j-h-haag@online.no	92400041
Reindøl Beitelag	3432	Lesja	2665	LESJA	tor.selsjord@dovre.online.no	90875746
Vestsida Beitelag	3432	Lesja	2665	LESJA	marit@amundstad.no	41512935
Foreningen Jora Beitelag	3432	Lesja	2665	LESJA	imskaalgaard@gmail.com	99696101
Heimfjellet Beitelag	3432	Lesja	2666	LORA	jo.mosenden@lesja.net	91809925
Lordalen Beitelag	3432	Lesja	2666	LORA	ola@lesja.net	97120054
Lesjaskog Beitelag	3432	Lesja	2668	LESJASKOG	kaoygar@online.no	90519207
Breheimen Beitelag	3433	Skiåk	2690	SKJÅK	korjaset@bbnett.no	95292912
Skjåk Beite- Og Sankelag	3433	Skiåk	2693	NORDBERG	srbrenna@live.no	48008160
Bråtå Beitelag	3433	Skiåk	2693	NORDBERG	ruplesse@bbnett.no	48224545
Storådalen Beitelag	3434	Lom			h-e-k@hotmail.com	41633102
Lom Sambeitelag	3434	Lom	2686	LOM	post@strind-gard.no	91875248
Lom Avloysarlag Sa	3434	Lom	2686	LOM	lom-avloysarlag@lom-regnskap.no	95924827
Storådalen Beitelag	3434	Lom	2686	LOM	h-e-k@hotmail.com	41633102
Vågå Avloysarlag Sa	3435	Vågå	2684	VÅGÅ	vaga@avloysar.no	41567940
Breistulen Beitelag Sa	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	emvateland@yahoo.no	90947750
Rustkjølen Beitelag	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	tord_r@hotmail.com	92659986
Espedalen Bygdealmenning	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	solveig.hagen@vekstra.no	90022318
Sördorp Og Kvam Hestavslag Sa	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	morten@sulseter.no	90096906
Sördorp Beitelag	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	mdypdalene@yahoo.no	91548144
Kvikne Og Sorperøa Beitelag	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	ola_m.sylte@hotmail.com	91718012
Hattdalseter Beitelag	3436	Nord-Fron	2640	VINSTRA	ivarslyte74@gmail.no	90104813
Leinbakken Beitelag	3436	Nord-Fron	2642	KVAM	knut@skigard.no	90101579
Kvam Østside Beitelag Sa	3436	Nord-Fron	2642	KVAM	jonn-ma@online.no	48230371
Kvam Vestside Beitelag Sa	3436	Nord-Fron	2642	KVAM	oamymromslien@gmail.com	90738172
Storhøiseter Beitelag	3436	Nord-Fron	2643	SKÅBU	o-veslum@online.no	41442923
Skåbu Beitelag Sa	3436	Nord-Fron	2643	SKÅBU	svarse@online.no	95474732
Høringen Beitelag	3437	Sel	2672	SEL	hon@kl-offshore.no	91630854
Østkjølen Og Vuludalen Beitelag Sa	3438	Sør-Fron	2647	SØR-FRON	stian140685@gmail.com	90885166
Vestkjølen Beitelag Sa	3438	Sør-Fron	2647	SØR-FRON	kjetilnyhus@gmail.com	95200049
Børkdalsfjellet Beitelag Sa	3438	Sør-Fron	2647	SØR-FRON	gudbrand.stokke@snohattaregnskap.no	90957713
Gjerdster & Vallen Beitelag	3438	Sør-Fron	2647	SØR-FRON	post@gryting.com	91306750
Stulskjølen Beitelag Sa	3439	Ringebu	2630	RINGEBU	olehoystad@hotmail.com	90969519
Vekkom Saugjeterlag	3439	Ringebu	2630	RINGEBU	torh@hotmail.com	97125321
Ramshytta Gjeterlag Sa	3439	Ringebu	2630	RINGEBU	ringebeuregnskap@gmail.com	97520543
Fåvang Gjeterlag	3439	Ringebu	2634	FÅVANG	hege@usit.uio.no	91796219
Brekkom Fellesdrift	3439	Ringebu	2634	FÅVANG	jl-troms@online.no	97789001
Vestsida Beitelag	3439	Ringebu	2634	FÅVANG	larsdalbakk@hotmail.com	45284357
Øyer Beite- Og Gjetelag Sa	3440	Øyer	2636	ØYER	ing_vold_2@hotmail.com	95141257
Gausdal Fellesdrift	3441	Gausdal	2625	FÅBERG	beijahren@online.no	91129556
Landbruksjenester Sør-Gudbrandsdal Sa	3441	Gausdal	2651	ØSTRE GAUSDAL	landbruksjenester.sg@n-lt.no	90239486
Kolbu Saubetelag	3442	Østre Toten	2847	KOLBU	schjollanita@gmail.com	91395871
Kolbu Storfesankelag	3442	Østre Toten	2847	KOLBU	jon@leirdal-maskin.no	95067631
Østre Toten Saubetelag	3442	Østre Toten	2848	SKREIA	okskerie@gmail.com	97028650
Østre Toten Beitelag Lodd Nr 3	3442	Østre Toten	2848	SKREIA	magnus@laegaard.no	90154362
Toten Ili Sau & Geit Beitelag	3442	Østre Toten	2849	KAPP	wenche.rustad.wangen@hotmail.com	46968479
Vestre Toten Beiteforening	3443	Vestre Toten	2840	REINSVOLL	ole.werner.omdahl@outlook.com	91370474
Eina Beitelag Sa	3443	Vestre Toten	2843	EINA	ianlie@online.no	91395861
Toten Og Land Beitelag	3443	Vestre Toten	2846	BØVERBRU	gunleik.fjellseth@me.com	41478301
Foreningen Gran Beitelag	3446	Gran	2711	GRAN	mariankj@frisurf.no	95067223
Gran Saubetelag	3446	Gran	2711	GRAN	post@th-haugen.no	92881941
Trevatn Beitelag Sa	3447	Søndre Land	2840	REINSVOLL	danaidjman@gmail.com	40537322
Lausgrenda Beite- Og Sankelag	3447	Søndre Land	2860	HOV	annarum@online.no	97140935
Hov & Scheeskrøke Beitelag Sa	3447	Søndre Land	2860	HOV	ilsve@online.no	90663196
Nordsimni Østfås Beitelag	3448	Nordre Land	2870	DOKKA	camilla-thomle@hotmail.com	94893719
Nordre Land Avloysarlag Sa	3448	Nordre Land	2870	DOKKA	odd-oeis@online.no	99260409
Leppdal Beitelag Sa	3448	Nordre Land	2870	DOKKA	anne.terning@online.no	97791197
Fredstadmarka Sausankelag Sa	3448	Nordre Land	2881	AUST-TORPA	fredstadgaard@online.no	99581199
Østre Bagn Sausankelag	3449	Sør-Aurdal	2930	BAGN	snerodegard@hotmail.com	95185243
Vestre Bagn Sausankelag	3449	Sør-Aurdal	2930	BAGN	ingridoyh@hotmail.com	90632199
Hedalen Beitelag	3449	Sør-Aurdal	3528	HEDALEN	trond_gb@online.no	97195006
Etnedal Beitelag Sa	3450	Etnedal	2890	ETNEDAL	htollehaug@gmail.com	90993299
Skravtålv Storfelag Sa	3451	Nord-Aurdal	2890	ETNEDAL	eiasbjor@bbnett.no	97152078
Skravtålv Sausankelag Sa	3451	Nord-Aurdal	2900	FAGERNES	odingh@online.no	90823890
Ulnes Og Svensnes Beitelag	3451	Nord-Aurdal	2900	FAGERNES	ohf@n2u.no	95871437
Vestringsbygda Sankelag Sa	3451	Nord-Aurdal	2910	AURDAL	henandersen12@gmail.com	41566668
Åbjør Sausanbekoforening	3451	Nord-Aurdal	2910	AURDAL	kh.oden@hotmai.com	90132405
Synet Beitelag	3451	Nord-Aurdal	2918	ULNES	ove.einar.rye@gmail.com	40204522
Baklia Beitelag Sa	3452	Vestre Slidre	2960	RON	post@valdresrakfisen.no	91779791
Syndin Beitelag Sa	3452	Vestre Slidre	2967	LOMEN	okbakke@online.no	91887294
Murkelie Beitelag Sa	3452	Vestre Slidre	2967	LOMEN	murkelie.beitelag@gmail.com	92891245
Mellane-Fullsenn Beitelag Sa	3453	Øystre Slidre	2943	ROGNE	perarnebakken@gmail.com	90539567
Haldorbu Fellesdrift	3453	Øystre Slidre	2943	ROGNE	post@skattebugard.no	46414604
Skaget Bitihorn Beitelag	3453	Øystre Slidre	2950	SKAMMESTEIN	arnfinnbeito@hotmail.no	99037525
Austvang Beitelag	3454	Vang	2973	RYFOSS	erik_123_6@hotmail.com	93672783
Høre Beitelag	3454	Vang	2973	RYFOSS	jonhalien@hotmail.com	99699969
Vang Beitelag	3454	Vang	2975	VANG I VALDRES	oygardenhytte@yahoo.no	47248347
Øye Beitelag	3454	Vang	2977	ØYE	ivel tun@gmail.com	95231189

Organisert beitebruk 2022 uten Lunner og Jevnaker

Kommune	Antall beite- lag	Antall medl. 2022	Antall medl. 2021	Antall med. 2020	Antall sleppende dyr			Slepte 2021			Slepte 2022			Tap %			Antall			Antall					
					Søver	Lam	Sau + Lam	Sau + Lam	Sau + Lam	S+I	Søver	Lam	S+I	2021	2020	S+I	Søver	Foretak	1. mars 2021	1. mars 2020	Søver	Foretak			
Lesja	7	69	62	64	6 272	10 731	17 003	17 010	17 763	163	915	1 078	2 60	8,53	6,34	7,32	6,16	6 726	58	6 720	59	6871	60	7	7
Dovre	6	24	24	26	3 394	6 223	9 617	9 592	9 506	102	450	552	3,01	7,23	5,75	4,93	3,88	3 984	29	3 946	29	3 958	30	6	6
Skjåk	3	29	31	28	2 045	3 515	5 560	6 085	5 940	71	602	673	3,47	17,13	12,10	9,01	6,03	2 057	28	2 321	31	2 356	31	1	6
Lom	2	45	43	40	2 607	4 567	7 174	6 951	7 034	50	223	273	1,92	4,88	3,81	3,50	2,54	3 050	50	2 981	51	3 049	52	2	10
Vågå	1	69	65	65	4 717	8 335	13 052	13 112	13 651	113	320	433	2,82	3,84	3,32	3,07	2,23	5 218	72	5 273	71	5 346	71	1	12
Sel	2	36	39	39	2 066	3 489	5 555	6 521	6 090	67	225	292	3,24	6,45	5,26	7,18	5,88	2 722	46	3 085	49	2 944	50	1	8
Nord-Fron	10	59	55	57	5 555	9 771	15 326	15 076	15 168	149	596	745	2,68	6,10	4,86	4,49	4,98	5 953	66	5 789	60	5 635	62	10	10
Sør-Fron	4	50	50	52	5 519	9 723	15 242	15 695	16 445	127	329	456	2,30	3,38	2,99	3,14	3,21	6 674	63	6 752	62	7 055	63	4	4
Ringebu	5	92	93	94	7 383	12 675	20 058	20 270	20 042	146	527	673	1,98	4,16	3,36	4,80	3,25	8 430	95	8 312	97	8 253	99	5	5
Øyer	1	31	31	31	2 354	4 206	6 560	6 414	6 396	40	160	200	1,70	3,80	3,05	3,35	4,82	2 788	36	2 792	36	2 709	35	1	4
Gausdal	2	72	75	79	6 714	11 570	18 284	18 106	18 907	185	611	796	2,76	5,28	4,35	4,13	3,56	7 702	83	7 702	89	7 807	91	2	10
Lillehammer	2	35	36	41	2 681	4 917	7 598	7 845	8 238	58	191	249	2,16	3,88	3,28	3,96	2,84	4 051	56	4 151	58	3 971	59	2	2
Gjøvik	1	49	51	54	4 465	7 904	12 369	12 824	12 532	158	398	556	3,54	5,04	4,50	3,82	3,46	6 900	76	6 759	74	6 655	71	1	4
Østre Toten	3	51	56	59	3 877	6 839	10 716	11 232	11 620	99	285	384	2,55	4,17	3,58	3,60	3,36	4 570	62	4 575	62	4 696	63	3	3
Vestre Toten	1	12	12	13	769	1 265	2 034	1 840	2 008	13	59	72	1,69	4,66	3,54	3,26	2,84	2 415	33	2 318	32	2 219	30	1	1
Gran	1	30	35	39	2 437	4 316	6 753	7 043	8 037	91	227	318	3,73	5,26	4,71	3,96	4,73	2 301	45	2 536	48	2 692	45	1	1
Søndre Land	4	18	18	14	1 391	2 112	3 503	3 160	2 640	32	95	127	2,30	4,50	3,63	4,00	2,84	1 973	32	1 947	34	2 035	33	3	5
Nordre Land	4	66	71	71	5 523	9 547	15 070	15 131	14 891	145	425	170	2,63	4,45	3,78	3,53	3,64	4 544	57	4 732	63	4 460	63	4	9
Eneidal	1	12	14	13	894	1 543	2 437	2 342	2 279	23	38	61	2,57	2,46	2,50	2,82	1,76	888	13	905	13	868	13	1	1
Sør-Aurdal	3	16	16	16	943	1 615	2 558	2 527	2 634	28	170	198	2,97	10,53	7,74	7,20	5,47	1 419	23	1 351	22	1 299	22	3	3
Øystre Slidre	3	31	33	33	2 556	4 501	7 057	7 183	7 259	56	163	219	2,19	3,62	3,10	3,38	2,47	2 975	36	2 994	38	2 910	38	3	3
Vestre Slidre	3	16	18	6	810	1 306	2 116	2 364	971	18	54	72	2,22	4,13	3,40	2,12	0,82	1 089	26	1 128	25	1 080	23	3	3
Vang	4	34	36	34	2 621	4 904	7 525	7 483	7 589	71	230	301	2,71	4,69	4,00	3,25	3,06	2 899	37	3 039	38	2 938	38	4	4
Oppland	78	990	1011	1015	80 768	140 792	221 560	225 146	227 076	2 073	7 500	9 573	2,57	4,32	3,79	95 014	1174	961 54	1198	95 750	1196	74	126		

Fylkesoversikt (TF74)

Søknadsomgang: RMP og OBB 2022
Fylke: INNLANDET

Status: Foreløpig godkjent, Endelig godkjent, Utbetaling godkjent, Utbetalt
Rapportdato: 24.01.2023

Lagsnr:	Beitlag:	Saksbeh. kommune:	Sau:	Lam:	Sau+Lam:	Storfe:	Geit:
886189362	KONGSVINGER BEITELAG BA	3401 Kongsvinger	81	117	198	127	0
985748225	LØTEN OG VANG BEITELAG SA	3403 Hamar	1 744	3 056	4 800	920	45
985812055	FÅBERG VESTSIDE BEITELAG	3405 Lillehammer	1 874	3 423	5 297	1 281	0
912394905	FÅBERG ØSTSIDE BEITELAG	3405 Lillehammer	807	1 494	2 301	233	6
971299738	GJØVIK AVLØSERLAG SA	3407 Gjøvik	4 949	8 577	13 526	1 380	0
925607894	FURNES OG PIHL HESTEBEITELAG SA	3411 Ringsaker	0	0	0	23	0
985993300	RINGSAKER SAUÆBEITELAG SA	3411 Ringsaker	5 396	9 666	15 062	0	0
986394214	RINGSAKER KVIGBEITELAG SA	3411 Ringsaker	0	0	0	1 822	0
985162395	STORFEBEITELAGET FOR STANGE OG ROMEDAL	3413 Stange	0	0	0	768	0
986787186	ROMEDAL OG STANGE SAU- OG GEITBEITELAG	3413 Stange	680	1 172	1 852	0	0
999250246	LAUVDALEN BEITELAG	3414 Nord-Odal	88	139	227	44	0
886269862	ODAL BEITELAG SA	3414 Nord-Odal	291	394	685	254	0
984923759	GRUE SAU OG GEITAVSLAGS SANKELAG	3417 Grue	16	24	40	439	0
911726882	ELVERUM BEITELAG	3420 Elverum	20	27	47	256	0
911988135	SKRAMSTADSETER BEITELAG	3422 Åmot	124	212	336	154	0
986196765	VESTRE ÅMOT BEITELAG SA	3422 Åmot	964	1 272	2 236	99	0
999300995	MYKLEBY BEITELAG	3423 Stor-Elvdal	258	363	621	94	0
985933936	ATNELIEN HAMNELAG SA	3423 Stor-Elvdal	800	1 328	2 128	99	0
974232669	STORFJELLET BEITELAG SA	3423 Stor-Elvdal	947	1 668	2 615	291	0
986151745	SØLENDALEN HAVNELAG SA	3424 Rendalen	313	437	750	417	0
996069192	LÅNGSFJELIA HAMNELAG	3426 Tolga	191	312	503	110	0
889916222	BÅVOLA BEITELAG SA	3426 Tolga	0	0	0	310	0
985838852	SÅLEKINNA BEITELAG SA	3426 Tolga	240	396	636	44	0
895475262	BERGET BEITELAG SA	3426 Tolga	130	0	130	204	70
969431033	GJERA OG BUSJØDALEN HAVNELAG SA	3426 Tolga	1 039	1 849	2 888	0	0
999653170	AUSTFJELLET SAUHAMNELAG	3426 Tolga	220	401	621	57	0
986114440	BRATTHØA SAUHVNELAG SA	3426 Tolga	971	1 732	2 703	87	0
886170882	ÄSAN LÖNSJÖLIA BEITELAG	3427 Tynset	384	676	1 060	266	0
985825041	BONDÅSEN-MOANLIA SANKELAG SA	3427 Tynset	0	0	0	120	0
924692553	TYNSET ØST BEITETELAG	3427 Tynset	702	1 154	1 856	619	0
990861226	LONÅS BEITELAG SA	3427 Tynset	231	369	600	60	0
986197079	GLØTÅSEN BRATTHØA BEITELAG SA	3427 Tynset	123	230	353	70	86
999335934	TYLLDALEN BEITELAG	3427 Tynset	152	242	394	423	0
986708952	KVINKNE ØSTFJELL BEITELAG SA	3427 Tynset	1 325	2 161	3 486	426	227
913762681	TYNSET BEITELAG SA	3427 Tynset	343	581	924	88	0
913349393	KVINKNE VESTFJELL BEITELAG SA	3427 Tynset	1 650	2 787	4 437	40	0
986164782	NYE AULMIA BEITE- OG SANKELAG SA	3427 Tynset	222	347	569	49	0
985811962	GARVIKÄSEN OG OMEGN BEITELAG SA	3428 Alvdal	604	1 021	1 625	12	53
977299152	TRON/ KVEBERGKJØLEN SANKELAG	3428 Alvdal	144	282	426	0	0
985790450	GLOMMA-FOLLA BEITELAG SA	3428 Alvdal	929	1 753	2 682	8	0
985870055	KVISLÅTJØNNA BEITELAG SA	3428 Alvdal	320	569	889	106	0
911854376	SØLDALEN BEITELAG	3428 Alvdal	906	1 501	2 407	137	0
912377245	HAUSTDALEN BEITELAG	3428 Alvdal	1 044	1 660	2 704	283	0
999064388	KAKELDALEN BEITELAG	3429 Folldal	562	991	1 553	27	0
999335632	STREITE MESETERHØ BEITELAG	3429 Folldal	643	1 112	1 755	35	270
912162761	FATFJELLET BEITELAG	3429 Folldal	463	758	1 221	268	0
975511901	MARSJØDRIFTA BEITELAG	3429 Folldal	533	911	1 444	138	128
999035841	MARSJØÅLIA BEITELAG	3429 Folldal	275	551	826	0	0
999276008	KVITDALEN BEITELAG	3429 Folldal	1 090	2 097	3 187	120	0
999277888	SLETHØ BEITELAG	3429 Folldal	677	1 187	1 864	15	0
999162916	SLEUKAMPEN BEITELAG	3429 Folldal	25	44	69	36	0
886174292	KVITSTENHØA BEITELAG SA	3429 Folldal	901	1 595	2 496	129	0
989376209	KNAUSLIA - RAUKLETTEN BEITELAG BA	3429 Folldal	381	705	1 086	0	0
912566978	DIGERKAMPEN BEITELAG	3429 Folldal	926	1 628	2 554	50	0
986063943	ELGEVASSLIEN BEITELAG BA	3429 Folldal	355	680	1 035	32	126
986180761	OS SAUHAMNELAG SA	3430 Os	437	771	1 208	25	5
999082467	NØRDALEN SANKELAG	3430 Os	463	807	1 270	32	172
915281427	SÄTTÄHAUGEN BEITELAG SA	3430 Os	174	266	440	64	71
912371603	DALSBYGDA BEITELAG	3430 Os	1 325	2 450	3 775	696	66
999478794	OS/ELVELIA GRUNNEIERLAG SA	3430 Os	443	714	1 157	245	0
976608798	BERGSGRENDA SAUSANKELAG	3431 Dovre	496	843	1 339	0	0
977046165	EINBUGGDALEN SANKARLAG	3431 Dovre	1 058	1 958	3 016	0	0
999331653	SKOGSETER BEITELAG	3431 Dovre	135	251	386	24	0
989874780	GRIMSDALEN	3431 Dovre	20	40	60	453	53
981039009	DOVRE VESTSIDE BEITELAG	3431 Dovre	1 247	2 305	3 552	97	0
999523544	VESTSIDA BEITELAG	3432 Lesja	1 027	1 808	2 835	114	0
999608000	LORDALEN BEITELAG	3432 Lesja	1 189	2 129	3 318	486	0
999592880	FORENINGEN JORA BEITELAG	3432 Lesja	669	1 203	1 872	228	2
999254381	REINDØL BEITELAG	3432 Lesja	764	1 262	2 026	277	165

Lagsnr:	Beitlag:	Saksbeh. kommune:	Sau:	Lam:	Sau+Lam:	Storfte:	Geit:
999336027	SØRHELLA BEITELAG	3432 Lesja	792	1 376	2 168	428	0
912220419	HEIMFJELLET BEITELAG	3432 Lesja	1 344	2 243	3 587	303	0
911775050	LESIASKOG BEITELAG	3432 Lesja	487	710	1 197	546	136
980694313	JETTA SANKELAG	3432 Lesja	438	826	1 264	0	0
990199701	BREHEIMEN BEITELAG	3433 Skjåk	0	0	0	102	0
979398867	SKJÅK BEITE- OG SANKELAG	3433 Skjåk	2 045	3 515	5 560	1 336	652
888631712	BRÅTÅ BEITELAG	3433 Skjåk	0	0	0	74	0
911594420	LOM SAMBEITELAG	3434 Lom	1 766	3 030	4 796	309	0
971300922	LOM AVLØYSARLAG SA	3434 Lom	841	1 537	2 378	420	0
975510670	STORÅDALEN BEITELAG	3434 Lom	0	0	0	121	0
971301104	VÅGÅ AVLØYSARLAG SA	3435 Vågå	6 471	11 297	17 768	2 432	299
986197087	BREISTULEN BEITELAG SA	3436 Nord-Fron	625	1 072	1 697	48	245
999118747	HATTDALSETER BEITELAG	3436 Nord-Fron	198	370	568	32	80
912536068	SØDORP BEITELAG	3436 Nord-Fron	747	1 354	2 101	33	0
911894114	STORHØLISETER BEITELAG	3436 Nord-Fron	261	437	698	0	0
912478777	SØDORP OG KVAM HESTAVLSSLAG SA	3436 Nord-Fron	0	0	0	343	0
912342379	LEINBAKKEN BEITELAG	3436 Nord-Fron	233	312	545	187	0
914899974	KVAM VESTSIDE BEITELAG SA	3436 Nord-Fron	1 087	1 952	3 039	5	0
970540180	ESPEDALEN BYGDEALMENNING	3436 Nord-Fron	0	0	0	563	0
886177402	SKÅBU BEITELAG SA	3436 Nord-Fron	218	378	596	0	0
999297048	RUSTKJØLEN BEITELAG	3436 Nord-Fron	48	93	141	149	0
912491935	KVIKNE OG SORPEROA BEITELAG	3436 Nord-Fron	872	1 674	2 546	43	17
986211403	KVAM ØSTSIDE BEITELAG SA	3436 Nord-Fron	1 266	2 129	3 395	242	37
912485277	HØVRINGEN BEITELAG	3437 Sel	312	527	839	44	0
985827451	VESTKJØLEN BEITELAG SA	3438 Sør-Fron	2 406	4 149	6 555	624	0
912598926	GJERDSETER & VALLEN BEITELAG	3438 Sør-Fron	293	520	813	154	0
986146148	ØSTKJØLEN OG VULUDALEN BEITELAG SA	3438 Sør-Fron	1 729	3 031	4 760	828	60
981483529	BØRKDAKSJELLET BEITELAG SA	3438 Sør-Fron	1 091	2 023	3 114	208	0
916141386	STULSKJØLEN BEITELAG SA	3439 Ringebu	0	0	0	319	0
975565416	RAMSHYTTA GJETERLAG SA	3439 Ringebu	1 977	3 354	5 331	0	0
999059767	FÅVÅNG GJETERLAG	3439 Ringebu	1 644	2 731	4 375	176	0
911855569	VESTSIDA BEITELAG	3439 Ringebu	1 715	2 912	4 627	0	0
999537715	BREKKOM FELLESDRIFT	3439 Ringebu	863	1 546	2 409	538	0
999303846	VEKKOM SAUGJETERLAG	3439 Ringebu	1 184	2 132	3 316	131	0
975566099	ØYER BEITE- OG GJETELAG SA	3440 Øyer	2 354	4 206	6 560	423	135
976041593	LANDBRUKSTJENESTER SØR-GUDBRANDSDAL SA	3441 Gausdal	5 969	10 315	16 284	2 682	51
985729891	GAUSDAL FELLESDRIFT	3441 Gausdal	745	1 255	2 000	83	0
999315402	ØSTRE TOTEN BEITELAG LODD NR 3	3442 Østre Toten	0	0	0	315	0
985662568	ØSTRE TOTEN SAUBEITELAG	3442 Østre Toten	1 231	2 083	3 314	0	0
999298001	KOLBU SAUBEITELAG	3442 Østre Toten	1 297	2 361	3 658	0	0
912517713	KOLBU STORFESANKELAG	3442 Østre Toten	0	0	0	581	0
999243304	TOTEN III SAU & GEIT BEITELAG	3442 Østre Toten	1 349	2 395	3 744	0	0
922687056	TOTEN OG LAND BEITELAG	3443 Vestre Toten	0	0	0	404	0
824322422	EINA BEITELAG SA	3443 Vestre Toten	0	0	0	163	0
911701790	VESTRE TOTEN BEITEFORENING	3443 Vestre Toten	769	1 265	2 034	0	0
912485013	FORENINGEN GRAN BEITELAG	3446 Gran	0	0	0	1 228	0
999306896	GRAN SAUBEITELAG	3446 Gran	2 437	4 316	6 753	0	0
912022080	LAUSGRENDÅ BEITE- OG SANKELAG	3447 Søndre Land	217	364	581	0	0
985798362	TREVATN BEITELAG SA	3447 Søndre Land	551	861	1 412	239	0
915071279	HOV & SCHEESKROKEN BEITELAG SA	3447 Søndre Land	139	214	353	0	0
986214127	FREDSTADMARKA SAUSANKELAG SA	3448 Nordre Land	573	964	1 537	87	0
993209805	LEPPDALEN BEITELAG SA	3448 Nordre Land	144	252	396	57	25
911639246	NORDSINNØ ØSTÅS BEITELAG	3448 Nordre Land	482	811	1 293	193	0
971512628	NORDRE LAND AVLØSERLAG SA	3448 Nordre Land	4 324	7 520	11 844	808	0
912378179	ØSTRE BÅGN SAUSANKELAG	3449 Sør-Aurdal	128	234	362	150	0
912578291	VESTRE BÅGN SAUSANKELAG	3449 Sør-Aurdal	229	391	620	389	0
911626683	HEDALEN BEITELAG	3449 Sør-Aurdal	586	990	1 576	187	0
986435042	ETNEDAL BEITELAG SA	3450 Etnedal	894	1 543	2 437	217	348
986191496	VESTRINGSBYDA SANKELAG SA	3451 Nord-Aurdal	483	753	1 236	54	120
886198302	SKRAUTVÅL SAUESANKELAG SA	3451 Nord-Aurdal	723	1 276	1 999	0	0
912013863	ÅBJØR SAUSANKEFORENING	3451 Nord-Aurdal	730	1 146	1 876	257	0
926640968	SKRAUTVÅL STORFELAG SA	3451 Nord-Aurdal	0	0	0	172	0
999058892	SYNET BEITELAG	3451 Nord-Aurdal	505	716	1 221	134	0
996862070	ULNES OG SVENNES BEITELAG	3451 Nord-Aurdal	734	1 327	2 061	366	0
886204612	MURKELIE BEITELAG SA	3452 Vestre Slidre	126	159	285	505	0
985937702	SYNDIN BEITELAG SA	3452 Vestre Slidre	440	719	1 159	576	0
986432221	BAKLIA BEITELAG SA	3452 Vestre Slidre	244	428	672	0	0
980473996	HALDORBU FELLESDRIFT	3453 Øystre Slidre	506	851	1 357	37	0
985812489	MELLANE-FULLSENN BEITELAG SA	3453 Øystre Slidre	860	1 541	2 401	333	97
912022358	SKAGET BITTHORN BEITELAG	3453 Øystre Slidre	1 190	2 109	3 299	457	90
999305148	HØRE BEITELAG	3454 Vang	386	673	1 059	74	5
999304915	VANG BEITELAG	3454 Vang	649	1 245	1 894	222	0
999323081	ØYE BEITELAG	3454 Vang	809	1 644	2 453	0	0
999287093	AUSTVANG BEITELAG	3454 Vang	777	1 342	2 119	166	137
Sum Innlandet			114 033	197 957	311 990	38 108	4 079

Årsmelding Oppland Radiobjøllelag 2022

Oppland Radiobjøllelag er underlagt Oppland Sau og Geit. Laget vart etablert som direkte følgje av "Beitebruksprosjektet" og "Radiobjølleprosjektet", som Oppland Sau og Geit dreiv saman med faglaga, landbrukskontora og FM i Oppland i åra 2008-2012. Laget vert leia av styret i OSG med driftsleiar Pål Kjorstad. Laget har til hovudoppgåve å kjøpa inn og leiga ut elektronisk overvakingsutstyr til medlemmane i tillegg til å følgja opp samarbeidspartnarar og ny teknologi. Ei svært viktig oppgåve er å innhenta midlar til innkjøp av utstyret frå eksternt hald. Dette har historisk vore frå FKT-midlar gjennom rovviltnemnda i Oppland og midlar frå «Tilskot til tiltak i beiteområde» frå Landbruksdirektoratet gjennom fylkesvise pottar der Hedmark og Oppland enda er delt. I 2020 vart desse midlane flytta til kvar enkelt kommune, men vi har saman med FMIN halde fram som før ved at samla midlar til gamle Oppland, som skal gå til elektronisk overvakning, framleis går til Oppland Radiobjøllelag, men gjennom Sør-Fron kommune.

For 2022 har Oppland Radiobjøllelag etter søknad først fått tildelt kr. 500.000 i midlar frå FKT-potten og etter ny søknad kr. 100.000 ekstra, medan vi etter søknad fekk tildelt kr. 330.000 i midlar frå «Tilskot til tiltak i beiteområder». Vi fekk i tillegg som i fjar ein spesialpott på kr. 100.000 til prosjekt Nofence på storfe frå Oppland-potten. I tillegg har vi fått midlar frå same tilskot direkte frå Midtdals-kommunane og restpott av «Tilskot til tiltak i beiteområde» frå Nord-Fron kommune på til saman kr. 229.000. Vi fekk òg etter ny søknad tildelt kr. 380.000 frå restpotten av FKT på slutten av året 2022. Når dette er sagt så var dette fantastiske tal, og er det nokon som grin på nesa av at Oppland Radiobjøllelag har fått tak i desse restmidlane, så kan vi seia 2 ting: 1. Det vart kjøpt inn utstyr og betalt nokre mindre tenester for alt saman. 2. Ein del av desse midlane var restmidlar, som uansett ville ha vorte sendt tilbake til Staten. FKT-tiltaket var på same vis som i alle år frå 2017 og fram til i dag, ein sum delt mellom ekstraordinært tilsyn og «lammetapsprosjekta», som i 2021 vart drive i Øyer og Lesja. Lammetapsprosjekta har fått midlar, da FKT-forsikta har opna for å at tiltak til å finna grunnen til lammetapet prioritert.

Det var som vanleg noko pågang på nye søkerar, særleg etablerte brukarar som ville leiga meire utstyr og ikkje minst stor utskifting av utstyr og denne gongen mest til brukarar av Findmy. I tillegg leigde vi ut 350 stk. Telespor til lammetapsprosjektet i Vestre Åmot i Hedmark og leide ut 28 ekstra til prosjektet kring radiobjølleprosjekta m/jervutfordringa i Lesja/Skjåk. Med Findmy satsa vi vidare med å skifte ut gamle svarte til grøne, så i 2022 kom ikkje ei einaste svart utanom dei med flat botn frå 2016-2019 ut frå her.

Den største satsinga med Findmy i 2022 var likevel prosjektet i Skjåk og Lesja nemnt over. I Skjåk vart såleis 176 ekstra Findmy leidt ut og på Lesja (Lordalen) vart 302 ekstra leidt ut. I Øystre Slidre (Haldorbu) vart 30 ekstra Findmy leidt ut for om mogleg finna dokumentasjon på jaging av dyr i forhold til meire bruk av turistråka der ved å sjekka på «uro-varselet». Vi fann òg plass til 15 ekstra Findmy i Hedalen med bakgrunn i dei store vindskadane på skogen der, som hadde ført til større utfordringar for beitedyr og beitebrukarar. For Smartbjella vart det

bråstopp, da firmaet meldte stopp grunna konkurs. Reine leidgetakrar av Smartbjella hos oss vart ikkje fakturert frå oss i 2022 da vi ikkje visste om Smartbjella fekk nett-tilgang eller om innloggingssida vart stengt ned. Eit firma, Teliot, har sørga for nett-tilgang, og Smartbjella har virka, men ein del har stoppa og ein del har ikkje vore brukt. Leidgetakrar som har hatt utstyr som har virka kjem til å få faktura i 2023, og så har vi tinga abonnement for 123 stk + nokre få hos ein brukar i Valdres, som har nokre sjølv. Det er til beitesesongen 2022 innkjøpt 1100 stk. LTE-Telespor, 925 stk. Modell 2-Findmy og 159 stk. Nofence storfe.

Vi skuldar tilsette i Telespor og Findmy ein stor takk for god service og verdifull støtte og velvilje til laget vårt, og ein spesiell takk for støtta vi får inn med annonser i denne årsmeldinga.

Leigesummen for utstyret vart sett ned til kr. 260,- pr. eining ved årsmøtevedtak. Dette var vel ikkje eit genistrek akkurat i forhold til Findmy. Findmy auka som alle andre prisen på abonnementet, og røft sagt har vi for 2022 berre kr. 21,- i forteneste, og da er det ikkje rekna noko arbeid eller innkjøpet. Det er mest rettferdig er sjølv sagt lik leigepris for Telespor og Findmy i forhold til leidgetakrane. Men ORL skal òg leva, og ikkje minst ha kapital til innkjøp. Den største fordelen for brukarane er sjølv sagt å sleppe innkjøpskostnadane og å ha minst same tal einingar neste år utan å måtte dekka dei høge innkjøpskostnadane sjølv. Men på den andre sida høyrer vi òg røyster som hevdar at leigesummen er altfor høg, og da særleg på Telespor da desse i utgangspunktet er lågare enn hos Findmy. Vi tek likemed eit reknestykke, som fortel at sjølv med Telespor vil ein leigepris på kr. 300,- pr. stk. løna seg framfor å eiga dei sjølv, dersom vi tenkjer ei avskrivningstid på 5 år. Salsteinavlesarar frå Biocontrol er det liten respons på.

Andre generelle driftsopplysningar 2022: Pakkinga og det daglege arbeidet med kontakt og hjelp til brukarane stod Pål stort sett for åleine dette året. Utkjøringa stod stort sett Jonny for i tillegg til at fleire velvillige henta direkte eller kom og henta samlebestillingar. Utstyret som vart køyrt ut vart levert til kontaktar/lokallagsleiarar blant etablerte deltagarar over fleire år. Desse fekk så ansvaret med å få ut utstyret i lokalmiljøet. Det vart i nokre tilfella sendt ut tekstmeldingar eller lagt ut på Facebook til leidgetakrar om at utstyret låg på ein stad, og at dei sjølve hadde ansvaret med å hente det der.

Vi har hatt 3 fagforedrag om elektronisk overvakning i 2022, 1 hos Statsforvaltaren Innlandet, 1 hos Statsforvaltaren Nordland og 1 hos Fåvang Sau og Geit. I tillegg har vi hatt mange e-postar, telefonar, møter m/utstyrleverandørar og ikkje minst møter og oppfølging av prosjekter. Vi brukar heimesida vår som infoside/rapporteringsside for å spara utgifter, vi bruker e-post til utsending av fakturaer og vi har brukt facebook-gruppa i Oppland til hjelp for dei som er der, og eventuelt kan varsle andre.

Utstyr i drift 2022 og tal brukarar var som tabellen under. For Telespor har 89,0% verka ved at dei har sendt til minst 20/08, medan talet for Findmy var 97,3%. Tala er

Elektronisk utstyr	Tal einingar i bruk	Tal aktive brukarar*	Einingar pr. brukar ei type (2021)	Brukarar med 1 eller fleire typer	Tal einingar til saman i alt	Einingar av alle slag pr. brukar
Telespor	6478	278	19,3	24	6938	23,0
Findmy	2296	98	22,5	25	2681	21,8
Smartbjella	337***	23	8,5	12	748	31,0
Sum/snitt	9111	382**	23,9	-	9111	23,9
Salsteinavlesarar	3	1	3	-	-	-
Nofence storfe	216	9	24	0	216	24

*) Aktive brukarar kan vera både enkeltbrukarar og ymse samarbeidsformer heilt opp til beitlag. I tillegg har 17 brukarar både telespor og findmy, 7 har både telespor og smartbjella og 6 har både findmy og smartbjella og 3 har både telespor, findmy og smartbjella.

**) Da det er fleire kombibrukarar, så er svaret her ikkje som kolonne over viser.

***) Alle er ikkje brukt.

hente frå modellar som har gått i 2022. Desse tala er for Telespor prega av ein feil i serveren, som hadde vore der utan at dei oppdaga den. Serveren eller alarmserveren var full da ikkje alarmane hadde vorte sletta, og i 2022 fekk dei såleis 2 krasj i serveren. Dette gjekk mest utover dei grå og 2020-modellane ved at dei stoppa, og at fleire ikkje starta att. Feilen er nå retta. For Findmy verka nye einingar flott, men vi har enda att eit etterslep av eldre modellar som må sjekkast nøyde framfor ny sesong.

Evalueringsdetaljar: Manglande rapportering førte også for 2022 til bot på kr. 500,-, mange klagar, så dette er ikkje positivt, men på andre sida vil ein stå på heilt bar bakke utan rapportering. Det ligg 303 rapporteringskjema på nettsida, så da kom det rapport frå omlag 80%. Rapporteringa var lagt ut elektronisk som før, slik at brukarane kunne rapportera direkte på nettet. Brukarane er varsla gjennom avtale saman med tekstmelding, fakturaen, heimeside og ledermøte med lokallaga. Driftsansvarleg har utarbeidd den elektroniske rapporten slik som før, slik at ein kan håpe på mindre feilrapportering, og at ein som før kan ta ut denne rapporten samla i ei Excel-fil. Det er svært nødvendig at alle sendar inn rapport slik at driftsansvarleg veit kor mykje av utstyret som er borte eller har feil, da ein deler ut og kjøper inn utstyr etter dette talet. Hugs at utstyret er kostbart, at det vert leigd og at det til kvar tid skal vera klart til at andre kan overta det. Hugs å vaska/reinsa utstyret før innlevering. Når det gjeld leigeavgifter så har det for 2022 stått att fleire som ikkje har betalt leiga langt mot jul, og nokre har enda ikkje betalt. Vi har hatt 2 omgangar nå med telefon til alle att. Ingen som ikkje betalar får behalda einingane 1 år til. Det er ei stor utfordring med dette, og ein får tru at fleire nå kjenner seg såpass godt at dei ikkje lenger leiger da dei ikkje har råd til det. Vi har nå bestemt at faktura skal sendast så tidleg som råd er etter årsmøtevedtaket om leigeprisar. Utstyret er noko varierande enda, dersom ein ser bort frå Smartbjella-konkursen, men for Telespor, Findmy og Nofence har vi god tru på ny sesong.

Hovudtrekka og utfordringar 2022:

Telespor: Dei grå er framleis aktuelle, og dei som er leigd ut og går synest vi skal gå. 2020-modellane i seg sjølv ser ikkje ut til å halda mål, men er som alt anna utstyr varia-belt, slik at her vil òg den enkelte leigetakar sjå sine eigne best. Har dei verka så verkar dei, har dei ikkje verka så byter vi dei ut. Dei oransje frå 2016-2018 er historie, men nokre har enda att nokre av dei. I 2 besetningar har dei

faktisk berre slike og alle går! LTE-modellane frå 2021 og 2022 klara seg best med serverkrasjet, men LTE-2021 og 2022 synest som dei visar usikrare GPS-posisjon og alarmfunksjonen er ikkje på plass. Her må ein ta innover seg at serverproblema òg gjekk utover alarm-funksjonen. Etter det vi veit skal framtidia byggast på 2021-22 og nå 23 modellar, som i prinsippet er same modell, og oppdaterast i same firmware. Etter møte med Telespor så kan det verka som om at vi individuelt må gjennom innstillingane våre, hovudtrekket vert å gå for stuttare sendeintervall, men her må vi koma med generelle råd.

Findmy: Mange av modellane før 2016 er nå bytta ut og ingen eller svært få har i alle fall kome ut att frå oss dei siste 2 åra. I praksis er det mogleg at dei aller fleste er historie innan 2023-sesongen. Dei svarte med flat botn, som vart produsert mellom 2016-2019, held nok eit betre nivå, men her er det òg nokre som ikkje fungerer som dei skal, så desse dør nok òg snart ut etterkvar. Da vert behovet for ladebrett ein saga blott. Dei nye grøne modellane har fungert svært bra. Pass likevel på at døkk har fått skifta dei svarte lokka på 2020-modellane, og at lokket på alle grøne vert skrua på til det er ein naturleg stopp. Alle skal ha grøne og ikkje svarte lokk! Vær merksam på batteriet i alle grøne modellar skal sjekkast, dei skal ikkje lagrast ute eller i svært kalde rom og pass på at det i appen er eit symbol som fortel om batteriet held ein sesong til. Sjekk dette i god tid før døkk slepper dyra att i vår. Sjølv modellane har vi hørt nesten berre lovord om, og det er bra for både Findmy, Oppland Radiobjøllelag og ikkje minst for beitebrukarane.

Smartbjella: Vi kjøpte inn fyrste partiet av desse for sesongen 2020, og har ikkje sett noko galt ved desse. I 2021 kjøpte vi ganske mange til, og dei fungerte fint, men nokre har ikkje levd opp til slik Smartbjella sjølv vil ha dei, og dei skulle kallast inn att for sjekk/utbytting før 2022-sesongen. Men så fekk vi dårlege nyheiter om at dei hadde gått til skifteretten og meldt oppbud. Nå er ein prisgjeve at dataselskap-/a Telelot og Telelot skaffar abonnement, og at dei går så lenge dei går. Det er pr. januar 2023 oppretta avtale med RealTimeID, som kan ordna at ein får Smartbjella portalen over på app hos dei. Telespor har i 2022 kome med tilbod om panteordning på for Smartbjella-modeller på kr. 200,- pr. eining ved kjøp av nye telespor. Gjetargut og Biocontrol har vi ikkje hatt kontakt med att, men det er 3 saltsteinavlesarar i drift i Snertingdal!

Hva leverer Nortura?

- Felles bonde-markedsmakt i forhandlinger med kjedene og prisoppgang når markedet tillater det
- Leveringssikkerhet uansett markedssituasjon og hvor du bor
- Medbestemmelse gjennom tillitsvalgte
- Ivaretar bondens interesser overfor myndighetene og i samfunnsdebatten
- Markedsregulering ved overskudd og underskudd av slakt
- Sterke bondeeide varemerker
- Produktutvikling for å åpne nye markeder
- Mulighet for felles innmelding og levering av slaktedyr i en lammering
- Rådgivning og produsentmiljø

Derfor er det lurt å være medlem i Nortura!

Ønsker du å forbedre resultatet ditt på sau?

Nortura tilbyr medlemmene rådgivning.

Ring oss!

Eirin Sveahaugen tlf **97199421** epost: eirin.sveahaugen@nortura.no

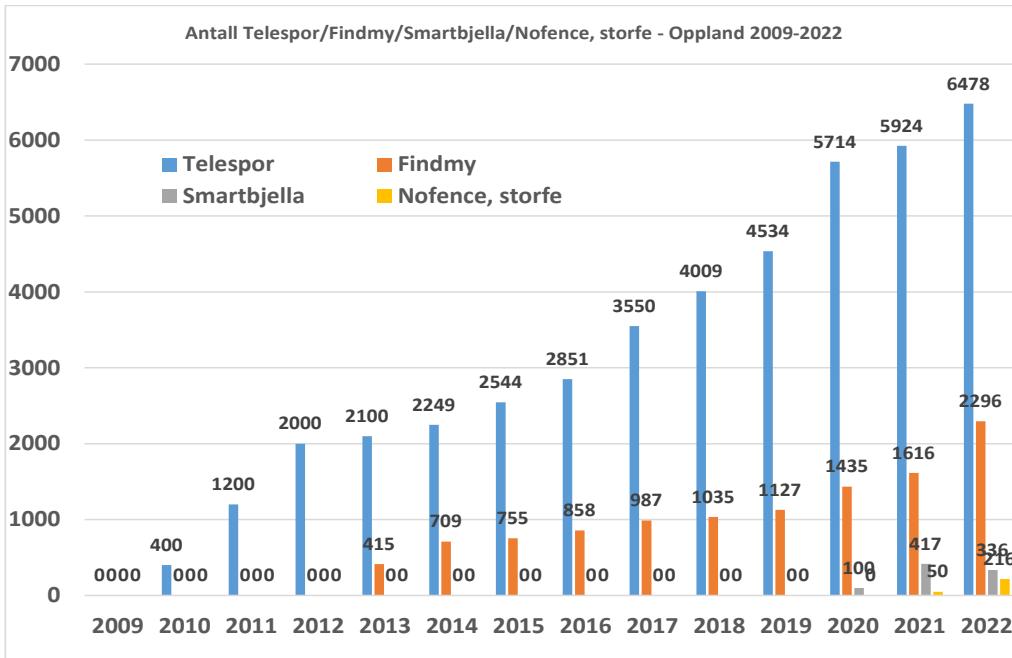
Eirik Kolbjørnshus tlf **90636310** epost: eirik.kolbjornshus@nortura.no

Toril Hårdnes tlf **41631205** epost: toril.hardnes@nortura.no

(sauekontrollen, ammegeitkontrollen)

Nortura
bondens selskap

Utvikling elektronisk overvåking i Oppland 2009-2022.

Vi må i alle tilfelle i forhold til alt utstyr i tillegg seia at grunnen til at utstyr kan svikta og kan vera brukarfeil. Vi må gjera tinga rett, og oppbevara utstyret best mogleg. Vi ser det som best at alt utstyr først vert reingjorde med batterilokka i. Eit tips er å reingjera telespor og findmy rett frå dyret om hausten da alt normalt er tett. Svarte findmy må stoppast på ladebrettet og helst ladast opp att før ein sett dei bort for vinteren. Grøne findmy kan stoppast med bluetooth eller ved å kopla frå kabelen til batteriet, men hugs å skru på at lokka og lagra dei som nemnt over. For Telespor må batteriet/batteria takast ut og lokka/lokket må setjast på att. I den prosessen er det viktig å reingjera både sjølv radiobjølla og lokket der ein støvkant legger seg i løpet av sesongen. Du tar dette enkelt med ein tørr vaskekost eller luft frå kompressor. Elles skal einingane lagrast inne, tørt og i plussgrader. Vi må også sørge for å ta oss tid til å lære startprosedyrene, sendeplanane, rapporteringsintervalla batteria toler, andre innstillingar og følgja opp utstyret på beste måten også i beitesesongen. Utstyret er kostbart, men det svarar seg best dersom ein gjer det mest etter boka og sjekkar det mest mogleg i beitetida.

Prosjekter i regi av eller med Oppland Radiobjøllelag i 2022

4 prosjekt er gjennomført:

1. Lesja, 3. året: 346 LORA-2020 frå Telespor var fordelt på besetningen. Desse var i utgangspunktet usikre, men da vi hadde dei så valde vi å tilby dei som ei hjelpe eit år til med nedsett leigepris. Telespor kunne ikkje ta tilbake desse korkje frå Hedmark eller Oppland etter sesongen 2021, men vi har ei avtale om at dette skal avtalast vinteren 2023.

Det er etter det vi veit ikkje laga nokon rapport frå dette prosjektet i 2022, da det einaste Oppland Radiobjøllelag skulle bidra med var utleige av 350 einingar til nedsett leigepris. Av nettsida ser vi at 346 av dei vart starta og registrert i 2022, der heile 113 stk. falt ut før sanking.

Prosjektbesetningen søkte og fekk innvilga tilskot til omstilling, og sauehaldet vil derfor bli avvikla. Konklusjo-

nen i denne saka vart da her at jerven og kongeørna vann kampen, men må flytta til andre beiteområde etter mat i framtida. Ein viktig ingrediens er produksjonsdyr.

2. Østre Åmot i Hedmark, 3. året: 350 LTE-2022 modeller frå Telespor fordelt på 3 besetningar med 50, 100 og 200 einingar. Alle vart brukt på lam.

Sammendrag rapport med kommentarer i prosjektet:

- Beitebrukere må delta aktivt i prosjektet – De har fortsatt noe å gå på.
- Beitebrukere sliter fortsatt med å få dokumentert tap i området – Mislykket.
- Radiobjeller er det beste utstyret til å oppnå nok dokumentasjon, men det forutsetter en god nok basesitasjonsdekning og ikke minst at utstyret må virke, og til dette brukernettet må alarmfunksjonen på enheten virke – Den virket ikke tilfredsstillende.
- Kadaverhund-ekvipasje er det nest beste virkemiddelet - Ikke brukt her da man aldri kom inn på ferske spor av typen rovviltskader, der vi da også kunne finne døde/drepte lam uten sendere.
- Det er viktig at tilsyn har GPS og GPS-kunnskap – Dette er ok her.
- Resultater fra prosjektet må kunne hjelpe beitebrukere i framtidige erstatningssaker -Ikke nok dokumentasjon om dette i prosjektet!
- Tap av lam med elektronisk overvåkingsutstyr er signifikanlt mindre enn uten klave.
- Elektronisk overvåking krever god oppfølging både hjemme og ute på beite – Dårlig/ikke sjanse her pga. manglende alarmfunksjonalitet.

3. Prosjekt Nofence – Midtdalen, 2. året: Det er gjennomført eit prosjekt i 2021 og 2022 mednofence på storfe i Oppland m/hjelpe av Oppland Radiobjøllelag.

Prosjektet er gjennomført i Nord-Fron, Sør-Fron og Ringebu. I 2021 var det m/50 stk. nofence storfeklaver fordelt på 2 besetningar og i 2022 m/216 stk. nofence storfeklaver fordelt på 9 besetningar i følgje tabell neste side.

Besetning hos	Type storfe	Nofence 2021	Nofence 2022	Ca.% vaksne dyr med klaver 2022
Mari Berge	Kombinert	25	33	80%
Anders Bergset, Vestkjølen	Ungnaut	0	10	100%
Iver Botten, Sødorp	Ammeku	0	5	25%
Gunhild Lindvik og Knut Evensen	Ammeku	0	22	100%
Tord Rusthage	Ammeku	0	29	97%
Pål Egil Rønn	Ammeku	0	40	100%
Magne Uhlen	Ammeku	25	45	75%
Siv og Kjell Steinar Volden	Mjølkeku	0	16	100%
Ola K. Aasmundstad	Mjølkeku	0	16	100%
Summer		50	216	85%

Midtdalskommunane har gjeve eigne tilskot til dette i tillegg til administrative kostnader. Avtala Oppland Radiobjellelag har til leidgetakrar av elektronisk overvakingsutstyr går ut på at utstyret skal leigast ut vidare til brukarar som har dei og vil ha dei etter søknad. Alle einingane som er kjøpt inn i dette prosjektet er eigd av Oppland Radiobjellelag. Kommunane har presisert at utstyret først og fremst i framtida skal brukast i kommunen dei har brukt dei i. Det vil seia at dersom ikkje leidgetakar lenger vil leiga utstyret, så skal utstyret i fyrste omgang leigast ut til andre i same kommunen. Ut frå det har vi gjort ei avtale med kommunane om at storleiken av denne rettigheten skal svara til delen av tilskot den einskilde kommune har gjeve løvd til prosjektet utanom den faste potten.

Pr. 1/1 2023 har dei einskilde kommunane slik eigarskap:

Kommune	Løvd tilskot	Del	Tal Nofence rettighet	Reelt tal 2022	Endring 2023
Nord-Fron	kr 345 000	57,5%	124 stk	111 stk	Auka del
Sør-Fron	kr 183 900	30,5%	66 stk	50 stk	Auka del
Ringebu	kr 71 400	12,0%	26 stk	55 stk	Minka del
Sum	kr 600 300	100,0%	216 stk	216 stk	Styra til rett del

I forhold til kolonne «Endring 2023» vil ikkje dette påverka deltakrar som er med i dag, men gjerast slik at beitebrukarar i Nord-Fron og Sør-Fron får større del enn Ringebu av nye einingar i 2023. I tillegg kan sjølvsgt eigne tilskot frå kommunane løvd vinteren 2023 også påverka dette.

Rapporten frå prosjektet er ikkje ferdig godkjent, men vi legg ved nokre punkt:

- Som i fjar tek vi med at vi i utgangspunktet er skeptiske til Nofence i forhold til bruk av felles beiteområde, beiterett og gjerdeplikt. Dette er ikkje for å vera negative, men nye saker må lærest, og sjekkast ut i praksis. Vi ser at dette kan skapa utfordringar både mellom beitebrukarar og andre. Det er lett å tenkja seg at dette på ein måte kan endra beitevaner og

haldningar til gjerdehald og beiteutøving hos både beitebrukarar med og utan Nofence. Bruk av Nofence kan ikkje erstatta gjerdeplikt, ein kan/skal ikkje med Nofence gjerda inn eller eta opp beite for nokon andre og ein kan/skal ikkje påverka eller «ta frå» beiteretten til nokon. Bruk av Nofence er sjølvsgt frivillig da det er kostbart, og det kan/skal ikkje utløysa faktorar som at nokon vert utestengt frå beitet sitt av økonomiske grunnar. Nofence kan/skal heller ikkje vera ein faktor ein kan ta inn i arealplanar utan at alle med beiterett fysisk har forplikta seg til dette.

- Det vart innkjøpt fleire klavar til sesongen 2022 og alle klavar vart teke inn i prosjektet både til eksisterande og andre beitebrukarar. I dei nye prosjektsbesetningane vart både ammeku, mjølkeku og lausnaut/kviger innlemma.
- Nofence er eit spanande verktøy og vil sikkert verta noko mange beitebrukarar, spesielt med storfe på utmark, må tenkja og bruka i framtida. Med fellestiltak og dialog mellom alle partar vil det nok i dei fleste høve verta eit svært nyttig verktøy.
- Som alt anna elektroniske overvakingsutstyr så har Nofence også sine utfordringar, som høg pris på innkjøp og bruk og ein viss %-del som ikkje verkar. Modellane vi fekk til 2022 sesongen hadde langt større del som virka enn dei i 2021.
- Nofence skal i utgangspunktet ikkje brukast saman med vanleg bjølle, da skader av bjøller ikkje kan dekkast som reklamasjonssak.
- Nofence på storfe har vist seg å fungera med svært god sporingslogg, god nok straumtilgang og gjerdefunksjon. I ein besetning i prosjektet har fleire stoppa tilsynelatende straumtomme. Det kan vera både været og dekningsgraden som er avgjørende faktor, og kanskje skulle ein skrudd av posisjoneringa for å spara batteri.
- Opplæringsbeite var litt ulikt, og det viste seg at eit beite med god nok plass i forhold til avgrensinga var alfa omega. Tronge og lange beiter i starten gav fleire straumstøyt, og dette kunne påverka dyra utover beitesesongen. Her som i all anna erfaring så var det sjølvsgt forskjell mellom enkeltdyr, og nokre kyr vart kjente namn på alarmane.
- Nofence har i utgangspunktet sagt at alle dyr skal ha klave, og prosjektet viste klart at minst alle vaksne dyr bør/skal ha klave. I tillegg ser ein at eigne kalvar og andre dyr kan påverka og føra til straumstøyt og i nokre

tilfelle rømming. Kalvane påverkar meire utover i beite-sesongen og om hausten.

- 2 besetningar med mjølkeku på seter m/bruk av utmarksbeite hadde svært god nytte av dette. Hyppig sporing viste kvar kyrne var og gjerdefunksjonen hindra kyrne å gå på stader dei ikkje skulle gå. M.o.t. mjølking vart det ingen forstyrring i forhold til straumstøyt i fjøset, som kunne vera ei utfordring. Fjøsa vart gjerda inn med god klaring i forhold til beitegrensa, og sjølv med dårlegare kvalitet på reell gps-posisjon under mjølking gjekk dette godt.
- Ammekubesetningane med full dekning kunne vise til kjempe gode erfaringar som: føring av dyr til transport til utmarksbeite, beiting av eksakte område på utmarksbeite, hindring av beite på utvalde stadar, bruk av «no-fence-geile» til vatn og i flyttefase, beiting av områder i bygda utan fysisk gjerde eller med dårleg fysisk gjerde, lett vind og sikert tilsyn ut frå kjente posisjonar og ny inngjerding og innattføring til ønska beite av rømte dyr.
- Generelt har året 2022 vore svært positivt for prosjekt-besetningane i prosjektet.

Vi har i ettermiddag hatt eit evalueringsmøte der alle prosjektsdeltakarane møtte, i tillegg til administrasjon fra kommunar og fylket og representant frå Nofence. Vi i Oppland Radiobjøllelag har i tillegg hatt eige møte med 3 representantar frå Nofence om framtid med innkjøp

til ny sesong og samarbeidsstruktur i forhold til radiobjøllelag, som er nytt for dei. Vi er glade for å ha vorte kjent med dei og dermed kunne få ha kontakt direkte til føretaket.

4. Prosjekt elektronisk overvakning Norddalens, 1. året:

Det er gjennomført eit prosjekt i Lordalen på Lesja og eit i Tundradalen i Skjåk. Her har vi kjøpt inn og leigd ut 52 Telespor til ein besetning i Skjåk, 201 Findmy til 3 besetningar i Skjåk og 324 Findmy til 3 besetningar i Lordalen på Lesja. Det er kommunane som har drive prosjektet/-a og dei er støtta gjennom FKT-midlar frå rovviltnemnda. I Skjåk vart det koncentrert med å ha på alle mordyr, medan Lesja hadde på minst eit dyr i alle familiegrupper der ein hadde på mest på mordyr og på store verlam. Det var i tillegg hatt på 25 stk. Telespor på mordyr. Desse var òg leigd ut frå Oppland Radiobjøllelag. Det er ikkje laga rapport frå dette prosjektet, men ut frå det vi veit vart det grunna elektronisk sporing dokumentert fleire dyr teke av jerv kvar månad frå juni og ut beitesesongen. Elektronisk sporing hjelpte dermed godt til med dokumentasjonen og sankinga gjekk mykje betre. Prosjektet er i utgangspunktet meint å vera 2-årig, men det må søkjast på nytt. På evalueringsmøte på nyåret var det interesse for å fortsetja og mogleg utvida prosjektet til å omhandla fleire besetningar.

Søye med grøn Findmy, foto: Hanne Elisabeth Bakken.

Årsregnskap 2022 – Oppland Radiobjøllelag

Inntekter	2022	2021
Tilskudd Radiobjøller	1 227 500	1 342 500
Tilskudd Nofence		549 200
Leieinntekt Radiobjøller	2 257 084	2 208 119
Leieinntekt og salg Nofence		102 365
Servicehjelp diverse prosjekt	34 711	86 084
Renteinntekter	4 417	
Sum inntekter	3 523 712	4 288 268

Utgifter	2022	2021
Saltsteinavlesere		
Radiobjøller: Utstyr m.m.	3 119 166	2 965 855
Nofence: Utstyr m.m.	56 654	670 537
Fastgodtgj. Administrasjon	120 000	120 000
Godtgj. Regnskap, revidering	23 250	21 925
Godtgj. Div. prosjekt	49 600	73 140
Skattepliktig kjøregodtgjørelse	1 276	2 202
Arbeidsgiveravgift	20 577	23 030
Fakturering m.m.	15 990	16 000
Kontorutstyr, data	1 416	7 671
Årsmelding	12 867	11 787
Årsmøte	15 000	5 213
Porto	4 093	3 079
Reisekostnader m.m.	12 779	16 249
Forsikring utstyr	5 656	
Andre kostn: Tap på fordringer		6 200
Sum utgifter	3 458 324	3 942 888

Resultat	65 388	345 380
-----------------	---------------	----------------

Telespor

Balanse 2022 – Oppland Radiobjøllelag

Eiendeler	2022	2021
Kundefordringer	70 858	559 127
MVA til gode	229 598	321 276
Bankkonto Radiobjøllelaget	815 991	676 379
Sum eiendeler	1 556 782	931 987

Egenkapital og gjeld	2022	2021
Egenkapital 1. januar	846 049	500 669
Endring egenkapital i året	65 388	345 380
Egenkapital 31. desember	911 437	846 049
Levrandørgjeld		578 455
Gjeld til Fylket	205 010	132 278
Kortsiktig gjeld	205 010	710 733
Sum egenkapital og gjeld	1 116 447	1 556 782

 Knut Evensen (leder) Ola Hareland (nestleder) Jonny Mathisen

 Frode Rudland Kjell Gudmund Sven Pål Kjorstad
 Frode Rudland Kjell Gudmund Sven Pål Kjorstad (daglig leder)

find°my

Rovviltbolt

Liste over møter Oppland Sau og Geit har vært på i 2022 m/tema freda rovvilt:

- 4 regionmøter Statsforvalteren Innlandet på Teams
  - 1 ledermøte m/lokallaga i OSG
  - 2 møter og mange tlf-samtaler med prosjektene» lammetap» i Øyer og på Lesja
  - 2 møter og flere tlf-møter med Telespor, fysisk møte på Lillehammer
  - Flere telefonmøter/samtaler med SNO
  - 2 telefonmøte med Smartbjella
  - 1 møte og flere tlf-møter med Findmy og deltagelse på landbruksmesse hos Findmy
  - 2 møter m/journalister om jerv og beiteutfordringer i Midtdalen
  - 7 rovviltnemndsmøter på Teams, Lillehammer, Otta og Dovre
  - Møte med Statssekretær Øren Heen, roviltnevnda, ordførere og beitebrukere om omstillingssmidler i region 3
  - 2 fellesmøte med regionen
  - Flere telefonmøter/samtaler med enkeltbrukere
- Jonny har møtt på de fleste av disse, Pål har møtt og Knut eller styret på noen.

Rovviltutvalget i Oppland Sau og Geit m/rovviltansvarlig i styret:

Jonny Mathisen 2642 Kvam	Region: Midt-Gudbrandsdalen Leder og rovviltsvarlig i styret i OSG Tel: 482 30 371 E-post: jonn-ma@online.no
Marthe Lang-Ree 2636 Øyer	Region: Sør-Gudbrandsdal /Land Tel: 951 71 620 E-post: otsauoggeit@gmail.com
Wenche Rustad Wangen 2849 Kapp	Region: Toten/Hadeland Tel: 469 68 749 E-post: wenche.rustad.wangen@hotmail.com
Erik Bakken 2668 Lesjaskog	Region: Nord-Gudbrandsdalen Tel: 977 52 352 E-post: erik.bakken@fjellnett.no
Geir Harald Fodnes 2920 Leira	Region: Valdres Tel: 971 54 566 E-post: ghf@n2u.no

Gaupe

Bestandsregistering foregår med viltkameraer og sporobbservasjoner av familiegrupper med NJFF som en viktig bidragsyter. Rovviltnevnda vedtok kvote for 2022 på 10 dyr m/hunndyrkvote på 4 dyr over 1 år. 4 dyr utenfor sonen, 2 dyr i sonen og 4 dyr, deriblant 1 hunndyr over 1 år, til senere fordeling. Kvoten ble fylt m/10 uttak og derav 2 hodyr. Det ble vedtatt kvote på 2 dyr for skadefelling av gaupe i 2022, og ingen felt.

Bestandstallet for gaupe i Oppland 2022 ble på 7,0 familiegrupper. I 2020 var den på 5,0 og i 2021 på 6,0, slik at Oppland pr. nå ligger på 6,0 familiegrupper av gaupe siste 3 år. Kvoten for 2022 ble vedtatt til 10 dyr m/ hunndyrkvote på 4 dyr over 1 år, hvorav familiegrupper unntas jakt i alle områder.

Over: 2 gauper på viltkamera 28/10 2021. Det er gitt 7 skadefellingsløyver på gaupe 2022, ingen felt.

Uttak av gaupe 2022:

	Art	Dato	Kommune	Kjønn	Alder
1	Gaupe	05.02.22	Ringebu	Hann	Voksen
2	Gaupe	05.02.22	Lillehammer	Hunn	Voksen
3	Gaupe	05.02.22	Sør- Aurdal	Hann	Voksen
4	Gaupe	05.02.22	Nordre Land	Hann	Voksen
5	Gaupe	04.02.22	Nord- Fron	Hunn	Voksen
6	Gaupe	03.02.22	Nord- Aurdal	Hann	Voksen
7	Gaupe	02.02.22	Vestre Slidre	Hann	Voksen
8	Gaupe	02.02.22	Lillehammer	Hann	Voksen
9	Gaupe	02.02.22	Dovre	Hann	Voksen
10	Gaupe	01.02.22	Sel	Hann	Voksen

Jerv

Bestandsregistreringa foregår ved å finne og godkjenne/dokumentere ynglinger. Dette gjøres ved å lete først og fremst på historiske ynglelokaliteter, og finne spor etter aktivitet både på snø og barmark. Bilder som kan verifiseres i tid og sted som yngling vil også kunne bli brukt til dokumentasjon. Det blir også sammenlignet m/DNA-prøver.

Kvota for 2021/2022 ble satt til 7 dyr med hodyrkvote på 1 i sona, men dette skal ikke begrense lisensfelling av inntil 7 dyr i beitepriorert sone. Det siste punktet kom inn etter at Oppland Sau og Geit v/Jonny klaga inn til rovviltnemnda i 2021.

Det er søkt om 25 fellingstillatelser i 2022, 6 avslag og 0 felt. Dette må vi jobbe mer med. Jerven har i år vært en stor skadefolder fra beiteområder i Sør-Fron og nordover. Enkelte besetninger taper 100 + lam, dette

kan vi ikke leve med og forlanger enda en gang at vi kommer på bestandsmålet. I Skjåk ligger tapsprosenten i beitelagene på over 10%, med unntak av et som er på 9,9%. Dette er skremmende tal og vi vet at dette medfører at beitebrukere slutter. Vi har i 2022 jobbet aktivt inn mot Stortinget om ikke å gi omstillingssmidler til sauvebruk, men heller regulere rovdyrstammen. Dette har også flere ordførere tatt til orde for. Resultatet er at det ble tatt ut av budsjettet. Men da er bare halve jobben gjort, for gjennom å regulere rovdyrstammen. Vi opplever også igjen at sporforholdene gjør det vanskelig å telle ynglinger og å samle DNA og dette medfører mindre kvoter og mindre trykk på uttak. Det ser ut som DNA blir like viktig som ynglinger i tellingen i fremtiden så vi er spente på om kvotene vil bli berørt av tellemåte.

Uttak/kjent avgang av jerv kvotejaktsesongen 2021/2022:

	Art	Kjønn/alder/Individ	Dødsdato	Kommune	Detaljer
1	Jerv	Hann- valp	02.08.21	Sør- Fron	Skadefelling
2	Jerv	Hunn valp	02.08.21	Sør- Fron	Skadefelling
3	Jerv	Hann	24.10.21	Ringebu	Lisensjakt m/hund
4	Jerv	Hann	07.11.21	Ringebu	Lisensjakt m/hund
5	Jerv	Tispe	27.11.21	Sør-Fron	Lisensjakt m/hund
6	Jerv	Hann	03.01.22	Nord- Fron	Bås
7	Jerv	Hann	06.01.22	Lesja	Bås
8	Jerv	Tispe	08.01.22	Skjåk	Åte
9	Jerv	Tispe	19.01.22	Lesja	Bås
10	Jerv	Tispe	23.01.22	Lom	Åte
11	Jerv	Hann	26.01.22	Skjåk	Åte
12	Jerv	Tispe	31.01.22	Skjåk	v/SNO uttak

Jerveynglinger 2022 – Oppland/Region 3

Det er påvist bare 2 ynglinger i region 3 2022, begge i Lesja/Skjåk, men tross dette så ligger vi fortsatt på 5,7 ynglinger i snitt siste tre år. Det ble erstattet 1953 sau/lam av 2477 omsøkte dyr tapt til jerv i 2022.

Ulv

Det er ikke dokumentert tap av sau til ulv i år (2022) og i fjor (2021) i region 3. En ulv ble felt på skadefelling tidlig i mai i Oppland. Det ble søkt erstattet 2 lam på Sør-Fron og 2 søyer i Sør-Aurdal, men ingen ble erstattet. I Hedmark er det erstattet 635 sau/lam som tapt til ulv av 841 omsøkte. Ulv i 2022 handla heldigvis om minimal aktivitet for oss i Oppland. Men vi må regne med at den var innom. Uttakene i Sverige vil sansynligvis hjelpe oss i region 3, da et flertall av DNA-prøvene på ulv her viser at de har svensk opphav. I tillegg er det ikke nytt at tap til kongeørn og ulv blir minimalisert og overført til jerv

eller gaupe, som skal være der. Bestandsregistreringen på ulv foregår også ved å teller ynglinger, der grenserevir telles med faktor 0,5. Bestanden i Norge ble vinteren 2022 registrert til 8,0 (4 i Norge og 8 i grenserevir) og i tillegg 3 helnorske revirmarkerende par. Bestandsmålet er vedtatt til fra 4 til 6 ynglinger med minst 3 helnorske revir. Ulveynglinger i Norge utenfor ulvesonen telles med og grenserevir telles med en faktor på 0,5. Det ble vedtatt 6 dyr på betinget skadefellingskvote i Oppland fra 1/6 2022 til 15/2 2023. Det ble felt en ulv i Oppland, tidlig i mai.

Bjørn

Det er tapt sau til bjørn i Dovre kommune i 2022, der det ble erstattet 82 sau/lam av 124 omsøkte. Det ble filmet bjørn i Sør-Fron, Nord-Fron og Ringebu i forkant av et bilde av en bjørn på Dovrefjell. Det ble søkt om forebyggende skadefelling 6/5, 16/5 og 23/5 i Midtdalen men dette ble avslått. Dette kunne hindret skadene på Dovre. Ellers liten aktivitet i 2022.

Kongeørn

Kongeørn er fortsatt et stort problem i enkelte områder, vanskelig å dokumentere i utmark og noen av tapene mistenker våre medlemmer blir erstattet som gaupe eller jerv. Hele bestanden er konkludert til å være stabil og ligge på mellom 55 og 65 par.

Det ble ikke søkt om skadefellingstillatelse i 2022. Kongeørn kan være og er en pest og en plage i et beite-

område, men myndighetene holder en veldig vernet hånd om denne skadenvolderen. Det er dokumentert 13(2 på rein) skader av kongeørn i 2022. En av dokumentasjonene på dette er at beitebrukere i Oppland i 2022 søkte om erstatning av 23 sører og 470 lam og fikk erstattet 0 sører og 87 lam!

År	Antall besøkte lokaliteter	Antall lokaliteter m/vellykket hekking	Antall lokaliteter med påviste hekkeforsøk	Antall lokaliteter uten påviste hekkeforsøk	Antall lokaliteter med usikker status
2012	68	10(11)	2(1)	25	31
2013	50	13(15)	1(1)	12	24
2014	61	21(26)	10(13)	22	8
2015	66	13(14)	4(5)	26	23
2016	70	8(8)	3(4)	30	29
2017	73	21(26)	3(2)	28	21
2018	70	26(30)	3(2)	15	26
2019	71	18(20)	3(?)	20	30
2020	75	20(25)	1(?)	25	29
2021	76	13(13)	3(2)	32	29
2022	78	28(30)	1	17	32

Tall i parentes er antall unger.

Freda rovvilt

Der ikke skadevolder blir bestemt, blir sau og lam erstattet som følge av «freda rovvilt». Det er da gjerne i områder der flere freda rovviltsarter normalt er skadevoldere og der det er store tap uten god nok dokumentasjon. I tabellen over registrerte skader i Oppland til SNO er 40,7% av skadene som blir undersøkt satt under kategorien ukjent,

omtrent det samme som de 2 foregående år. I tillegg er bare 3 av 150 (2%) dokumenterte/antatte dyr satt i freda rovvilt-kategorien av SNO. I erstatningsoppkjøret ble 95 dyr (3,2%) av 2978 dyr satt i denne.

Generelt

Rovviltarbeidet i 2022 var preget av at hendelsene var koncentrert i jerveområder, spesielt i Nord-Gudbrandsdalen og noe i Midt- og Sør-Gudbrandsdalen. Tapstallene viser at Skjåk dessverre har hatt en motsatt fremgang ved å være nr. 3, nr. 2 og nr. 1 på høyeste tapsprosentlista de siste åra. Det er en hovedgrunn til det: Mange ynglinger og svært lite uttak av jerv. Vi ser også at Lesja, Dovre, Sel og Ringebu har merket økningen i jervebestanden.

Ellers innehar Sør-Aurdal like trist den tilsomme æren av å ha tapsprosenttoppen av gaupeskader. Vi må også ta med at Nord-Fron, Lom, Gausdal, Lillehammer, Gran, Gjøvik, Østre Toten og både Land kommunene ligger høyt i tap eller sagt på anna måte: Har for mye freda rovvilt. Taps-tallene og omsøkte tap viser da en klar oppgang for beitesesongen 2022 dessverre.

Erfaringar frå beitesesong og tiltak

- Tapa har auka drastisk trass alle førebyggjande tiltak, frå beitebrukarane og organiserte tiltak
- Tiltaka hjelpt ikkje
- Planlagd tidlegsank var ikkje effektivt verkemiddel, og var svært krevjande
- Andre verkemiddel som inngjerding av beiteområde og heimebeite er ikkje mogleg å gjennomføre i Skjåk pga topografien
- Jerven tek sau bak ryggen på tilsyn
- Jerv observert fleire gonger heilt inntil jordene nede i bygda
- Ingen beiteområde er «trygge»
- Svært fortvila beitebrukarar som og har det tøft mentalt pga av uvisse, uro og enorme arbeidsmengder
- Mange føler seg pressa til å slutte med sau
- Manglande tillit til forvaltninga frå beitebrukarane

Kommunevist erstatningsoppgjør i gamle Oppland 2022																	Erst. Kr		
Grunnlag					Erstattat dyr												Erst. Kr		
Tal søker/medl. Kommune	Sluppet/ Tapt		Krav		Jerv		Gaupe		Bjørn		Ulv		K. ørn	Fr. rovv.	Totalt		Erst. %		
	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	S	L	L	S	L	S	L		
6/35 Lillehammer	2681 58	4917 191	17	67	2	12	1	62	0	0	0	0	0	0	5	40	79	111.998	
1/49 Gjøvik	4465 158	7904 398	2	5	0	0	0	3	0	0	0	0	4	0	0	0	7	88	16.811
16/24 Dovre	3394 102	6223 450	78	337	13	124	1	62	46	36	0	0	7	0	0	60	229	91	862.262
31/69 Lesja	6272 163	10731 915	89	737	60	583	0	0	0	0	0	0	15	0	0	60	598	99	1.832.690
20/29 Skjåk	2045 71	3515 602	62	574	42	504	0	0	0	0	0	0	3	0	0	42	507	98	1.448.474
15/45 Lom	2607 50	4567 223	21	162	10	89	3	21	0	0	0	0	11	0	0	13	121	92	341.858
10/69 Vågå	4717 113	8335 320	20	116	8	66	1	15	0	0	0	0	0	0	0	9	81	94	234.066
12/36 Sel	2066 67	3489 225	26	151	5	70	4	30	0	0	0	0	2	0	0	9	102	78	293.924
17/59 Nord-Fron	5555 149	9771 596	78	348	11	74	18	128	0	0	0	0	14	0	0	29	216	73	637.962
7/50 Sør-Fron	5519 127	9723 329	29	150	9	71	3	15	0	0	0	0	2	0	0	12	88	87	253.425
8/92 Ringebu	7383 146	12675 527	14	138	8	102	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	102	99	286.829
8/31 Øyer	2354 40	4206 160	12	90	8	45	0	7	0	0	0	0	0	0	0	8	52	95	155.999
11/72 Gausdal	6714 185	11570 611	23	226	0	0	8	129	0	0	0	0	12	0	0	8	141	76	372.741
7/51 Østre Toten	3877 99	6839 285	16	68	0	0	1	17	0	0	0	0	2	0	0	1	17	47	38.487
0/12 Vestre Toten	769 13	1265 59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
-/22 Jevnaker*	1407 46	2263 126	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-/- Lunner*	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0/30 Gran	2437 91	4316 227	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
0/18 Søndre Land	1391 32	2112 95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
10/66 Nordre-Land	5523 145	9547 425	35	192	0	0	10	110	0	0	0	0	9	0	0	10	119	76	323.453
7/16 Sør-Aurdal	943 28	1615 170	14	94	0	0	4	58	0	0	0	0	0	4	0	4	58	67	156.635
0/12 Etnedal	894 23	1543 38	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0
5/44 Nord-Aurdal	3175 68	5218 207	11	60	0	0	3	29	0	0	0	0	0	0	0	3	29	49	83.404
4/33 Øystre Slidre	2556 56	4501 163	10	52	4	17	0	2	0	0	0	0	1	0	0	4	20	89	54.608
1/16 Vestre Slidre	810 18	1306 54	0	14	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0	0	5	50	10.468	
6/34 Vang	2621 71	4904 230	26	76	5	11	0	12	0	0	0	0	7	0	3	5	33	60	99.722
202/1014 Totalsummer	82175 2119	143055 7626	583	3667	185	1768	59	671	46	36	0	0	87	0	3	290	2565	87**	7.615.816
Tall fra 2021	83682 2190	148767 7741	601	3865	192	2013	54	542	19	0	1	0	62	25	70	291	2687	66,7	7.374.127

*) Jevnaker/Lunner søker til Viken fylke, vi har vi bare klart å skaffe slipp og sanketall
Gjøvik har felles beiteorganisering med sankelag i Søndre Land og Vågå har felles beiteorganisering med sankelag i Sel. Dette er oppdelt att her, slik at talla er fra rett kommune.

**) Erstatningsprosenten er for 2022 er Statsforvalterens egne tall ut fra hvor mye av totalen man kan erstatte av omsøkte dyr når normaltaket er fratrukket. Eller sagt med Statsforvalterens ord: hos noen søker er ikke normaltaket fratrukket. Til orientering ligger tallet fra 2022, som direkte kan sammenlignes med fjorårets tall 66,7%, på 67,2 %

Omfang og utvikling av rovdyrskader de siste åra

Rovdyrkader i Oppland	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall registrerte skadetilfeller	1237	801*	768	597	832	557	441	374	426	451
Søkt erstatta sau	1665	1280	1099	1122	992	843	690	546	601	583
Søkt erstatta lam	8376	5554	5470	4348	4294	3766	3479	2838	3865	3667
Søkt erstatta totalt	10041	6834	6569	5470	5286	4609	4169	3384	4466	4250
Antall søker	446	327	297	263	255	236	198	171	202	202
Erstattat som jervdrepte	2645	2050	1682	1330	1220	1384	1504	1290	2205	1953
Erstattat som gaupedrepte	1329	817	688	562	550	427	478	418	596	730
Erstattat som bjørnedrepte	663	250	168	319	133	167	50	0	19	82
Erstattat som ulvedrepte	727	282	354	211	905	321	93	144	1	0
Erstattat som ørnedrepte	445	93	124	43	89	98	132	101	62	87
Erstattat uspesifisert freda rovvilt	56	205	212	147	312	170	107	52	95	3
Erstattat totalt	5865	3697	3307	2612	3209	2178	2364	2005	2978	2855
Erstatninger i mill. kr.	13,0	9,5	7,8	6,4	8,2	6,2	5,6	4,8	7,4	7,6

*) I tillegg har SNO undersøkt omkring 40 tamrein etter ulveskadene i Fram Reinlag.

Fra 2015 er alle arter tatt med i antall rovdyrkader, både sau, tamrein, geit, storfe, hest, hund og katt.

Skader utenom sau var i 2020 10 stk. i 2021 16 stk. og i 2022 6 stk. Det normale er under 10 stk.

Viser til skadedokumentasjonen til SNO under, med forklaringer under bildet:

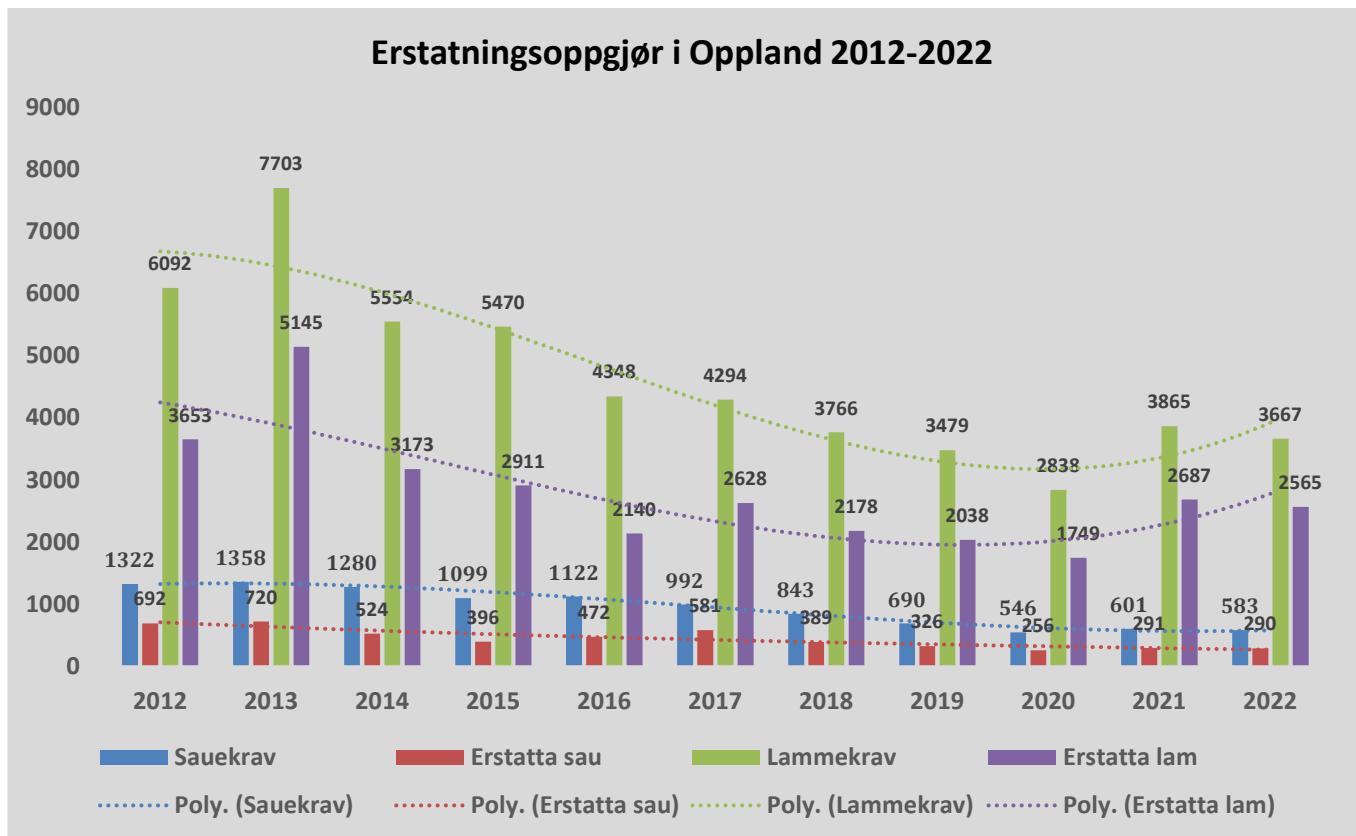
Skadedokumentasjon Statens naturoppsyne Oppland 2022															
Kommunevis oversikt over undersøkte og registrerte husdyr mistenkt drept av fredet rovvilt 2022 (n =451)															
Sau	Sum	Bjørn	Ulv	Jerv	Gaupe	Kongeørn	Freda rovvilt	Sum freda rovvilt	Rev	Hund	Andre årsaker	Sum ikke freda rovvilt	Dedsårsak ukjent		
Gran	3							0 0				0 0		3	
Østre Toten	4							0 0			2	2 0		2	
Vestre Toten	0							0 0				0 0			
Gjøvik	8					1 1		1 1	3	1	1	4 1		1	
Søndre Land	4						1	1 0			3	3 0			
Nordre Land	26				3 1		2	5 1	1		4	5 0		15	
Etnedal	2							0 0			2	2 0			
Sør-Aurdal	18				10			10 0		1	2	3 0		5	
Nord-Aurdal	3							0 0			1	1 0		2	
Øystre Slidre	5							0 0	1	1 1	2	4 1			
Vestre Slidre	0							0 0				0 0			
Vang	5			1		1		2 0			1	1 0		2	
Lesja	72		37 1		3		40	1			3	3 0		28	
Dovre	67	7	1	3	2	1	14 0	1		14		15 0		38	
Skjåk	61		47 1				47 1				1	1 0		12	
Lom	31		9	3	1 1		13 1			10		10 0		7	
Vågå	29		15	1	1		17 0			4		4 0		8	
Sel	25		9	2 1	1		12 1			7		7 0		5	
Nord-Fron	26			8	5		13 0			1		4 0		9	
Sør-Fron	10			3			3 0		1			1 0		6	
Ringebu	12			1		1		2 0			5		5 0		5
Øyer	5				2			2 0			2		2 0		1
Gausdal	19				10			10 0			2		2 0		7
Lillehammer	10			1	1			2 0			4		4 0		4
Sum sau	445	7 0	0 0	132 2	40 2	12 2	3 0	194 6	6 0	4 2	73 0	83 2		160	
Tamren	3					2		2 0			1		1 0		
Geit	1							0 0					0 0		1
Storfe	1							0 0			1		1 0		
Lama	1							0 0					0 0		1
Sum andre dyr	6	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	2 0	2 0	0 0	0 0	2 0	2 0		2	
Sum total	451	7 0	0 0	132 2	40 2	14 2	3 0	196 6	6 0	4 2	75 0	85 2		162	
													35,92		

Tamren: Kongeørn 1 Vågå og 1 Lom. Ikke rovvilt 1 Lom.

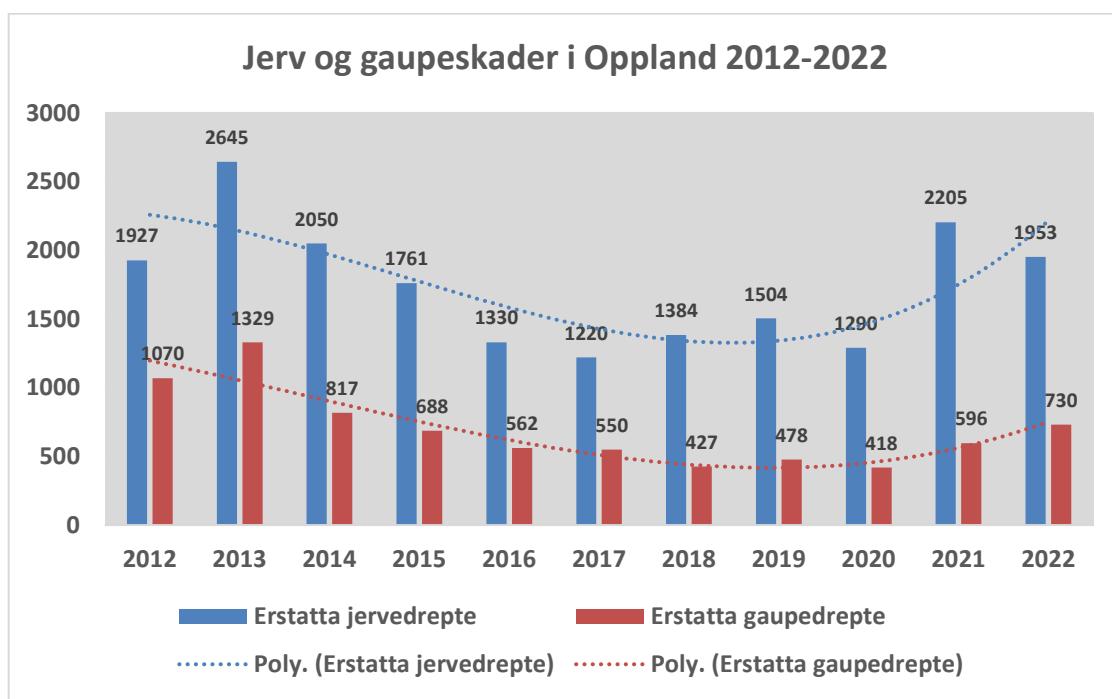
Geit: 1 ukjent Sel

Storfe: Ikke rovvilt 1 Øystre Slidre

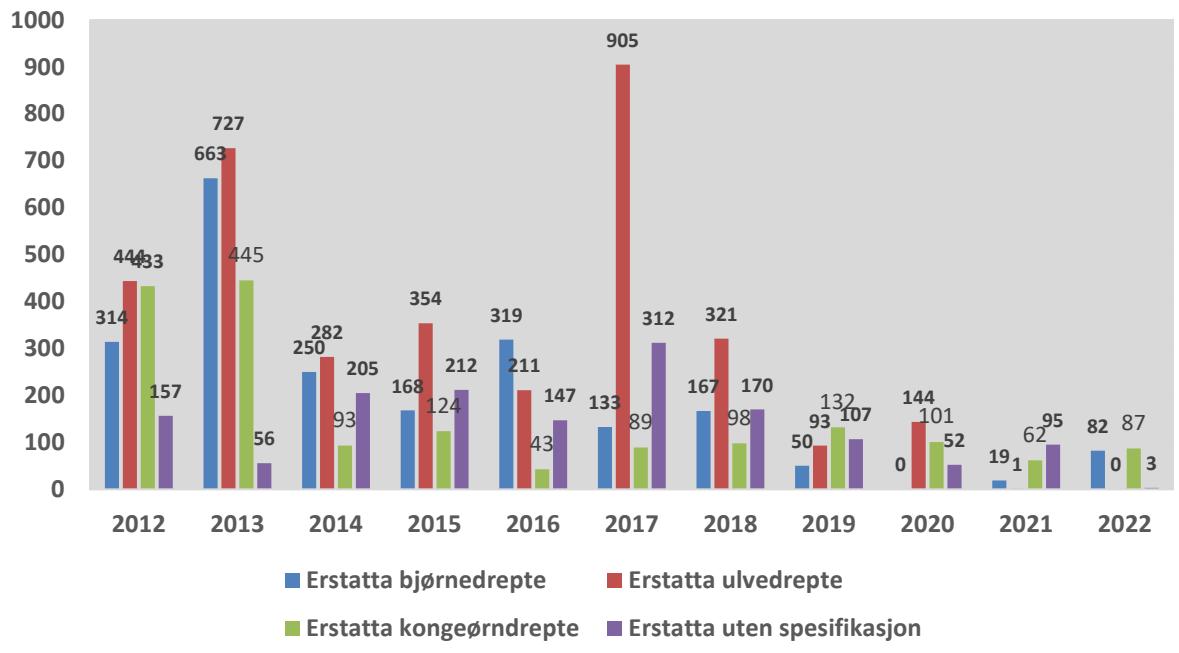
Lama: 1 ukjent Sel

Fordeling av skadevolder etter antall erstattat dyr:

Bjørn-, ulv-, kongeørn- og andre rovviltskader i Oppland 2012-2022

Diagrammet viser i rødt antall % erstattat av omsøkte dyr 2000-2022 og fra 2019 har vi sett inn i lilla antall % erstattat av omsøkt da normaltaket er trukket fra:

Merknad: Medan vi i «alle år» har synt frem statistikken for omsøkte i forhold til erstatta har Statsforvalteren i senere tid forholdt seg til antall % erstatta av de omsøkte når normaltapet er fratrukket. Denne er for 2022 på 87%. Det vil si at først søker beitebrukerne om det de mener de har krav på og får erstatta 67,2% av dette, som diagrammet over viser. Dette tallet «forsøker SF å pynte på», men likevel etter å først ha trukket fra normaltapet så erstatter heller ikke SF på langt nær tap utover normaltapet.

Nedenforliggende tabell viser omsøkte og erstatta ut fra søknadene og omsøkte og erstatta utfra SF (saksbehandler) sin viden i forhold til normaltap/avkortning etc. i kommunene. Man ser her som over at det er en trend at SF erstatter en større andel av omsøkte, men ikke nok.

Kommune	Erstattat i % av omsøkt når normaltapet er trukket fra 2018	Erstattat i % av omsøkt når normaltapet er trukket fra 2020	Erstattat i % av omsøkt når normaltapet er trukket fra 2021	Erstattat i % av omsøkt når normaltap er trukket fra 2022
Lillehammer	51	75	77	79
Gjøvik	-	50	-	88
Dovre	62	84	96	91
Lesja	81	96	100	99
Skjåk	89	100	100	98
Lom	87	100	100	92
Vågå	60	100	95	94
Sel	49	67	87	78
Nord-Fron	69	72	72	73
Sør-Fron	77	91	85	87
Ringebu	82	96	96	99
Øyer	88	87	100	95
Gausdal	71	69	71	76
Østre Toten	52	60	61	47
Vestre Toten	35	67	-	-
Gran	49	66	79	-
Søndre Land	46	60	82	-
Nordre-Land	42	72	73	76
Sør-Aurdal	74	75	79	67
Etnedal	90	100	71	-
Nord-Aurdal	65	56	68	49
Øystre Slidre	92	87	78	89
Vestre Slidre	71	71	63	50
Vang	60	50	64	60
Snitt	73	84	90	87

Statsforvalteren har selvsagt delvis et poeng her. Noen søker om alle dyr og trekker ikke fra normaltap, og i disse sakene vil man kunne hevde at normaltapet er rett å trekke frem i statistikken. I noen andre tilfeller der man har dokumenterte skader større enn om normaltapet er trukket fra er det ikke rett. I tillegg er normaltapet uansett satt for høyt i utgangspunktet, og flere brukere får fratrekk grunnet manglende dokumentasjon uten at dette har hjulpet på tapene i besetningen. Den alvorligste saken for oss beitebrukere er at vi har en mye større dokumentasjonsbyrde enn saksbehandler, og at mange av beitebrukerne, som har rett til å få erstatte dyr ikke søker pga. dette.

OSG oppfordrer de aktive medlemmene sine om å fortsette som medlemmer og aktører i Organisert Beitebruk gjennom beitelaga!

Det er her vi kan hjelpe hverandre og det er her vi kan synne frem de reelle tapstalla våre!

I 2021 regnet vi oss tilbake til at 2020-talla i organisert beitebruk viser at normaltap i Innlandet nok ikke skal ligge langt under dagens tall. Det er ingen sak å konkludere med at normaltapet i Innlandet egentlig skulle ligge på 1% sau og 2 % lam.

Materialet vi har trukket ut viser disse detaljene:

Antall besetninger	Forut-setninger	Antall% av alle	Sleppet søyer	Sleppet lam	Tap søyer	Tap lam	Besetnings-storleik	Gangslam, vår	Gangslam haust
1286	Ingen	100	103585	181668	2,58 %	4,87 %	80,55	1,75	1,67
151	Ingen tap	11,74	5128	8006	0,00 %	0,00 %	33,96	1,56	1,56
437	Ingen tap sau	33,98	20777	35357	0,00 %	0,45 %	47,54	1,7	1,69
213	Ingen tap lam	16,56	8008	12654	1,24 %	0,00 %	37,6	1,58	1,58
344	Tap under 1,5% søyer og 3,0% lam	26,75	24105	41774	0,46 %	1,40 %	70,07	1,73	1,71
483	Tap under 2,0% søyer og 4,0% lam	37,56	33709	58462	0,69 %	1,75 %	69,79	1,73	1,7
673	Tap under 3,0% søyer og 6,0% lam	52,33	49705	86804	1,09 %	2,28 %	73,86	1,75	1,71
613	Tap over 3,0% søyer og 6,0% lam	47,67	53880	94864	3,95 %	7,23 %	87,9	1,76	1,63
43	Tap over 5,0% søyer og 10,0% lam	3,34	4163	7470	8,14 %	15,30 %	96,81	1,79	1,52

- 151 av 1286 eller 11,74% av alle besetninger har ikke hverken tap av søyer eller lam
- 437 av 1286 eller 33,98 % av alle besetninger har ikke tap av søyer
- 213 av 1286 eller 16,56% av alle besetninger har ikke tap av lam
- 483 av 1286 eller 37,56% av alle besetninger har tap under 2.0% søyer og 4% lam, men: Disse har et snitt-tap på 0,69% søyer og 1,75% lam
- 43 av 1286 eller 3,34% av alle besetninger har tap over 5% søyer og 10% lam
- Man taper %-vis færre dyr til færre dyr man har i besetningen og omvendt
- Materialet viser likevel at når dyra er i beiteområder uten rovdyr er det fantastiske resultater. Hvis noen vil trekke frem sykdom, så kan vi ikke se at dette er noe problem

Kjære avlskollegaer i ring 41

Efter et dårlig fjarår har jeg vært spent på årets seminresultater. Det er veldig gledelig og se at de i år har steget betraktelig. I Oppland har det gått fra 28% i 2021, til 56% tilslag i 2022 på spæl. Og fra 56% i 2021, til 70% i 2022, på NKS. Dette er helt avgjørende for avlsarbeidet videre, at semin kommer på et høyt tilslagsnivå igjen.

Vi har fått gode tilbakemeldinger på kåringene rundt i fylket. De har blitt gjennomført på en god måte, og det ble stilt mang flotte lam til kåring. Vi har en høyere vrakingsandel enn resten av landet, men det ser jeg på som en styrke, da det bare er de beste lamma som skal kåres. Jeg har fått gleden av og ha vært rundt omkring flere steder og fått hilst på mange flinke og engasjerte kollegaer. Vi har fått to nye dommeraspiranter som vi holdt kurs for i forkant av kåringssesongen. Det er veldig viktig med rekruttering av dommere, som i alle andre deler av sauenværinga. Salget av granska værer gikk også bra, og nesten alle salgbare værer ble solgt.

Årets beste oppdrettere er:

- Beste spæl: Avdeling 45 Fåvang spæl, med oppdretter Anton Myhrmoen, med væren: 202023548 Hepstar Myhrmoen, med O-indeks 125.

- Beste NKS: Avdeling 56 Vågå, med oppdretter Ronny Ove Smedsmo, med væren: 202023221 Mr Smedsmo med O-indeks 137.

Gratulerer så mye til de beste oppdretterne!

De som i 2022 fikk inn værer til semin:

- Avd. 56 Vågå, oppdretter Ronny Ove Smedsmo, med 202023221 Mr Smedsmo.
- Avd. 46 Fåberg/Gausdal, oppdretter Kristen Berghagen, med 202120904 Vår Zultan.
- Avd. 45 Fåvang spæl, oppdretter Anton Myhrmoen, med 202023548, Hepstar Myhrmoen.
- Ring 44, Oppland pels, oppdretter Terje Bakken, med væren 201921503, Balder.

Med dette takker jeg for en god jobb i 2022, med gode resultater og et godt utgangspunkt for 2023.

Peder Leirdal
leder av avlsutvalget/Ring 41 Oppland

Saksliste for årsmøtet i Ring 41/avlsutvalget

Møtested: Spidsbergseter Resort Rondane

Møtestart: 24. februar 2023 kl. 16.00

Saksliste:

1. Godkjenning av innkalling og saksliste
2. Årsmelding
3. Revidert regnskap
4. Saker som styret og avdelingene vil ha behandlet
5. Valg
  - a. Leder for 1 år
  - b. 2 styremedlemmer for 2 år
  - c. Nestleder for 1 år
  - d. 3 varamedlemmer i nummerrekkefølge for 1 år
  - e. 1 medlem i valgkomiteen for 2 år
  - f. Godtgjørelse til styret
  - g. Møteleder for årsmøtet 2024
6. Arbeidsoppgaver og budsjett for 2023

202023221 Mr Smedsmo

Oppdretter: Ronny Ove Smedsmo, Ring 41 Oppland, Avd. Vågå, Oppland Ny

Stamtabl		Kåring	2022	Dato:	20.09.2022
Far	201824424 Lord	Bruksegenskaper - høyde - kryss - kroppsbygning	9 8 9 8	8 8 9 8	O-indeks 139 Fødselsvekt 130 Slaktevekt 130 Slaktekasse 113 Fettgruppe 107 Fødselsvekt_mor 100 Vårvekt_mor 144 Slaktevekt_mor 143 Lammetall 124 Spenesterrelse 128 Ullvekt 104 Ullklasse 102
Mor	70043	Beinstilling	8	8	
Morf	201463190 Prins Moen	Ullkvalitet - finhet	8	7	
Burd: Trilling Finnevarianten: Fri (0)		Krysshøyde Spener	73 2	Antall slakt Antall døtre	38 8

Bredbygd og lang vær med godt kjøtsatt rygg. Litt lavstilt. Bredt kryss. Middels kroppsbygning. Middels gode bein og klawer. Noe ujevn ullfell, men med filting. Ringen melder at denne væren har gitt noen svarte lam etter hvite sører.

Alle foto frå
seminvær-
katalogen
2022,
foto: Pål
Godager og
Vidar Frislie

202120904 Vår Zultan

Oppdr.: Kristen Bergehagen, Ring 41 Oppland, Avd. Fåberg/Gausdal, Oppland Ny

Stamtabl		Kåring	2022	Dato:	20.09.2022
Far	201862062 Zultan Myrvoll	Bruksegenskaper - høyde - kryss - kroppsbygning	8 9 8 9	9 9 8 9	O-indeks 137 Fødselsvekt 107 Slaktevekt 121 Slaktekasse 119 Fettgruppe 114 Fødselsvekt_mor 114 Vårvekt_mor 134 Slaktevekt_mor 139 Lammetall 120 Spenesterrelse 119 Ullvekt 103 Ullklasse 95
Mor	80215	Beinstilling	8	10	
Morf	201620569 Vårli	Ullkvalitet - finhet	8	8	
Burd: Trilling Finnevarianten: Enkel (1)		Krysshøyde Spener	77 4	Antall slakt Antall døtre	3 0

Harmonisk, hogstilt og smekker vær med svært gode bein og klawer. Middels bredt kryss med god lengde. Middels god, litt ujevn ullfell.

202023548 Hepstar Myhrmoen

Oppdretter: Anton Myhrmoen, Ring 41 Oppland, Avd. Fåvang, Oppland Ny

Stamtabl		Kåring	2022	Dato:	20.09.2022
Far	201921978 Hepstar	Bruksegenskaper - høyde - kryss - kroppsbygning	8 8 9 8	8 8 9 8	O-indeks 127 Fødselsvekt 105 Slaktevekt 124 Slaktekasse 105 Fettgruppe 97 Fødselsvekt_mor 116 Vårvekt_mor 135 Slaktevekt_mor 131 Lammetall 106 Spenesterrelse 105 Ullvekt 98 Ullklasse 116
Mor	90194	Beinstilling	8	8	
Morf	201824542 Amen Anton	Ullkvalitet Krysshøyde	8	6	
Burd: Einstaka		Spener	77 4	Antall slakt Antall døtre	47 12

Stor og lang spælvær med godt kjøtsatt kropp. Middels hogstilt. Godt kryss. Noe grovbygd frembein, men ellers bra kroppsbygning. Middels bein og klawer. Ulla filter i siden. Middels fin bunnull uten marg. Spor av marg i dekkhåra. Middels spælpreg.

201921503 Balder

Oppdretter: Terje Bakken, Ring 44 Oppland pellassau, Oppland Ny

Stamtabl		Kåring	2022	Dato:	20.09.2022
Far	201824672 Odin	Beinstilling Rasepreg	9 9	9 8	O-indeks 136 Fødselsvekt 82 Slaktevekt 107 Slaktekasse 113 Fettgruppe 85 Fødselsvekt_mor 104 Vårvekt_mor 132 Slaktevekt_mor 124 Lammetall 105 Spenesterrelse 109 Fargepoeng 134 Lokkstørrelse 120 Lokkpoeng 130 Antall slakt 22 Antall døtre 6
Farfar	201621012 Finndalsguten	Farge Fargepoeng Lokkform	6 6 5		Mørk grå Stor middels Glanspoeng
Mor	50190	Lokkpoeng	6		
Morf	201421799 Andris	Glanspoeng Pelsavviksp. Tetthet	5 5 5		God dekning
Burd: Tvilling		Krysshøyde Spener	74 2	Antall slakt Antall døtre	22 6

Middels stor vær. Veldig god kjøtfylde i ryggen. Gode bein og klawer. Litt lavstilt. Middels godt rasepreg.

Årsmelding for Ring 41 og avlsutvalget i Oppland

Styret:

Leder:	Peder Leirdal, Kolbu
	- fra avd. 57 Toten
Nestleder:	Odd Steinar Granheim, Tretten
	- fra avd. 45 Fåvang spæl
Styremedlemmer:	Helge Nordlien, Gausdal
	- fra avd. 46 Fåberg/Gausdal
	Ola Harelund, Lesja
	- fra avd. 59 Lesja og styret i OSG
Varamedlemmer:	1. Eirik Kolbjørnshus, Valdres
	- fra avd. 55 Nord-Valdres
	2. Jens Ove Isumhaugen, Sør-Fron
	- fra avd. 50 Sør-Fron
	3. Vegard Amrud, Fåvang
	- fra avd. 45 Fåvang spæl
Sekretær:	Terje Bakken, Dokka
Kasserer:	Pål Kjorstad, Sør-Fron

Årsmøte

Årsmøtet i 2022 ble holdt på Quality Strand Hotell, Gjøvik den 18. februar 2022.

Leder Peder Leirdal ønsket velkommen til årsmøtet. Innledningsvis tok han en gjennomgang av det året vi lagt bak oss. Det er god rekryttering til ringsystemet i Oppland, men spennende fremover med tanke på tilskudd til ringarbeidet. Kåringene er viktig for å sikre god kvalitet på avlsdyra våre, flinke dommere i Oppland som også blir bruk i flere andre fylker. Marg er et økende problem for NKS, noe bedring på spæl. Ellers så ble det jevnt over et dårlig resultat på semin, viktig at NSG tar skikkelig tak i det før neste sesong.

Alle 12 avdelingene hadde utsending til årsmøtet, og det var 15 stemmeberettigete.

Av saker på årsmøtet kan nevnes:

Det var ingen innkomne saker til årsmøtet, men styret fremmet en sak angående utbetaling til avdelingene: Styret fremmer sak om å gå tilbake til tidligere praksis for utbetaling til avdelingene, det vil si at tilskuddet fra NSG i sin helhet blir utbetal til avdelingene.

Styret valgte å trekke sitt forslag og foretok en avstemming over et forslag fremmet av Pål Kjorstad kontra fortsette med dagens modell. Forslaget fra Pål var å fortsette med dagens modell, men ingen avdeling skulle ha utbetal mindre enn sentralt tilskudd. Pål sitt forslag ble vedtatt med 13 stemmer.

Premie for beste avkomsgransket NKS ble tildelt Hege Fossum, Øyer for væren 201824495 indeks 138, premie for beste avkomsgransket spæl ble tildelt Arne Amrud, Fåvang for væren 201722975 indeks 130.

Året 2022

Styret har hatt 3 styremøter og ett møte med avdelingene. Det har vært behandlet 12 saker, og her kan nevnes:

- Saker til avlsrådsmøte
- Dommersamling
- Kåringa
- Opptak av nye medlemmer
- Årets gransking og salg av værer
- Oppfølging av medlemskapsavtalen
- Genomisk seleksjon

Styret har forøvrig vært representert ved forskjellig arrangement og møter.

Kåringene

Det ble avholdt 16 kåringssjå. 174 utstillere fikk 1294 lam bedømt og av disse ble 930 kåret, herav 15 på disp. Dette ga en kåringsprosent på 71, kåringsprosenten for landet ligger var 79.

Kåringsted	Utstillere	Bedømte lam	%	Kåra	%	Kåra på disp	%	Vraka	%
Gardskåring Oppland	11	70	100%	64	91%	6	9%	0	0%
Biri	4	20	100%	10	50%	0	0%	10	50%
Dokka, Nordre Land	9	63	100%	41	65%	0	0%	22	35%
Dovre	7	60	100%	44	73%	0	0%	16	27%
Fåberg/Gausdal	21	157	100%	107	68%	1	1%	49	31%
Fåvang	19	148	100%	99	67%	3	2%	46	31%
Hadeland	8	40	100%	28	70%	0	0%	12	30%
Lesja	7	67	100%	48	72%	2	3%	17	25%
Lom og Sjåk	7	51	100%	40	78%	0	0%	11	22%
Nord-Fron	10	90	100%	65	72%	0	0%	25	28%
Nord-Valdres	4	33	100%	24	73%	0	0%	9	27%
Ringebu	8	59	100%	45	76%	0	0%	14	24%
Sør-Fron	14	115	100%	72	63%	0	0%	43	37%
Toten	11	72	100%	57	79%	0	0%	15	21%
Vang	11	71	100%	38	54%	0	0%	33	46%
Vågå	18	105	100%	79	75%	2	2%	24	23%
Øyer	10	73	100%	54	74%	1	1%	18	25%
Oppland Sau og Geit	174	1294	100%	915	71%	15	1%	364	28%

Værringen - medlemsendringer:

Avd.	Avlsåret 2021/2022	Avlsåret 2022/2023
42 Fron (spæl)	6	5
44 Øye	2	2
45 Fåvang (spæl)	7	8
46 Fåberg/Gausdal	9	9
47 Øyer	6	7
48 Fåvang	7	4
49 Ringebu		5
50 Sør-Fron	7	7
52 Nord-Fron	6	6
55 Nord-Valdres	8	5
56 Vågå	11	11
57 Toten	9	10
59 Lesja	5	5

Det er nå til sammen 84 medlemmer i værringen, noe som er en økning på ett medlem fra året før. Ringebu som var rekruttavdeling, er nå godkjent som en ordinær avdeling.

Årets gransking

Antall værer satt inn til gransking høsten 2021 var 189 prøveværer, herav 31 spæl og 158 NKS. Av de 158 NKS som ble satt inn, så var det 157 som fikk offisiell indeks, mens alle 30 av de 31 spæværenel fikk offisiell indeks.

Det er satt inn 203 nye prøveværer, herav 158 NKS og 31 spæl. I tillegg er det satt inn 25 NKS eliteværer og 6 eliteværer spæl.

Det drives veldig bra ringarbeid i de fleste avdelingene i Oppland.

Premier for beste avkomsgranska værer

- NKS-202023221 Mr. Smedsmo ind.137 fra avd. 56 Vågå, oppdretter Ronny Ove Smedsmo
- Spæl-202023548 Hepstar Myhrmoen ind. 125 fra avd. 45 Fåvang, oppdretter Anton Myhrmoen

Værsalg

Salget av værer greit i høst også, men salget var noe tregere enn tidligere. Viktig at avdelingene hjelper hverandre med å selge de værene som er salgbare.

Seminværer

NKS

- 202023221 Mr. Smedsmo fra avd. 56 Vågå , oppdretter Ronny Ove Smedsmo

Spæl

- 202023548 Hepstar Myhrmoen fra avd. 45 Fåvang, oppdretter Anton Myhrmoen

Pels

- 201921503 Balder fra Pelsavd. 44 Oppland, oppdretter Terje Bakken

Avdelingsledere i Ring 41 2022

Avd:

42 Fron-spæl
44 Øye
45 Fåvang-spæl
46 Fåberg/Gausdal

Leder:

Pål Kjorstad
Kjell Gudmund Svien
Odd Steinar Granheim
Kjell Ivar Bergehagen

Tlf:

99034406
99466115
97560167
97037765

E-postadresse:

pkjorstad@outlook.com
kjelgsven@gmail.com
osgranheim@hotmail.com
kibergehagen@outlook.com

47 Øyer

Martin Kraabøl

48055344

martin_k_90@hotmail.com

48 Fåvang

Edvart Bjørge

41696028

edvbjorge@gmail.com

49 Ringebu

Tor-Håkon Berget

97125321

torh@hotmail.com

50 Sør-Fron

Hans Kr. Rønshaugen

47848382

hkrroe@gmail.com

52 Nord-Fron

Ola Masseng Sylte

91718012

ola.m.sylte@hotmail.com

55 Nord-Valdres

Eirik Kolbjørnshus

90636310

eirik8randi@gmail.com

56 Vågå

Hans Petter Vaberg

97044443

hpvaberg@gmail.com

57 Toten

Peder Leirdal

99621194

peder_leirdal@live.com

59 Lesja

Jo Mosenden

91809925

jo.mosenden@lesja.net

Husk å bestille Sprayfo til lammesesongen

**Melkeråstoff levert av Tine
Kjøp norsk! Kjøp Sprayfo!**

**Staldren® – Et effektivt
tørredesinfeksjonsmiddel**

Lac-Tek lammedrikke- automat

Praktisk liten drikke-
automat for opp til
60 lam eller kje.

Venostal selvlukkende etefront

Behandlingsstol

Grinder

Innredning

Strekkmetall

2943 Rogne
Tel: 470 47 070
www.groland.no

2640 Vinstra
Tel: 61 29 24 60
www.frontraktorservice.no

2930 Feiring
Tel: 63 96 63 11
www.disserud.no

Sammen inn i framtida

Å produsere nok av verdens viktigste vare – mat, mens vi samtidig beskytter naturen og tar godt vare på dyra, er blant de største utfordringene vi står overfor.

Skal vi kunne holde fram med å produsere god, sunn og sporbar mat, trenger vi verktøy og teknologi som gjør det mulig å utnytte ressursene enda bedre.

I snart 90 år har vi i OS ID bidratt til at den norske bonden kan forbedre både produktivitet og lønnsomhet, og samtidig få en enklere hverdag. Det har vi tenkt å fortsette med!

OS ID | MSD Animal Health

Tlf. 62 49 77 00

post@osid.no

www.osid.no

Rundballehekksystem

– gir minimalt førspill

Med dobbel rist og tett bunn er vår rundballehekksystem en hygienisk løsning som gir mindre førspill. Kjegleformet bunn gjør at ballen «deler» seg, og dermed blir det ingen gjenstående rester av ballen som sauene ikke får tak i, og vi får god utnyttelse av grovfôret.

- 28 eteplasser
- Tett bunn (fungerer fint til kraftfôr)
- Ø 1,90 m utvendig ring og 1,65 m innvendig ring
- Totalhøyde 1,25 m

Årsregnskap 2022 – Ring 41

Inntekter	2022	2021
Salg slakt, livdyr, ull	1 002 390	1 013 568
Kåringsavgift	139 500	92 500
GS-merking Værringene	234 300	
Tilskudd avlsarbeid	399 780	437 201
Renteinntekter	18 059	5 148
Sum inntekter	1 794 029	1 548 417

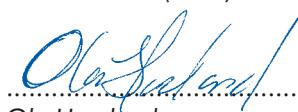
Utgifter	2022	2021
Kåringsmatriell m.m.	4 835	6 846
Tjenester værsalg/kåringer	5 502	
GS-merking Værringene	284 100	
Tilskudd ringdrift	424 780	485 000
Livdyrkjøp og endring beholdning	811 550	812 000
Godtgj. Leder	15 000	15 000
Godtgj. Tillitsvalgte og annen lønn	96 300	98 600
Fastgodtgj. Administrasjon	27 400	27 500
Godtgj. Sekretær	15 000	15 000
Godtgj. Regnskap, revidering	9 250	8 250
Skattepliktig reisekostnad	4 307	3 662
Arbeidsgiveravgift	17 729	17 809
Fakturering m.m.	2 690	3 840
Årsmelding	12 867	11 787
Årsmøte	15 114	5 213
Styremøter, medlemsmøter og kurs	5 641	8 789
Porto	3 883	4 174
Reisekostnader	29 996	26 278
Andre kostn: Premier, gaver m.m.	13 718	1 170
Sum utgifter	1 799 662	1 550 918

Resultat	-5 633	-2 501
-----------------	---------------	---------------

Balanse 2022 – Ring 41

Eiendeler	2022	2021
Eliteværer	62 000	44 000
Prøveværer	203 000	189 000
Sum dyreverdi	265 000	233 000
Kundefordringer	1 241 232	1 233 031
MVA til gode	197 141	
Kortsiktige fordringer	1 438 373	1 233 031
Bankkonto Værringen Oppland	1 032 410	1 412 552
Sum eiendeler	2 735 783	2 878 583

Egenkapital og gjeld	2022	2021
Egenkapital 1. Januar	2 248 759	2 251 260
Endring egenkapital i året	-5 633	-2 501
Egenkapital 31. desember	2 243 126	2 248 759
Levrandørgjeld	445 465	30 437
Skyldig MVA		67 720
Gjeld til Fylkeslaget	47 192	18 124
Gjeld: Tilskudd ringdrift		485 000
Skyldig honorarer og kjøregodtgj.		28 543
Kortsiktig gjeld	492 657	629 824
Sum egenkapital og gjeld	2 735 783	2 878 583

 Peder Leirdal (leder) Odd Steinar Granheim (nestleder) Helge Nordlien

 Ola Harelund Terje Bakken Pål Kjorstad
 Ola Harelund Terje Bakken (sekretær) Pål Kjorstad (kasserer)

DIGITALTRYKK • KOPIERING • GRAFISK FERDIGGJØRING

Tel: 61 17 15 04 - www.beklys.no

Saksliste for årsmøtet i Oppland Gjeterhundlag

Møtested: Teams

Møtestart: 20. februar kl. 19.00

Saksliste:

Sakliste:

1. Godkjenne innkalling og saksliste.
2. Valg av møteleder og sekretær.
3. Valg av 2 til å underskrive møteprotokollen sammen med lederen.
4. Årsmelding.
5. Regnskap.
6. Fastsette medlemskontingenent til OGL for medlemskap gjennom lokallag.
7. Valg:
  - a. Leder: Sør-Gudbrandsdal
  - b. Sekretær: Valdres
  - c. Styremedlemmer fra Toten, Midt-Gudbrandsdal og Nord-Gudbrandsdal.
8. Kassererfunksjon/regnskap velges for ett år av gangen.
9. Revisor velges for 1 år av gangen.
10. Budsjett.
11. Arbeidsplan.
12. Tid og sted for neste årsmøte.
13. Godkjenne kvalifiseringsoppdraget for førstkommande NM.
14. Innkomne saker.
  - a. Framtidig format på FM.
  - b. Dekke underskuddet på FM til Valdres Gjeterhundlag på 5 200,-
  - c. Bruk av egne instruktører og dommer. Arrangering av distriktsprøver
15. Orientering om NM 2025

På sauesanking, foto Marthe Dypdalén.

Årsmelding for Oppland Gjeterhundlag 2022

Styret:

Leder:	Jon Einar Høystad (MGG), vara: Christen Børdslokken
Nestleder	Endre Amundgård (NGG), vara: Torkjel Solbakken
Sekretær	Arnfinn Beito (VGL), vara: Roger Andre Heiene
Styre-medlemmer:	Even Sjurud (SGG), vara: Linn Aurora S. Alexandersen
	Egil Lomsdalen (TGL), vara: Theis Theisen Amlie
Regnskap:	Jon Einar Høystad
Revisor:	Ragnhild Røssum

Oppland Gjeterhundlag (OGL) sin arbeidsoppgave er å fremme gjeterhund som et viktig arbeidsredskap for næringen, og bidra til å opprettholde/heve nivået på førere og hunder på konkurransoplan. Under seg har OGL 5. stk. lokallag: Sør-, Midt- og Nord-Gudbrandsdal, Valdres og Toten. Lokallagene organiserer treninger og kurs både sommer og vinter, der det vektlegges å favne over alle nivåer. Både om man akkurat har startet med sin første hund eller konkurrerer kan man få hjelp til å komme videre. Lokallagene organiserer også prøver på alle nivåer gjennom sommer og høstsesongen.

Styremøter

Styret har hatt 3 styremøter i 2022. Alle møtene er avholdt på Teams. Vi har behandlet følgende saker:

- Årsmøte 2022
- Dekkensalg
- Representant i Prøvenemnda NSG
- Fylkesmesterskapet
- Andre større prøver i fylket.
- Instruks for arrangør av større prøver i OGL sin regi (tilpassning i forhold til FM over flere dager)
- Høring Instruktørutdanning NSG.
- NM Gjeterhund 2025
- Fullføring av instruktørutdanningen for de som har startet.
- Framtidig behov for nye dommere i OGL
- Beredskapsplan for å kunne bistå Statsforvalteren med sinking i forbindelse med rovdyrangrep og naturkatastrofer.
- Diverse høringer og rapporteringer til NSG gjeterhund

I tillegg har vi hatt en del korrespondanse på e-post.

Etter årsmøtet er det Jon Einar Høystad som også har fungert som økonomiansvarlig.

Oppland Gjeterhundlag har 239 medlemmer gjennom 5 lokallag. Aktiviteten i lokallagene er stor. I 2022 har 131 personer vært deltaker på 13 forskjellige gjeterhundkurs. Det er 158 deltakere som har deltatt på 21 prøver i Oppland. Det ble 33 bruksprov. Lokallag med flest bruksprov i 2022 er Nord-Gudbrandsdal.

Det er 5 godkjente dommere i Oppland. Gjennomsnittsalderen holder på å bli høy, så styret må vurdere om det skal rekrutteres nye dommere, slik at vi har dommere også i framtiden.

Dommere i Oppland

- Torkjel Solbakken NGG
- Henning A. Andersen VGL
- Bjørn Ola Vaagaasarøygard NGG
- Egil Lomsdalen TGL
- Torstein Ytre NGG

Instruktører i OGL

- Egil Lomsdalen, Gran
- Torkjel Solbakken, Lom
- Tor Geir Ulstein, Reinsvoll
- Anne Kari Veikleengen, Vågå
- Torstein S Ytre, Skjåk
- Monica Bergum, Vinstra
- Knut Bakkem, Fåvang
- Guro Søberg, Vinstra
- Bernt G Hamar, Brandbu
- Svein Haugseth, Gran
- Erik Sveen, Svingvoll
- Klara Karlsen, Svingvoll
- Henning Andersen, Aurdal
- Sara Nilsen, Driva
- Mette Berg, Steinkjer
- Steinar Lyseng, Rogne
- Ronny Ove Smedsmo, Vågå
- Tor Romsås, Ringebu

Medlemmer som er representert i råd og utvalg

- Torkjel Solbakken ble i desember 2019 valgt inn som fast representant i gjeterhundrådet i NSG.
- Are Krogh sitter i avlsutvalget for Border Collie.
- Torkjel Solbakken ble i 2021 oppnevnt som en av de nye hovedinstruktørene i NSG.

Lokallag	Antall medlemmer	Antall gjeterhundkurs	Deltakere på gjeterhundkurs	Antall bruksprov	Deltakere på FM kl3	Ant fellestreninger	Dommere
Nord Gudbrandsdal	51	7	68	15	7	30	3
Midt Gudbrandsdal	74	3	21	3	5	12	0
Sør Gudbrandsdal	43	1	8	5	7	25	0
Toten	53	2	24	7	2	40	1
Valdres	18	0	0	3	8	36	1
Totalt	239	13	121	33	29	143	5

Gjeterhundprøver

Dato	Sted	Klasse 1	Klasse 3
10.07.2022	Lesja	17	15
13.07.2022	Lesja	7	20
16.07.2022	Ringebu	9	15
31.07.2022	Vestre Gausdal	11	34
05.08.2022	Tisleidalen	15	
06.08.2022	Tisleidalen		44
07.08.2022	Tisleidalen		40
25.08.2022	Øldalen	13	
24.09.2022	Ringebu NS		44
25.09.2022	Ringebu NS		44
01.10.2022	Valdres FM		30
02.10.2022	Valdres FM inkl finale		39
15.10.2022	Nord-Gudbrandsdal NS		40
16.10.2022	Nord-Gudbrandsdal NS		40
22.10.2022	Vestre Gausdal Nursery		29
23.10.2022	Vestre Gausdal Nursery		26
05.11.2022	Snerthingdal		16

Fylkesmesterskapet

Fylkesmesterskapet ble i år arrangert i Valdres helga 1. og 2.10. Arrangørene hadde lagt ned en stor innsats og leverte et plattfritt arrangement. 59 ekvipasjer deltok i et arrangement, som også i år, gikk over 2 dager. Siste dagen ble fylkesmesteren kåret i en finale med de 5 beste fra hver dag.

Årets fylkesmester ble Pål Høygård med Lynn. Vi gratulerer fylkesmesteren og alle som deltok.

Resultater fra finalen	
1.	Lynn og Pål Høygård med 102 p
2.	Boss og Jan Briskeby med 102 p
3.	Ivo og Ronny Ove Smedsmo med 99 p
4.	Kira og Torstein Ytre med 90 p
5.	Kaisa og Jan Briskeby med 90 p
6.	Just for fun og Klara Karlsen med 83 p
7.	Mist og Henning Andersen med 77
8.	Sheepwise Daisy og Henning Andersen med 75 p
9.	Ronja og Torkjel Solbakken med 74 p
10.	Belway Ted og Ole Kristian Lien med 52 p

Norgesserie prøver og Nursery

- Midt-Gudbrandsdal arrangerte NS prøve med 44 deltakere hver dag den 24.9 og 25.9
- Nord-Gudbrandsdal arrangerte NS prøve med 40 deltakere hver dag den 15.10 og 16.10
- Sør-Gudbrandsdal arrangerte Nursery kvalifikasjon med 29 og 26 deltakere den 22.10 og 23.10

NM

Våre deltakere		
Fører	Hund	Plassering
Pål Høygård	Lynn	4. plass
Jan Briskeby	Boss	9. plass
Jan Briskeby	Kaisa	12. plass
Pål Høygård	Radar	13. plass
Ronny Ove Smedsmo	Ivo	16. plass
Klara Karlsen	Beacons	18. plass
Mali Tungen	Noah	20. plass
Torkjel Solbakken	Ronja	22. plass
Ove Strømsjordet	Troja	27. plass
Torkjel Solbakken	Ty	30. plass
Torstein Ytre	Kira	33. plass
Torstein Ytre	Titti	35. plass

Vi gratulerer alle med gode plasseringer!

FM Oppland

Oversikt over arrangører av FM i Oppland			
År	Arrangør	Dato	Antall deltakere
2022	Valdres	1.-2. okt	59
2021	Sør-Gudbrandsdal	2.-3. okt	65
2020	Midt-Gudbrandsdal	11. okt	51
2019	Toten	7. okt	41
2018	Nord-Gudbrandsdal	7. okt	36
2017	Valdres	30 sep	30
2016	Sør-Gudbrandsdal	2. okt	40
2015	Midt-Gudbrandsdal	16. aug	37
2014	Hadeland	5. okt	29
2013	Valdres	6. okt	33
2012	Nord-Gudbrandsdal	7. okt	28
2011	Midt-Gudbrandsdal	2. okt	32
2010	Sør-Gudbrandsdal	3. okt	26
2009	Valdres	27. sep	33
2008	Midt-Gudbrandsdal	5. okt	25
2007	Toten	7. okt	28
2006	Nord-Gudbrandsdal	30. sep	25
2005	Midt-Gudbrandsdal	2. okt	24
2004	Valdres	2. okt	26
2003	Hadeland	4. okt	23
2002	Midt-Gudbrandsdal	5. okt	20
2001	Toten	5. okt	30
2000	Nord-Gudbrandsdal	1. okt	25

NORGESSERIEN

- Antall førere som har stilt på NS prøver: 5 (MGG), 1 (VGL), 9 (NGG), 6 (SGL), 1 (TGL) = 22 førere.
- Antall hunder som har gått NS er: 8 (MGG), 2 (VGL), 20 (NGG), 11 (SGL), 1 (TGL) = 42 hunder

Oversikt over norgesserieprøver i Oppland fra år 2005		
År	Dato	Arrangør
2022	24-25 sept	Midt-Gudbrandsdal
2022	15-16 okt	Nord-Gudbrandsdal
2021	25-26 sept	Midt-Gudbrandsdal
2020	24-25 okt	Nord-Gudbrandsdal
2020	3-4 okt.	Sør-Gudbrandsdal
2019	20-21 okt.	Nord-Gudbrandsdal
2018	29-30 sep.	Nord-Gudbrandsdal
2017	23-24 sep.	Midt-Gudbrandsdal
2016	24-25 sep.	Nord-Gudbrandsdal
2016	15-16 okt.	Hadeland
2015	26-27 sep.	Nord-Gudbrandsdal
2014	20-21 sep.	Nord-Gudbrandsdal
2014	27-28 sep.	Midt-Gudbrandsdal og Sør-Gudbrandsdal
2013	21-22 sep.	Valdres
2013	2-3 nov.	Nord-Gudbrandsdal
2012	22-23 sep.	Valdres
2012	3-4 nov.	Hadeland
2011	24-25 sep.	Sør-Gudbrandsdal
2010	18-19 sep.	Nord-Gudbrandsdal
2010	16-17 okt.	Hadeland
2009	17-18 okt.	Valdres
2008	11-12 okt.	Midt-Gudbrandsdal
2007	29-30 sep.	Hadeland
2006	23-24 sep.	Nord-Gudbrandsdal
2005	15-16 okt.	Toten

Fylkesmesterskapet 2022, fra venstre 3. plass Ronny Ove Smedsmo, Vågå, 2. plass Jan Briskeby, Lunner og 1. plass Pål Høygård, Gausdal, foto: Anita Fjeld.a

BRUKSPRØVER

Nedenfor følger et oppsett av bruksprov i lokallagene gjennom året. Oppsettet er basert på opplysninger gitt i årsmeldinger fra lokallagene.

Nord-Gudbrandsdal har 16 nye bruksprov i 2022 og er dermed det lokallaget med flest bruksprov i 2022. Vi

Bruksprov i Oppland i 2022		
Lokallag	Fører	Hund
Valdres 3 stk	Oddgeir Hilmen-Fodnes	Asap
	Oddgeir Hilmen-Fodnes	Sandy
	Eirik Kolbjørnshus	Khaleesi
Toten 7 stk	Marit Ekerhaugen	Troja
	Theis Thiesen Amlie	Alfred
	Morten Bekkelund	Boss
	Egil Lomsdal	Migty
	Egil Lomsdal	Fårhagens Yang
	Kristin Kongelf	Ayla
	Glenn Åge Woldengen	Rocco
Nord- Gudbrandsdal 16 stk	Ole Kristian Lien	BelWay Ted
	Roger Hågensen	Pia
	Lillian Anita Jakobsson	Sheepwise Dayo
	Mari Solbakken	Tyra
	Ronny Smedsmo	Ella
	Ronny Smedsmo	Mia
	Frank Sletten	Tess
	Anne Selsjord	Blest
	Merete Berg	Turte
	Mali Tungen	Tina Turner
	Ragnhild Jacobsen	Emma
	Kari Hånsnar	Storm
	Kari Hånsnar	Dexi
	Ole Kristian Lien	Jet
	Mathias Snerle	Trico
	Ronny Smedsmo	Sandi
Midt- Gudbrandsdal 3 stk	Anne Kari Haugalien	Loppa
	Ola Rudi	Mira
	Knut Bakkom	Leo
Sør- Gudbrandsdal (5 stk)	Karoline	Dixie
	Geir	Pi
	Hanne	Luna
	Wenche	Dipsy
	Even	Swix

Styret i OGL gratulerer alle med fin innsats og gode resultater gjennom konkurranser i 2022.

Vi ønsker å trekke frem:

- Pål Høygård som ble fylkesmester med Lynn.
- Pål Høygård hadde også fylkets beste plassering i NM, 4. plass med Lynn.
- Beste unghund i FM var Sheepwise Daisy med fører Henning Andre Lyngve Andersen.

I tillegg har vi Norges beste unghund:

- Vinner av Nursery finalen var Ronja og Torkel Solbakken.

Styret vil også rette en stor takk for god dugnadsånd i 2022. Vi ønsker lykke til med gjeterhund året som kommer i 2023.

For styret
Jon-Einar Høystad

Sammen inn i fremtiden...

Sammen inn i fremtiden med beiting og bruk av utmarka der både DU og JEG er en positiv INFLUENSER for småfeholdet:

Utmarkskonferansen i november-22 var faktisk preget av optimisme for småfehold, og bruk av grasressursene som ligger i utmarka og steder som ikke kan nytes til annet enn beiting. Familielandbruket i hele landet er spådd å være fremtiden bruk, for matproduksjon og levende grender i hele Norge. Muligens er det et stykke dit, men hvordan kan DU og JEG som småfeholdere bidra til å frøte næringen NÅ på en god måte? Flere MÅ få innblikk i hvordan en hverdag med omtanke for sauene og geita er! Vi må alle være vår egen influenser, som fyller det meste med positiv framsnakkning av vår egen produksjon med alt det vi faktisk gjør for storsamfunnet i hele landet, for naturen og artsmangfoldet, for matberedskap og bidrar med materiale til tradisjonsrikt håndarbeid!

Hva betyr så sau- og geitenæringen i Norge?

Beiting i utmark og innmark der dyra nyttiggjør seg av gras, urter og lauv til mat, skinn og ull skaffer samfunnet råstoff til ulike produkter, næringen generelt opprettholder bosetningen og ivaretar levende bygder, vi står for en variasjon i gardsdriften ut fra ressursgrunnlaget og bidrar til næringens grunnlag for leverandører til gardsdrifta og mottakere av produksjonen vår. Turister og bygdefolk ser et levende kulturlandskap i drift, dyr som trives og muligheter for besøk på setre, besøk på åpne garder, samarbeid med ulike bønder, ulike organisasjoner, turistkontor og museer.

Beiting trengs: Med dagens natur i endring, TRENGS landbruket til ikke bare å produsere mat, men for å BYGGE JORDSMONN. Det vil stabilisere og redusere klimaeffekter som flom og tørke, øke mattryggheten og matsikkerheten samtidig som maten vi produserer blir sunnere og kan senke metanutslippene fra husdyrproduksjonen. CO₂ fanges naturlig og effektivt ved naturlig og målrettet beiting. I all klimadebatt, må vi ikke glemme det NATURLIGE KRETSLØPET, der beitedyr(drøvtyggere) slipper ut metan i det grønne karbonkretsløpet som raskt brytes ned. Husdyra våre må ut på markene og i naturen for å utnytte fotosyntesen, opprettholde kulturlandskapet, ivareta flere hundre rødlistede arter som er avhengige av beiting, naturlig gjødsling og trakk. Slik kan beitedyr holde økosystemene ved like og dermed kan vi produsere mat. Uten levende jord, ikke noe liv, uten liv ikke noe jord. BEITEDYR TRENGS!

Dette MÅ vi vise den norske befolkning på varierte måter. Det er VI SELV som er den beste ambassadør for POSITIV PÅVIRKNING! Så bli med på FELLES LØFT for SAUEN OG GEITA:

Gode historier /øyeblikk: Jo, vi må legge ut gode bilder av stell og kontakt med dyr, inne som ute, i gode beiteforhold og vise dyr som trives, og gjerne med en kommentar. # gjerne alt som er av grupper, NRK, media ellers og med varierte tema for å spre bildene!

Ulik påvirkning: Bruk Facebook og Instagram! Send SMS til noen du kjenner! Lag hilsener med dine egne bilder på når du skal ha en gave eller annet å gi bort! Eller send en epost om noe fint du opplevde til en god venn eller en som

trenger en hilsen! Er du på tilsyn, bruk Beitevaktstilt på bilen, tilsynsvest på deg selv og legg ut bilder/video fra turen på FB, til venner, bekjente og media, kommune og politikere i alle ledd!

Bursdagshilsen: Gratulerer du dine venner med bursdagen, så legg på noen ikoner med sau, geit, blomster og trær! Eller bruk dine gode bilder med hilsen på! Lag egne kort!

Send inn bidrag til Beitelaget eller ditt lokallag av Sau og Geit, eller til lokalavisa. De kan bruke dine bilder, og har du en historie i tillegg, skaper det enda mer positiv inntrykk! Ikke for langt, men passe til å vekke interesse!

Matvarer og aktiviteter i produksjonen: Spør i butikken etter lokalmat eller produkt av sau/lam og geit/kje! Har de ingen produkter, så bestill! Gi gjerne bort mat fra sau og geit i gave, legg ved bilde og noen ord om din produksjon! Eller gi en dag med samvær og aktivitet som passer der og da? Når barna skal ha bursdagsfeiring kan det være hjemme på garden! Der kan man syne fram oppgaver og aktivitet som preges av det dere gjør akkurat da, og serveringen bør også preges av deres produksjon. Temaer: Sankefest, lammevake, kvalitetstid i kopplambingen, geitemjølking og killing-kos eller sanketur med vår egen mat!

Uante muligheter: Venninnemøter og spareklubb? Bygdekvinnelagsmøter? Besøk fra barnehager og skoler? Åpen gård sammen med andre garder i nærheten? På møter i alle sammenhenger der det passer? Klær og utstyr? Håndarbeid strikking og hekling? Kurs i lammerullsyng, trykking på geiteskinn eller skinn-sørm? Gi skinnstykker og ullgarn til barnehager og skoler for iderik forming!

Påvirkt ditt fylkeslag og Norsk Sau og Geit sentralt
Krev at nå skal vi være synlige i media på alle måter! Om att og om att! Grillaksjoner? Påskeaksjon? Fårikåldager? Still opp selv også!

Er du medlem i Bondelaget eller Bonde- og Småbrukerlaget: Krev det samme for geita og sauene som for andre produksjoner: Store gode bilder av dyr og eiere som viser omtanke og glede! Mat på møter fra lam, sau, geit og kje! Og økonomi som gir uttelling!

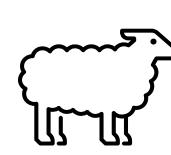
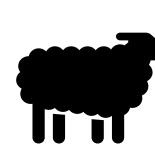
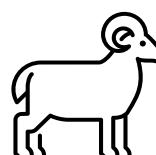
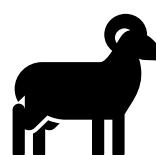
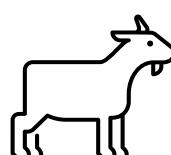
Syng sanger og bruk musikk der sau og geit er nevnt: «Bæ, bæ lille lam», «Å jeg vet en sæter», «Blåmann, Blåmann bukken min» og «Eg heiter Anne Knutsdotter» burde alle formidle til sine barn. I tillegg kan vi spille Stauts «Slipp meg inn, slipp meg inn du og eg på saueskinn»? Eller Jupedalen Pub Ensembles «Megsøyeblyes»?

Bøker for barn og voksne med eventyr, historier og faktaunnskap om sau og geit.

Film og tv: Sauen Shaun bør glede de fleste?

Håper DU blir med som aktiv og variert sau- og geit-influenser utover!!!

Oppland Sau og Geit v/ Anne I. Terningen

NM-saueklipping og ullhåndtering på Oppdal 2022

Dette året vart dette mesterskapet arrangert igjen etter pause med covid-19 og Oppland Sau og Geit leide ut ustyr i form av scene, gulv og grinder til arrangementet. Vi har i denne sammenhengen tatt inn regnskapet vi har sammen med lokallaga i Midt-Gudbrandsdalen.

Mesterskapet vart etter det vi har hørt vellykka. For Oppland sin del er vel her på sin plass å fremheve vår egen Lars Sønstevoldhaugen som presterte å bli NM-mester i saueklipping på Oppdal i 2022! Gratulere!!

Vi vil også gratulere Erland Dahlgren, Vegard Amrud, Stein Timo Søreng og Bård Nordrum med svært gode resultat, og alle er fra Fåvang!

Resultatlister fra finalen i mesterskapet med opplendinger i finalene:

Resultatliste juniorfinale klipping

1. Beca Jackson, Wales
2. Cecili Valadier, Frankrike
3. Erland Dahlgren, Fåvang
4. Vegard Amrud, Fåvang

Resultatliste mellomfinale klipping

1. Jake Prodger, England
2. Stein Timo Sørrend, Fåvang
3. Erik Mayrhofer, Numedal
4. Thomas Stangeland, Forsand

Resultatliste seniorfinale klipping

1. Aaron Magee, Irland
2. Bård Nordrum, Fåvang
3. Penri Metcalfe, Wales
4. Stanley Herbert, England

Resultatliste NM-finale klipping

1. Lars Sønstevoldhaugen, Fåvang
2. Åsmund Kringeland, Aksdal
3. Wilson Wyllie, Vennesla
4. Odd Kristian Håland, Bryne

I denne sammenheng vil vi også opplyse om at Midtdalslaga vil arrangere dette igjen i dagene 6.-7/10 2023 i Ringebu. Så her er det bare å ta innover seg at det må gjøres en stor innsats i komiteen fram mot høsten og en skikkelig dognadsuke i starten av oktober. De største utfordringene vil trolig bli å skaffe nok penger.

NM-vinner Lars Sønstevoldhaugen fra Fåvang i aksjon, foto: nsg.no

Regnskap NM i saueklipping 2022

Inntekter	2022	2021
Utleie av utstyr	20 000	
Renteinntekter	16	8
Sum inntekter	20 016	8

Utgifter	2022	2021
Overnatting	1 250	
Reiseutgifter	1 295	
Sum utgifter	2 545	0

Driftsresultat	2022	2021
Overskudd fordelt:		
Fåvang Sau & Geit	-4 368	-2
Ringebu Sau & Geit	-4 368	-2
Sør-Fron Sau & Geit	-4 368	-2
Nord-Fron Sau & Geit	-4 367	-2
Årsresultat	0	0

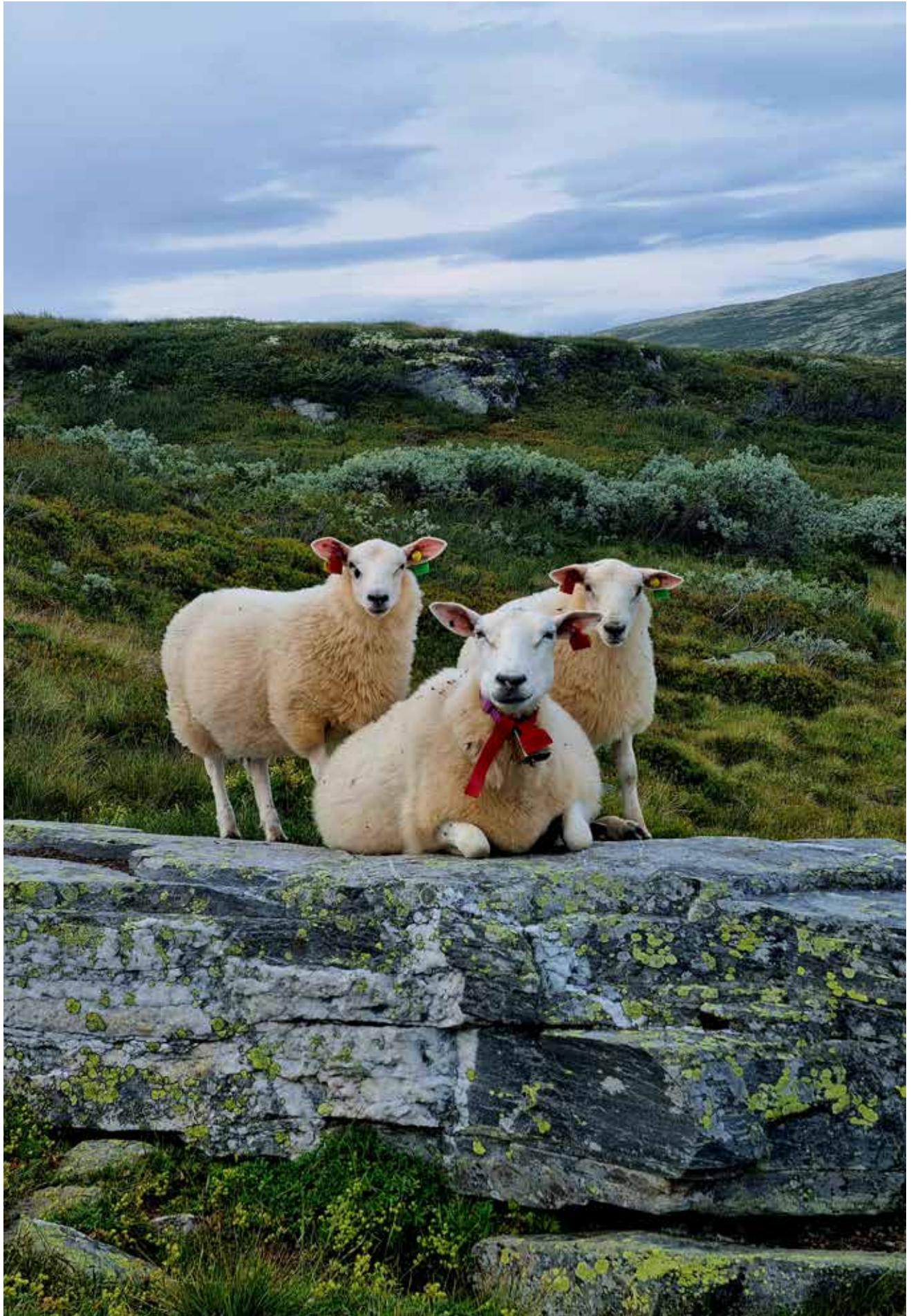
Balanse NM i saueklipping 2022

Eiendeler	2022	2021
Bankkonto NM	58 306	25 195
Sum eiendeler	58 306	25 195

Gjeld	2022	2021
Gjeld til Fåvang Sau & Geit	10 667	6 298
Gjeld til Ringebu Sau & Geit	10 667	6 299
Gjeld til Sør-Fron Sau & Geit	10 666	6 299
Gjeld til Nord-Fron Sau & Geit	10 666	6 299
Gjeld til Fylket	8 095	
Diverse gjeld	2 545	
Skyldig MVA	5 000	
Sum gjeld	58 306	25 195

Oppland Sau og Geit v/Knut Evensen, Jonny Mathisen og Pål Kjorstad

Fåvang Sau og Geit   Ringebu Sau og Geit   Sør-Fron Sau og Geit   Nord-Fron Sau og Geit
Per Arne Brenden   Lars Rudi   Ola Kjorstad   Marthe Dypdal t

Her har vi kontroll, foto: Marthe Dypdalén.

Snakk med vår landbruksrådgiver

Johannes Bjørge er både storfebonde og landbruksrådgiver i banken. Han har stor landbrukskompetanse og er en god sparringspartner for deg som driver med gård.

Kontakt vår landbruksrådgiver Johannes, og få gode tips og råd.
Tlf: 958 58 822
E-post: job@as1g.no

ATTÅT Melkebart Lam

HØY
NORSKANDEL

1150,-
+ mva
pr. sekk

Vi tar forbehold om prisendringer på produktet.

- Produseres i Norge
- Høy norskandel (over 90% av melkepulveret er norsk)
- Optimal næringsverdi
- Lettfordøyelig
  - Egen teknologi beskytter næringsstoffene og øker fordøyeligheten
- Tarmhelseproduktet Yang (gjærcellevegger) støtter tarmhelse og immunforsvar - forsøk viser 50 gram økt tilvekst/dag (kalv)
- Pulveret renner godt og fungerer fint både i automater og ved bøtteføring
- Organisk selen
- Sikkerhet for lammets selentilførsel
- Fornøyde brukere

BESTILLING
RING:
62 35 15 00

NORGESFÖR

 Strand

Alltid der for deg

find°my | **KJÆRLIGHET TIL NORSK LANDBRUK**

TRYGGHET PÅ UTMARKSBEITE - uten mobildekning

E-bjella Model 2

**12 ÅR PÅ JOBB FOR DEN
NORSKE BONDEN**

www.findmy.no
post@findmy.no

Returadresse: Oppland Sau og Geit v/Pål Kjorstad, Moarusta 13, 2647 Sør-Fron

Telespor

- elektronisk overvåkning av
husdyr på beite

Radiobjella Gen 4+ Passer til alle beitedyr!

Kr 989,-* inkl. batteri.

99,-* for abonnement i sesong

* Priser er eks. mva

Telespor

Telespor

✓ Markedets letteste bieie

✓ Passer alle klaver

✓ Sporing med GNSS

✓ Nytt forbedret dødsvarsel

✓ NB-IoT, LTE-M og LoRaWAN

Ta kontakt for tilbud ved
kjøp av større antall bjeller.